

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908 február 25. d. e. 10 órakor. Igazgató-választmány ülése.
" " 27. d. u. 4 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának ugyis mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1908. évi február hó 25-én (kedden) d. e. 10 órakor a „Köztelek” székházában (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz. alatt) tartandó

III. rendes ülésére.

(Tárgysorozatot lásd a „Köztelek” 14. számában).

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” közgazdasági szakosztályának

1908. évi február hó 27-én (csütörtökön) délután 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgy:

Pósch Gyula dr. előadása az „Ingó jelzáloghitel szervezéséről”.

Zselénski Róbert gróf s. k.,
szakoszt. elnök.

Értesítés.

Több ízben elhangzott kívánság folytán egyesületünk elhatározta, hogy az üzemi osztály munkakörébe az **adókönyvek felülvizsgálását** is felveszi és a három éven belüli, el nem évült adótulfizetések visszatérítését kieszközli.

Szárazság és más elemi csapások esetén a bejelentési eljárásokról és az adóelengedés jogosultságáról szakértője útján tájékoztatást nyújt, továbbá utbaigazításokat ad minden az adóügyre vonatkozó kérdésben.

Az adókönyv-ellenőrző iroda rozsdá és más elemi kár, szárazság stb. esetén az adóelengedés kieszközlésére szükséges lépésekről a gazdákat tájékoztatni fogja.

Felhívjuk t. tagjainkat, hogy az adóügyekre vonatkozó összes kérdésekben sziveskedjenek az OMGE. üzemi osztályához fordulni, ahonnan a szükséges szaktanácsokat mindenkor készséggel megadjuk.
Igazgató.

Felhívás műtrágyázási versenyre.

A műtrágyázási verseny jelentkezési határideje január 20-ára volt kitűzve, de indokoltan látta egyesületünk a jelentkezési határidő meghosszabbítását, úgy, hogy a jelentkezési határidő február hó 29-re állapított meg. Felkérjük a résztvevni óhajtokat, hogy jelentkezéseiket február 29 ig okvetlen küldjék be az OMGE. titkári hivatalának. A verseny iránt érdeklődőknek a titkári hivatal megkeresésre megküldi a pályázati feltételeket.

Luxuslővásárok a Tattersallban.

Az „OMGE.” védnöksége alatt a Budapesti Tattersall-társaság által rendezett f. évi tavaszi luxuslővásárok a következő napokon tartatnak: az első tavaszi XXXVIII. sz. vásár márczius hó 21., 22. és 23-án, a második tavaszi XXXIX. sz. vásár április hó 26., 27. és 28-án. Mindkét vásár díjazással lesz egybekötve, melyeknél a díjazás feletti bírálatot az „OMGE.” kebeléből kiküldött bizottságok végzik. Az első vásár bejelentési határideje márczius 5-én, a második vásáráé április 10-én jár le. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentőlapokon lehet, melyeket bárkinek felszólítására a „Tattersall” titkársága (Budapest, Kerepesi-út 5.) küld meg.

„Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja.”

Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület megbízásából írta Cserhádi Sándor, a m.-óvári m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás vezetője.

Az OMGE. megbízásából a helyszínen történt tanulmányozás alapján megírták: Jankó Miksa dr. Hódmezővásárhely, Szalay János Mezőtur város gazdálkodási viszonyait, Berger Károly Lajos Temes vármegye, Marton Andor Torontál vármegye gazdasági viszonyait és gazdálkodási rendszereit. Ezen kívül az OMGE. az alföldi vármegyei gazdasági egyesületekhez a gazdálkodási viszonyokra vonatkozó kérdőíveket küldött szét, melyekre a Békésmegyei, a Kecskeméti, a Temes- és Torontálvármegyei G. E. válaszoltak.

Ezen felsorolt adatok alapján tárgyalja Cserhádi könyvében az Alföld jelenlegi gazdálkodási rendszerét, a jelenleg fennforgó állapotokat előidéző okokat és rámutat azokra a módokra, amelyek segítségével a fennforgó bajokat orvosolni lehet.

A könyv az OMGE. kiadványa és megrendelhető a „Pátria” nyomda r.-t. könyvkereskedő osztályánál (Budapest, IX., Üllői-út 25.). Ára 1 kor. 50 fillér.

XXV. tenyészállatvásár.

Az OMGE. XXV. tenyészállatvásárját f. évi márczius 7. és 8. napján tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban.

A bejelentési határidő február 15-én letelt. Több bejelentést helyszüke miatt el nem fogadhatunk.

A bejelentések szerint a felhajtott anyag az idén jóval több lesz, mint az előző években s így a vevőknek bő alkalom kínálkozik, hogy szükségletüket a kívánt minőségben e vásáron fedezhessék.
A rendező bizottság.

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK MAGYAROK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

Egyről-másról.

(Vetések állása és a gabonapiac helyzete. — A tőzsdei bíróság tehermentesítése. — Pénzüzetek a szövetkezetek ellen. — Dohánytermesztők mozgalma.)

A földművelésügyi miniszter tudósítójának jelentése alapján elkészített jelentés a vetések állásáról f. hó 15-én került nyilvánosságra. A jelentés megemlékezik a lefolyt január és február hónapok időjárásáról, amely állandóan változó volt. Sok helyütt hiányzott a hótakaró, amely a gazdák nagy részét elégedetlenné tette a helyzettel és csupán a február hó elején bekövetkezett nagyobb havazás hozta meg az érintett vidékek szükséges hótakaróját, bár helyenként az utóbbi napok viharos időjárása ezt az állapotot is megrontotta, lesepervén a havat és így védtelenül hagyva a zsege vetést. A jelentés, igen okosan, bizonytalan jóslatba nem akart bocsátkozni, amidőn a mai helyzettel számolva azt mondja, hogy a vetés telelése és állapota felől a nagyon is változó időjárás hatása alatt ezidőszert véleményem nem mondható, mert mindenestre a tavaszi időjárástól sok függ. Ha jóslatba a jelentés nem is bocsátkozik, annyi azonban értelmesen kivethető az egész jelentésből, hogy megelégedve ezidőszert nem lehetünk a vetések állásával és minden reményességünket, minden bizalmunkat a kedvező tavaszi időjárásba kell helyeznünk. Gabonaértudósító irodánkhoz beérkezett, a tőzsdei rovatban olvasható jelentések a vetések változatlan helyzetéről számolnak be. Némely helyen javult valami csekélységet a vetés, nagyjára azonban még mindig kétséges a helyzet.

A budapesti tőzsdén a földművelésügyi miniszter jelentése a vetések állásáról nem idézett elő különösebb hatást. Ugyanazok a ferde állapotok uralkodnak ott még ma is, amelyek ez év elejétől kezdve fennállanak. Mert nem különös-e az az állapot, hogy akkor, midőn a készáru-piacon emelkedik a kereslet, ugyanakkor 10—30 filléres árcsökkenések fordulhatnak elő? Ameddig a budapesti malmok nem vásároltak, megmaradtak a buzaárak alacsony színvonalukon és ma, midőn pedig a malmok nagyobb vételkedvet mutatnak és az utóbbi napok egyikén 10,000 métermázsás kötés történt, a buzaárak alacsony színvonala még lejjebb süllyedt. Lehet, hogy a budapesti tőzsde baisse hajlamát a világpiacon lanyhaságából meríti, mert az tény, hogy a világpiacon irányzata ma határozottan gyenge. Argentína javában szállítja a csak nemrégiben learatott készletét Európába és elég jutányos áron kínálgatja. Amde az európai gabonapiac lanyha irányzata bennünket, illetőleg a mi gabonárainkat egyáltalában nem befolyásolhatja ezidén. Termésünk a kenyérmagvakból éppen csak annyi volt, amennyi saját szükségletünk fedezésére talán elegendő lesz. Nem vagyunk egyáltalában gabonakészletek bőségében, annyira nem, hogy már az őszszel is importgabonáról esett szó. A világpiacon lanyhasága és gyengébb irányzata az utóbbi napon valami csekélységet szilárdult, különösen

az európai piacokon, arra a hirre, hogy Oroszország nagyobb mennyiségű argentinai búzát vásárolt. Oroszország termése 1907-ben határozottan rossz volt, annyira rossz, hogy gabonakiviteli tilalomról gondolkozott az orosz kormány. Egyes vidékein éhínség ütötte fel tanyáját, amelynek ellensúlyozására a kormány argentinai gabonát vásárolt. Ez a szilárdító körülmény meddig fog tartani, egyelőre bizonytalan, valamint bizonytalan és kiszámíthatatlan a budapesti tőzsde minden operációja is, amelyet végrehajt mostanában.

Az igazságügyi miniszteriumban tartott értekezlet, amelyen azt a kérdést vitatták meg, miképpen lehetne a tőzsdei bíróság tulterheltségén e bíróság hatáskörének érintetlenül hagyása mellett könnyíteni, széles köröknek figyelmét vonta magára. A „Köztelek” is nyomában megemlékezett e kérdéssel és „Az érett gyümölcs” című cikkében február 19-iki számunkban körülírta azt az álláspontot, amelyet mi politikai és gazdasági szempontból eme reformakcióval szemben elfoglaltunk.

Az igazságügyi miniszteriumban tartott értekezletnek nemcsak egy eredendő bűne volt, t. i. hogy csodálatos módon ignorálta az új kiegyezés folytán közvetlenül küszöbön álló általános tőzsdei reformot, hanem eredendő bűne volt az is, hogy már az értekezlet tárgyának kitűzése téves alapon történt. Arról tanácskoztak ugyanis, hogy miként lehessen a tőzsdei bíróság tulterheltségén e bíróság hatáskörének érintetlen fennmaradása mellett könnyíteni. Ezt a feladatot ebben a formában megoldani lehetetlen, mert a tulterhelés oka éppen a hatáskör tulságos terjedelmében fekszik. A tőzsdei peresügyek számát tehát a bíróság hatáskörének megbolygatása nélkül kellő mértékben megapasztani alig lehet.

Kornfeld Zsigmond többek közt azt a módot ajánlotta, hogy a tőzsdebíróság az eddigi ötös tanácsok helyett háromtagú tanácsokban itélkezzen. Azt hisszük, hogy ezzel a tőzsdebíróság éppen olyasvalamitől fosztaná meg magát, ami a választott bíróságok főattribútuma. A választott bíróságok híveiben éppen az kelt bizalmat, hogy a tanács tagjai minél többféle elemet, érdekkört és szakmát képviselnek, mert ez biztosítja a szakismeretet és a gyakorlati szokásokban való jártasságot a bíróság részéről. Esküdtseikeink például 12 tagból állanak. Minél nagyobb az itélőtanács tagjainak a száma, annál nagyobb lehet az általa keltett bizalom is aziránt, hogy a perekben csakugyan kellő szakértelemmel, tapasztalati készséggel és a forgalom érdekei iránti eleven érzéssel fog itélkezni. A kisszámú tagokból álló bíróság nem tarthat igényt ahhoz, hogy mint választott bíróság a szakbíróság fölött bárminemű előnnyel is bírjon.

Ilyen kicsinyes eszközökkel a tőzsdebíróságnak mélyen gyökerező bajain segíteni nem lehet. Ehhez a tőzsdejátek eliminálásán kívül a tőzsdebírósági hatáskörnek jelentékeny megszorítása is szükséges.

Attól az eszmétől sem idegenkednénk, hogy a tőzsdebíróság hatásköre a mai keretekben maradjon, de csak akkor, ha a tőzsdét már a játékszenvedély nyúgeitól megszabadítani sikerült s a tőzsdebíróság megszűnik egy szűk érdekkör bírósága lenni azáltal, hogy általános gazdasági ügyekben itélni hivatott gazdasági bírósággá fejlődik, amelynek tanácsaiban egyenlő arányban vesznek részt a mezőgazdaság képviselői is.

Az OMGE, igazgató-választmányja f. hó 25-iki választmányi ülésén foglalkozni a Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetségének a szövetkezetek ellen irányuló akciójával. A Szövetség határozatai — mint már megírtuk — két vonalon akarják megtámadni a szövetkezetek cselekvőképességét. Egyfelől az adó- és illetékmentességtől akarják megfosztani, másfelől nem tagok takarékbetétjeinek elfogadásától. E törekvések éle természetesen az 1898: XXIII. t.-cz. alapján létrejött szövetkezetek ellen irányul, mert csak ezek élveznek illetékmentességet. Ugyiszintén e szövetkezetek központjában néhány millió koronát kitevő törvényhatósági közpénz és magánbetét is van. Állami pénz igen kevés és ha kutatnánk a mintegy 500 millió koronát kitevő állami pénztári készletek elhelyezését, megdöbbenne kellene konstatalnunk, hogy ennek a közpénznek csak morzsái szolgálnak a szövetkezetek altruisztikus és szociális céljait ahhoz képest, hogy milyen összegek jutnak egyéb, dus osztalékok fizető pénzüzetek támogatására. Köszönetet érdemel a Pénzüzetek Szövetsége, hogy erre a körülményre felhívta a figyelmet s alkalmat adott arra, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetnek a pénztári készletekből való magasabb és állandó dotálását teljes erővel sürgessük. Ezt fogják tenni a gazdatársadalmi intézmények és így némileg visszafelé sül el az a fegyver, melyet a Pénzüzetek Szövetsége az OKH. mellének irányított.

Hartstein Nándor ur hajduszentgyörgyi nagybirtokos a kezeink között lévő értesítés szerint február hó 23-án Debreczenben értekezletet kívánt összehívni; és tényleg össze is hívta vasárnap délelőtt tíz órára. Az értekezlet célja a *dohányárak felemelése* lenne. „A beállott szociális viszonyok miatt — mondja az indokolás — a dohánytermés előállítás és annak feldolgozása mázsánként 7 koronával többbe kerül. Tekintettel arra, hogy a dohánybevéltási árak szabályozva vannak, ezen csak úgy segíthetünk, ha itt Debreczenben összejövünk, megbeszéljük, megvitátjuk és elhatározzuk, hogy kérelmünk teljesítésére imponzus nagyszámú küldöttséggel megyünk Wekerle pénzügyminiszter urhoz, kérve a dohányárak felemelését, nehogy az a sok dohányos édes hazánkban éhen vesszen s kényszerítve legyen kivándorolni.”

Igy szól a felhívás. Kétségen felül áll, hogy a dohánytermesztők panasza indokolt. Sokatmondóan igazolják ezt a „Köztelek” legutóbbi

Külön árjegyzékek mindenmemő gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZE VÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén **MAGÁNJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű
Gőzcséplő-készletek

számában a Cserháti Sándor által összeállított statisztikai adatok is. Mi magunk legkevésbé kívánánk véka alá rejteni a dohánytermesztők bajait, sőt több, egymást követő közleményünkben azokra legnyomatékosabban felhívtuk a figyelmet. Mindemellett is, sajnos, nem hiszünk, hogy a tervezett értekezletnek közvetlen haszna legyen. És ha efféle mozgalmat az OMGE. most nem kívánt provokálni, annak oka az, hogy a dohánybevéltási árak a legközelebbi 3 esztendőre az osztrák jövedékel együtt már megállapítottak és csak 1910 végén jár le a hároméves ciklus, amikor a beváltási árak magasabb megállapítása lehetővé válik. Ez egy olyan faktum, melylyel számolni muszáj.

Ami a beváltásokat illeti, itt a magyar jövedék bizonyos fokig orvosolhatja a panaszokat a kedvezőbb minősítésekkel. Eppen az OMGE. mozgalmának eredményeként az idejü beváltásokhoz már gazdasági szakértők küldettek ki, még pedig a vármegyei gazdasági egyesületek jelölése alapján, akik jelen voltak a beváltásoknál, sőt az OMGE. dohánytermesztői bizottságának tagjai is lehetőleg sok helyen megfordultak és a beváltásoknál személyes tapasztalatokat szereztek. A szakértők most teszik meg jelentéseiket s ezek nyomán az OMGE. dohánytermesztési bizottsága ismétleten f. glalkozni fog a beváltás körül felmerült panaszokkal, keresvén az érdekeltekkel együtt az orvoslásnak minden lehetséges módját.

Elmondottunk ennyit röviden annak illusztrálására, hogy a dohánytermesztők érdekvéviselési szempontból éppen nincsenek magukra hagyatva. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy saját körükben is mindent elkövesenek arra, hogy jogosult törekvéseikkel közelebb férközzenek a sikerekhez.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Fordulópont magyar marhánk tenyésztésében.

A „Köztelek“ mult évi 100-ik számában Kovácsy Béla, ezen szakrovat érdemduz vezetője számszerű adatokkal kimutatja, hogy a magyar fajta szarvasmarha 22 év lefolyása alatt majdnem felényire leapadt. Ebből az 1884-től 1904-ig terjedő 20 évi időközben esik átlag egy évre közel 75,000 darab. Az 1905—1906. években a csökkenés már elérte tetőpontját, amennyiben évi átlagban 128,000 darabhoz közel áll a veszteség. A mult 1907. évben pedig csak körülbelül 19,000 darabot tett ki a folytatólagos apadás, amelylyel majdnem felét elvesztettük ósrégi szürke marhánknak.

Amidőn mi, a magyar fajta szarvasmarha pártolói, ezen valóban óriási veszteséget konstatáljuk, a fenti számadatok változataiból módunkban áll némi biztató jelt kinézni s talán egy kis vigaszt meríteni. Ezt pedig abban az egész nagy különbözetben találjuk, amely az 1906. és 1907. évek apadását jelző számok között fennáll. Talán győzött a jobb meggyőződés, talán megszűnt az ujtási láz és talán

kezdik már belátni tenyésztőink, hogy az elposcokolt magyar marhát nem mulja felül, sőt helyét sem pótolja minden körülmények között a nagyban felkarolt piros-tarka.

Nekünk, künn a periferiákon élő gyakorlati gazdáknak több alkalmunk van nemcsak nézni, de látni, sőt mérlegelni is az ügy bekövetkező további fejleményeit. Ennek alapján minden elfogultságtól menten, a dolgok mai állásából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy magyar fajta marhánk további apadása immár lehetetlen. Talán a folyó évi állatszámítás fog még némi kis apadást feltüntetni. De azután esetleg egy rövid stagnáló állapot eltelével okvetlenül be fog következni a visszatérés honi szürke marhánkhoz, mely a közel jövőbeni létszámemelkedésben fog nyilvánulni. Hiszen mi is tudunk ám olyan esetekről, amelyekben nagy hűhóval beszerették a nyugati fajta marhát, de azután rövid néhány év elmúltával belátták, hogy az agyondicsért fajta nem felelt meg a várakozásainak. Nem bizony, mert hiányzott a kellő szakértelem s ebből kifolyólag nem fektettek súlyt arra, hogy a magas foku termelőképeség csak egy érvényesülhet, ha annak feltételei: az intenzív takarmányozás, szakszerű gondozás, ápolás, egészségügyi szabályok fokozottabb betartása, teljes tudás a tenyésztési elvek alkalmazásában szintén a kellő mértékben érvényre jutnak. Ugy vélték, hogy a jeles tulajdonok átöröklése már egymagában elég arra, hogy a tejlőképeség visszaesett annyira, hogy még egy jobb tejlő erdélyi-magyar fajta tehén fejési eredményét sem érte el. Az ivadékok a gyors fejlődés helyett elcsenevészedtek, sőt néhol azt is láttuk, hogy a jobb sorsra érdemes fiatal párák férgektől ellepve a legszánalmasabb kinézést mutatták. Nem egy ilyen esetről van tudomásunk. De hány lehet még ilyen szertesztét az országban, ahol a nyugati fajta nem megfelelő körülmények között és avatatlan kezek által lett felkarolva.

Hogy ez így fog történni, e helyről tett felszólalásainkban már előre megjósoltuk s óva intettünk, figyelmeztettünk a bekövetkezendőkre. De hát hiába. A megindult áradatnak útját elállni nem voltak képesek.

A tényállás most már az, hogy — sajnos — elvesztettük magyar fajta marhaállományunk felerészét, aminek helyét a nyugati fajták töltötték be. Továbbá pedig az, hogy a csere, a helyettesítés az elért méretekben és minden kerülmények között nem vált be, sokakra nézve nem járt haszonnal, némelyeknél éppen káros experimentálás számba ment. Belátták ezt már eddig is sokan s rövid időn még többen fognak reá jönni. A magyar fajta szarvasmarhatenyésztés ügyét tehát óriási veszteség érte. Azt mondja azonban a magyar közmondás, hogy: minden kárban haszon is van. Nézzük csak, miben juthat itt kifejezésre ez a haszon.

Itt első sorban annak a három tehénnek képéből kell kiindulnunk, amelyeket Kovácsy fentemlített cikkének melléklete gyanánt közölt. Azoknak egymás mellé állítása valóban remek gondolat volt. Ha nem is írta volna meg a dolgot minden irányban megvilágító, minden

kételet eloszlató, hatalmasan bizonyító erejű fejtegetéseit, ha nem írt volna egy árva betűt sem a három kép alá, pusztán csak azok egymás mellett való közlésével is igen nagy szolgálatot tett volna szürke marhafajtánk tenyésztési ügyének. Hiszen e néma rajzolatok szakértő tenyésztő szeméi előtt megelevenednek és beszélnek. Elmondják azt, hogy mi volt és mi még nagy részben ma is ez a fajta a tenyésztés legalsó fokán s mivé fejleszhető tudással és erős akarattal.

Az első kép mutat egy rosszul táplált, nyurga, csenevész állatot muzsikanyakkal, csámpás lábakkal, hibás faralakulással s több más küllemi fogyatékosaggal. Hát ez tipikus magyar marha ugyan és pedig olyan, amelyet még ma is eleget lehet látni főleg a kisgazdák kezén. De hogy az ilyen marhától nem sok hasznot lehet várni, sőt ma már az ilyet még tartani is kár, az bizonyos. De nézzük csak a harmadik képet. Azt az imponáns állatkolosszust hatalmas testméreteivel, majdnem hengerded törzsével, erős csontozatu, oszlopszerű lábakkal, szép fejállással, hatalmas nyaktájjal, erős és mély mellkassal, gyönyörű hátvonallal, igen jól izmolt koney- és czombokkal és előttünk áll a fejlettség magas fokán álló, az ideálisan szép vértiszta magyar marha.

Amelyik állatfajtát így átváltoztatni, ilyen méretekben kitenyészteni lehetséges, annak jövője van. Ha pedig még idevarázsolhatnánk egy gyors fejlődő irányban átalakított egyed képét és ideálithatnók egy tejtermelő irányzatu jelesebb erdélyi tenyésztőből vett tehén rajzát, egy ilyen kollekczió együttes megselelése után még a legmakaesabb nyugati fajtákat imádó tenyésztő is azt mondaná, hogy az ilyen fajtát csak úgy egyszerűen félredobni nem lehet. És ez a belátás győzni fog, mert győznie kell. S azután fog következni az, hogy ezt az ősi fajtát a tenyésztők ismét felkarolják, nem tekintik pusztán trágyagépnek, hanem jobban megbecsülik s a még meglévő tenyészanyagot felhasználva bizonyos mérsékelt foku igavonóképesség megtartásával gyors fejlődő és tejlő irányban tökéletesítik, vagy pedig kisebb méretű gyors fejlődés átültetésével a magasfoku erőtermelés biztosítása mellett tejlőirányban kitenyészlik. Közbevetőleg megjegyezzük itt, hogy a termelőképeségek kidolgozása, fokozása csakis ilyen csoportosításban lehetséges.

Hát ez lesz a haszon a nagy veszteségből, hogy magyar marhánk ismét terjedni fog s okulva a tapasztaltakon, most már nemcsak számbeli emelkedéssel, de a minőségben is előnyösen átalakulva, megifjodva és megerősödve fog ebből a méltatlan küzdelemből kikerülni. Igenis, ez lesz a haszon. De hogy ahhoz miért kellett ilyen nagy veszteség árán hozzájutni, miért kellett ennek így történni — arra igazán nem találunk egyéb feleletet, mint ezt: „Kárán tanul a magyar“.

Legkevésbé sincs okunk azon kétkedni, hogy a szürke marha tenyésztéséhez való tömegesebb visszatérés mielőbb be fog következni. És itt azután több igen fontos körülményre kell gazdatársainkat figyelmeztetni. Még pedig úgy azokat, akik jelenleg is magyar marhatenyésztéssel foglalkoznak, valamint azokat is,

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK
és LOKOMOBILON.
NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!
LEGOLCSÓBB ÜZEM!
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK.
WOHANKA ÉS TÁRSA.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!
 HELLER MÖR X.

kiket a jövőben fogunk a szürke marhát tenyésztők sorai között üdvözölhetni.

Ezek között első helyen áll az átalakítás kivitele és annak eszközei, amelyekre igen nagy súlyt kell helyezni. Ha a kiindulási pont nem helyes, ha az eszközök felhasználása, alkalmazása nem áll megfelelő alapon, az esetben biztos sikert nem várhatunk.

Köztudomás szerint magyar marhánk legnagyobb fogyatékoságát a lassu fejlődés képezi. Ez áll előtérben, ennek megváltoztatása, megszüntetése kell képezze legfőbb gondoskodásunk tárgyát. És itt ismételnünk kell azt, hogy a nyugati fajták gyors fejlődésének alapja az átöröklött hajlam, segítőeszközei pedig az intenzív táplálás, a helyes kiválasztás. Szürke marhánknál hiányzik ez az alap, míg az eszközök rendelkezésre kell álljanak, ha egyáltalán valamit elérni akarunk. Ez a két tényező egyik a másik nélkül nem sokat ér. Hiszen amint láttuk, a pirostarka jó tulajdonai is visszafelődnek, ha nem adjuk meg a kellő táplálást. Magyar marhánknál a hiányzó alap, a hajlam felkeltésére, rögzítésére ha nem törekszünk a kellő módon, pusztán csak az eszközök alkalmazása nem hoz egész sikert. Két kérdésre kell itt megfellelnünk: hogyan szerezzük meg az alapot, miként alkalmazzuk a segítőeszközöket.

A gyors fejlődőképesség iránti hajlam felkeltése és állandósítása nem márol-holnapra szóló rövid munka. Ellenkezőleg a legnagyobb kitartás és szigoruan következetes eljárás mellett is évek sorát veszi igénybe. De a siker feltétlenül biztos lehet. A dolgot következőleg kell megindítanunk. Minden tenyészetben találhatunk olyan tehénegyedeket, amelyek nem válogatósak a takarmányban, feltűnően többet fogyasztanak, mint társaik s ehhez képest amafoknál mindig jobb kondícióban is vannak. Ez az „étkeesség”, amint azt tapasztalathból tudjuk, átöröklődő tulajdonság képez. Az ilyen egyedekre fordítsunk elsősorban figyelmet, mert ezekben a gyors fejlődés iránti hajlam csirái már megvannak, vagyis több takarmányt képesek fogyasztani és emésztőszervük erőteljesebb működése folytán a felvett tápanyagokat jobban is értékesítik. Ha már most az ilyen tehénekre olyan meglevő magyar fajta tenyészetekből szerzünk bikát, amelyekben a gyors fejlődőképesség többé-kevésbé már kifejlődve, megszilárdulva van, sokkal rövidebb idő alatt érünk célra, mint ha ezen tulajdonság átültetését csak a megfelelő apaállatok átörökítésétől várjuk. Igen, mert az anyaállatokban rejlő képesség szintén hozzájárul az eredmény gyorsabb eléréséhez.

Ha az így életre keltett hajlamot helyes tenyész kiválasztás útján ivadékról-ivadékra átviszszük, minden alkalmas eszköz felhasználásával ápóljuk, több vagy kevesebb generáció után szürke marhánk nagy hibája, fogyatékosága, a tenyésztő kitűzött célja szerint kisebb vagy nagyobb mértékben el lesz enyészttve.

A fenn elmondottakból kitűnik, hogy a gyorsabb fejlődésnek alapját képező átörökíthető hajlamnak nemcsak megszerzésénél, de megtartásánál is nélkülözhetetlen feltétel az intenzív táplálás állandó és folytonos alkalmazása. Tehát a polyván-szalmán tartást a jövőben a mult emlékei közé kell sorolnunk. Az ilyen takarmányfélék ezután legfeljebb mint ballaszt, mint gyomortöltelék szerepelhetnek. Azt is tudjuk azonban, hogy szürke marhánk emésztőszerve nincs úgy berendezve — jobban mondva — nincs hozzászokva, hogy a tápdusabb, koncentráltabb takarmányanyagokat kellően feldolgozva,

teljesen kihasználja. Minthogy ezen körülmény itt igen fontos szerepet játszik, erről röviden meg kell emlékeznünk.

Allatjainknak szoktatás, gyakorlás útján módot kell adnunk arra, hogy megszerezhessék azt a képességet, melylyel a tápdus, főleg fehérjefélékben gazdag tápanyagokat lehetőleg teljesen kihasználva, értékesítve gyorsabb testi fejlődésükre fordíthatják. E célból már az újszülött borjunál meg kell kezdenünk erre vonatkozó tevékenységünket. Hagyjunk neki annyi tejet, amennyit éppen megbirnak s főleg ne szoptassunk az első időszakban csak háromszor naponta, hanem kellő időközök betartásával legalább négy-öttször, vagy esetleg szoktassuk reá az ivásra és adjunk lefőlözött tejet is. A harmadik hét elteltével tegyünk eléjük finom szénát és zabdarát, esetleg lisztet ivosnak elkészítve, amelynek adagolását időről-időre fokozzuk, szóval annyit adjunk, amennyit elfogyasztani képesek. Néhány hónap mulva, midőn a fiatal állatok emésztőszerve már megerősödött, adhatunk más, sok fehérjét tartalmazó abrakfélét is. Így azután a gyomor már az állatok zsenge korában alkalmazkodik, tágul s az egész tápasatorna — úgy szólva — hozzászokik az intenzivebb működéshez, amely azután a későbbi korban a tartalmasabb tápanyagok tömegesebb felvételét és jobb értékesítését, feldolgozását biztosítja. A továbbiakra nézve minden intelligens tenyésztőnek ismernie kell a körülményei és kitűzött céljához mérten megállapítandó és követendő eljárásokat.

Végezetül az elmondottakat ismételnünk is kellő méltatásra ajánlván, a meggyőződés teljes erejével állítjuk, hogy magyar marhatenyésztésünk ügyére vonatkozólag nincs okunk a további csüggedésre. Szürke marhánknak jövője van. Ez iránybani bizalmunk, hitünk, reményünk most már sokkal erősebb, megingathatlanabb, mint ezelőtt csak néhány évvel is volt. Eljutottunk a fordulóponthoz.

Várady Géza.

Hol lehet az angol sertéseket értékesíteni?

Az angol sertések általánosabb elterjedésének egyik akadály, hogy nehezen lehet őket értékesíteni. A mi fogyasztóközönségünk hozzá van szokva a zsiros mangalicza sertés fogyasztásához s a sertésnek nem annyira húsát, mint inkább zsírját becsüli s nem a hús, hanem a zsír kedvéért őrdisznót. Ennek természetes folyamánya, hogy a sertéskezeskedők is inkább nyulnak a mangalicza sertéshez s csak kivételesen akad olyan, aki nagyvárosok részére hussertést vásárol. De sőt nagyobb városaink lakosainak azon része is, amely vidékről származott oda, szivesebben olvassza maga a zsirt, semhogy azt az üzletből készen vegye s így nagyvárosaink hussertésfogyasztása, sem oly nagymérvű, aminőt méltán várni lehet.

A hussertésnek igazi nagybani fogyasztója Anglia, amely ország ebbeli szükségletét távolról sem fedezheti s rengeteg húst hoz be más világrészekből s Európa más országaiból. Angolországban a legújabb állatszámítás szerint van 6.912.461 drb. szarvasmarha, 26.116.505 drb. juh, 5.426.851 drb. sertés. Ennek dacára évente egy milliárd koronánál jóval nagyobb értékű húst importál, 1906-ban 9.889.127 font sterling értékű élőállatot és 41.169.522 font sterling értékű húst importált, utóbbiból 19.266.122 métermázsát.

Ez az a piac tehát, ahol a mi hussertéseink is legkönnyebben találnak piacot, de persze sokkalta távolabb van az odajutás s az ottani

értékesítési módok sokkalta körülményesebbek semhogy a gazda maga tudná ez uton ott értékesíteni állatjait. Földmivvelésügyi kormányunk azonban gondoskodott arról, hogy legyen egy szerv az országban, amely összevásárolván az ország hussertéseit, azokat legnagyobb részt az angol piacon értékesítse. Ez a Magyar Huskiviteli Részvénytársaság Szabadkán.

Ezen részvénytársaság 1905 jan. 31-ikén kelt szerződéssel arra köteleztetett a földmivvelésügyi miniszter által, hogy Szabadkán egy az angol sertések feldolgozására alkalmas telepet létesítsen és azt állandóan üzemben tartsa. Ez a telep most már üzembe hozatott s az ország bármely részében bármily mennyiségű hussertést hajlandó fix áron beszerezni.

Szolgálatot véltünk tenni gazdaközönségünknek amidőn ezt tudomására hoztuk. —csy.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Javitott vetési eljárás a növénytenyésztésnél.

II.

Č Cikkek első részében ismertett vetési eljárásokról általában azt lehet mondani, hogy azok vagy a gyors elvetést szolgálják, amikor a pontosság kifogás alá esik, vagy pedig sok időt igénylő, de a lehetőségig kifogástalan pontossággal végezhető. Oly eljárást, mely szerint elég gyors, de egyszersmind a lehetőségig kifogástalan pontossággal végezhetjük a vetést, nem ismertem. Magannak kellett tehát kieszelni olyan eljárást, mely ezen előbb említett előnyök bélyegét magán viseli. Talán sikerül ezt elérnem s ezzel a növénytermesztés szolgálatára lehettem legalább erre enged következtetni azon 2 évi tapasztalat eredménye, melyre ezzel a vetési eljárással jutottam. De következtetni enged erre ama jóakaratu biztatás is, melyben részesültem nyári tanulmányutam ideje alatt a külföld legnevezetesebb növénytermesztői részéről, mint: Borries, Steiger, Mette, Kirsche stb., kik vetési eljárásomat nemcsak jónak találták, de egyuttal engedelmet kértek arra, hogy annak közelebbi ismertetése után kipróbálhassák, esetleg alkalmazhassák. Ez batorított engem arra, hogy vetési eljárásomat e szaklapban közöljem.

Vetési eljárásom eszközei az általam szerkesztett magárok, kihuzó kapa és vető csatorna, a vonalozó deszka, 2 színór s a magvak letakarására szolgáló meglehetősen széles hátú gereblye, mely utóbbi azonban a jövőben más árokbehuzó eszközzel óhajtok helyettesíteni. Ismerkedjünk meg tehát mindenekelőtt egyenként ezekkel, különösen pedig az elől említettekkel.

A magárokkihuzó kapa (lásd 37. és 38. ábra) áll egy 40 cm. hosszú keményfa nyélből (a) melynek vége réztkba (b) van foglalva. Ezen fémtok baloldalából egy vízintesen huzodó és szilárdan a tokba illesztett 4 ölü s 5 cm. hosszú tengely található (c) melynek végére egy 2 cm. széles 3 cm. átmérőjű hengerkerék van könnyen forgathatóan felerősítve (d). Közvetlen e mellett, de a tengely alsó oldalára függélyes állásban felerősítve, ugyancsak egy könnyen forgó 2 cm. hosszú és 1—1 cm. átmérőjű hengerkerék található (e). Ezen hengerkerék arra való, hogy a kapa a vonalozó deszka (f) szélén könnyen végighuzható legyen. E szerint a vízintes vastagabb kerék a vonalozó deszka felső lapján, a függélyes vékonyabb kerék pedig a deszka mellső szélén gördül végig. Ezen ke-

Szivattyuk és Mérlegek

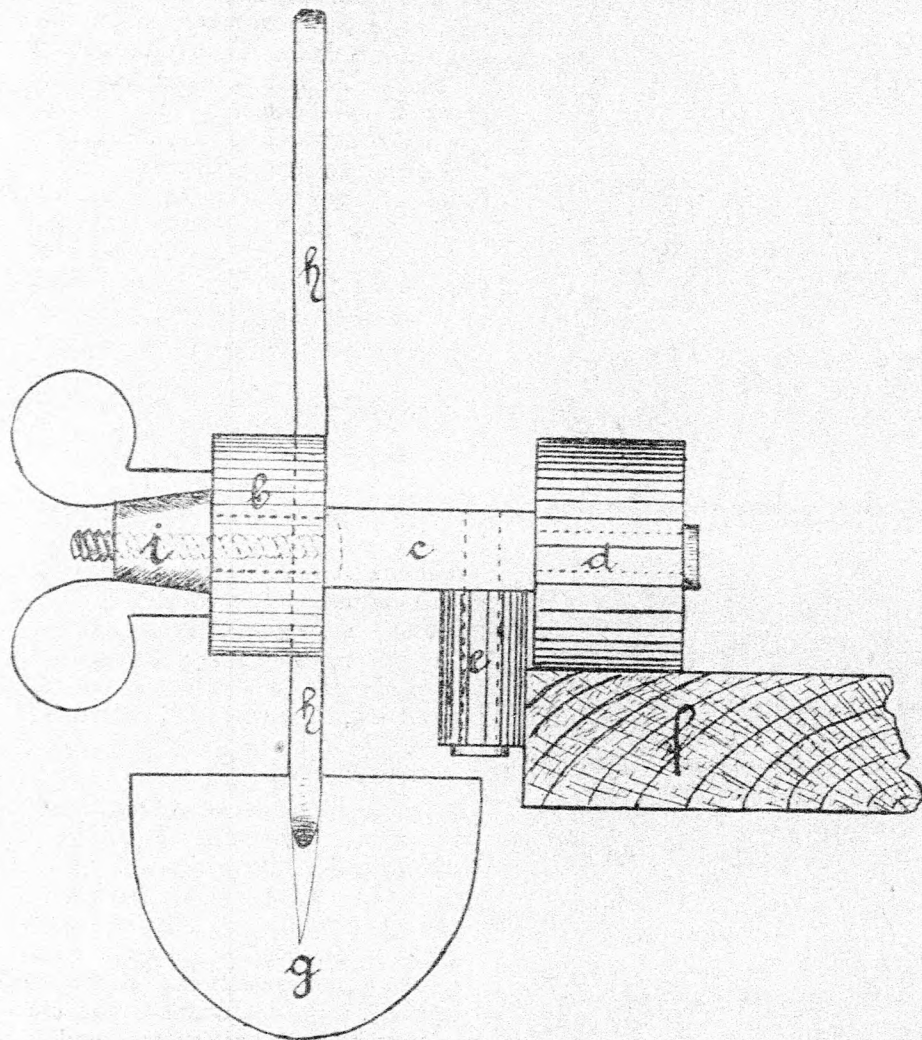
különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: L. Schwarzenbergstrasse 6.

rék tengelye mögött, ugyancsak a fémtok bal oldalán egy alakú függőleges bevágás látható melybe a kapatest nyelecskéje (h) illeszkedik. A tulajdonképeni kapatest áll: a kapalapból (g) és a kapa nyelecskéből (h) s az egész egy kicsiny ásóhoz hasonlít. Az aczélból készült 4.5 cm. széles és 3.5 cm. magas kapalap alsó végé-

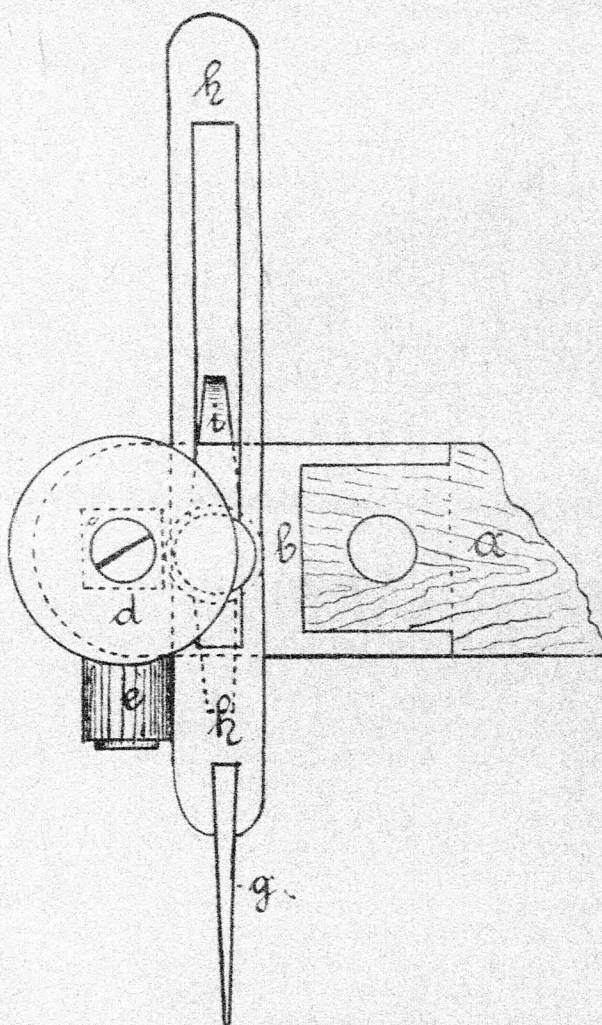
lőnek lennie. Én *élite* parcellák bevetéséhez 1 méterest használok. Csináltattam azonban nagyobb parcellák elvetéséhez 2 darab 3 méteres csatornát is, melyek szükség szerint szilárdra összeilleszthetők s eszerint 6 méter hosszú magorok bevetéséhez is használhatók.

A *vonalozó deszka* 2 cm. vastag s a vető-

A betakaráshoz használt *gereblye* — mint már említettem is — megfelelő hosszúságú és egyenes hátúnak kell lenni. A gereblye alkalmazását én gyakran nélkülözöm, mert úgy tapasztaltam, hogy ügyes vetőmunkás az egy méteres magárkokat pusztá kézzel gyorsabban és pontosan tudja betakarni. Ugyanis a vona-

37. ábra. Legány-féle magárokkihuzó kapa előnézete. Természetes nagyságban.

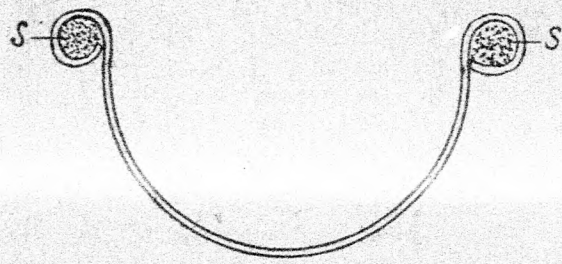

38. ábra. Legány-féle magárokkihuzó kapa oldalnézete. Természetes nagyságban.

ben lekerített, felső végéhez pedig a 0.5 cm. széles és 1.2 cm. vastag nyelecske van forrasztva. Maga a nyelecske 10 cm. hosszú s a vastagsági oldalán 7 cm. hosszban áttört. Az áttörés azért van, hogy a kapanyelecskét a tokhoz erősítő füles-csavar (i) ezen átvonuljon, illetőleg, hogy a füles-csavar engedésével a kapát feljebb vagy lejjebb lehessen húzni s ezzel a magárok mélységét pontosan szabályozni.

A *vető-csatorna* (39. ábra) erős horganylemez-ből készült, mindkét végén nyitott, az ereszcatornához hasonló, de kisméretű bádogcsatorna. Mindkét széle vastagabb vassodronyot (s) borít le, mely a csatornán végighúzódnak s arra szolgál, hogy a meggörbülést meggátolja. A csatorna fenekére 5 cm. távolságban átlukasztott. A lyukak egyfilléres nagyságúak. Keresztmetszete a kapalap szélével megegyezik, illetőleg csak valamivel szélesebb, számítva arra, hogy a kapával kihúzott magárok oldalfalairól a porhanyó föld kissé beomlik. A vetőcsatorna hosszúságának mindég a tenyészággy szélességével kell egyen-

csatorna hosszúságával egyenlő. 2 cm.-nél sekélyebb vetéshez vastagabb deszkát kell használni. Szélessége a sortávolsággal megegyező és puhafából készült. Én 15 cm. szélességet használok.

39. ábra. A vetőcsatorna keresztmetszete. Természetes nagyságban (Legány Ödön rajzai).

A *zsinórok* arra szolgálnak, hogy a tenyészággyak vonalait egyenes vonalban megjelöljék. Ilyenből kettőre van szükség, melynek a tenyészággy hosszának megfelelő hosszúsággal kell birni.

lozó deszka alsó éle igen jól megmutatja a letakarás mérvét, illetőleg azt, hogy mennyire kell a magvakat letakarni.

Ezen segédeszközökön kívül még vékony jelző botokat is használok arra a célra, hogy azok a betakart magorok helyét mutassák.

Ezek után lássuk a vetés keresztülvételét. Mielőtt azonban ezt ismertetném, hangsúlyoznom kell, hogy az elvetendő terület talajának kertileg megmunkált, porhanyó és rögmentesnek kell lenni, mert csak ilyen talajon végezhetünk ezen vetési eljárással gyors és kifogástalan munkát. Továbbá a talaj felületének a lehetőségig egyengetettnek, vízszintesnek kell lenni, bár ezen kívánalom csak az ágyak szélességében áll fenn, mert a vonalozó deszka aránylag keskeny lévén, az a tenyészággy hosszúságában a talaj felületéhez jól alkalmazkodik.

A kifogástalanul előkészített bevetendő terület mindenekelőtt ágyakra vagy pásztákra lesz felosztva, illetőleg az ágyak közötti utak helye lesz karókkal megjelölve. Én például az *élite*

A szárított sertéstrágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb trágyanem.

Allami szőlészeti és gazdasági tanintézet kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevetve.

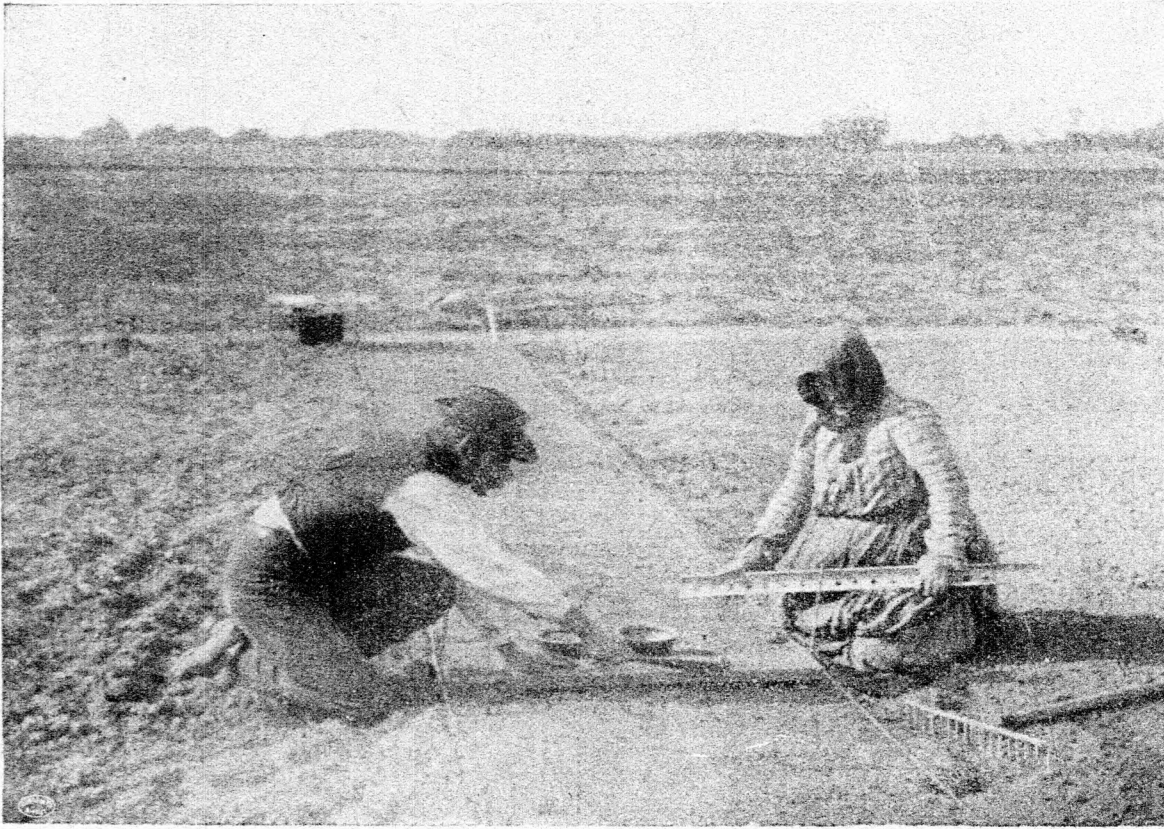
Árajánlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Ullői-ut 21. szám.

buza elvetésénél egy méter széles pásztákat használok s azok között 80 cm. széles utat hagyok. Évekkel ezelőtt 50 cm.-es utat hagytam, de azok különösen a gabonánál nem voltak elegendők, amikor annak megdülése miatt az utak járhatatlanok voltak s a családok áttekintése kizárt dolog volt. Külföldön a legtöbb gabonatenyésztőnél körülbelül 50 cm.-es utat hagynak a pászták közt, de ott azokat karókra erősített

hengerkerék a deszka felső lapján a függélyes hengerkerék pedig a deszka szélein fusson végig. (Lásd 40. ábra.) A kapatest pontos beállításával, 2-3-szori végighúzás után, a deszka előtt a kívánt egyenletes mélységű magárkot kapjuk, (buzánál 3 cm.) melybe be lesz fektetve a vetőcsatorna.

A vetőcsatorna mindkét végén a 2. és 3. lyuk között vörös vonal látható. Ez jelzi és

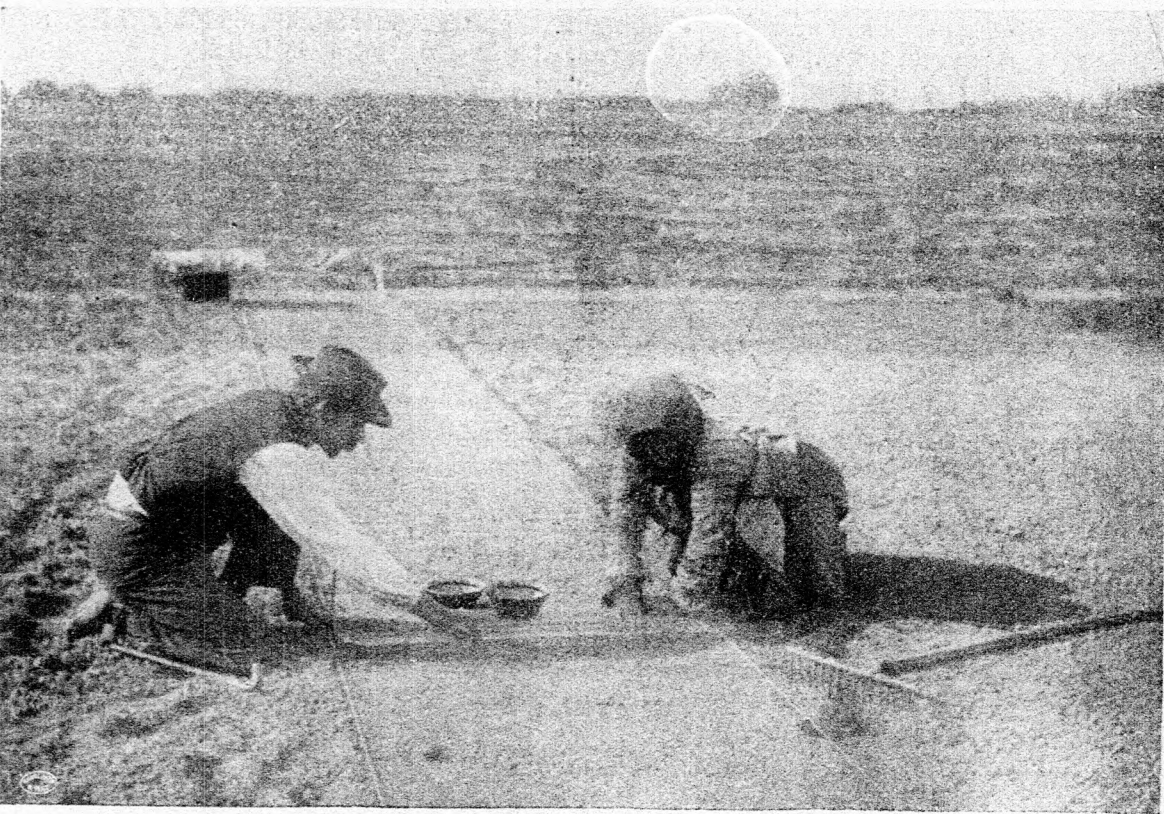

40. ábra. Magárokkihúzás.

és kifeszített tartózsínör vagy sodronnyal veszik körül, ami megakadályozza a megdülést, az utak járhatatlanságát.

Az utak és pászták kijelölése után a zsinórok a pászta két oldalán feszesre kihuzatnak, vagyis azok egymástól egy méter távolságban lesznek.

figyelmezteti a vetőmunkást arra, hogy jobbról és balról a két szélső lyukba szegélynövény magját tegyen be s a közbeeső 15 lyukba a nemesítendő elite növény magját. (Lásd 41. ábra.) Minden elite növény magjának elvetése után 2-3 sorban szegélynövény magját vetek, valamint a

41. ábra. Maglerakás.

Az egyik jobb oldalt mutatja a pászta illetve ut szélét, a másik a baloldalon. Ennek megtörténte után az egy méteres vonalozó deszka a pásztára keresztbe lesz fektetve úgy, hogy mindkét vége a zsinórhoz illeszkedjék. Már most a lefektetett deszka előtt úgy huzzuk végig a magárokkihúzó kapát, hogy a vízszintes tengelyü

pászta kezdetén és végén 3-3 sort. Eszerint a négyszögbe vetett család mindegyike köröskörül 2-3 sor szegélynövényvel van beszegve.

Ha a magárokba fektetett vetőcsatorna minden lyukába megot elhelyeztünk, akkor e vetőcsatornát vigyázattal kiemeljük az árokból, minek megtörténte után az árokba lerakott

magvak egy pillanat alatt áttekinthetők a tévedésből kiharadt helyre mag lerakható, illetőleg ahová véletlenségből kettő kerül, onnan egy eltávolítható. Az így átvizsgált és pótoló mag-sorok már most gereblyével vagy puszta kézzel letakarhatnak, (lásd 42. ábra.) mivel pedig a kapa az árokból kikerült földet nem az árok oldalára borítja ki, hanem annak jobb végén kis kupacokban felhalmozza, azért ennek a kikerült földnek visszavitele puszta kézzel gyorsabban, a letakarás pontosabban megy. Amint elől már említettem is, a letakarás pontosságának teljes biztosítása céljából szándékomban van az árokkihúzó kapa mintájára egy árokbetakaró kapát szerkeszteni. Azonban az ezévi kísérlet azt mutatta, hogy ennek használatával a kapalap alakját kell megváltoztatni.

Ismétem, hogy a deszka alsó éle igen jól megmutatja azt, hogy mennyire kell a magárkot letakarani s így a pontosságot a gereblye vagy puszta kézzeli betakarással nagyban nem gyöngítjük.

A magvak letakarása után a vonalozó deszka mellső két szögletén, tehát a jelzőzsínörök mentén vékony jelzőpálcát nyomok a talajba. Ezek jelzik a betakarás magorok helyét, illetőleg arra szolgálnak, hogy a vonalozó-deszka előbbrevitelénél a lefektetés pontos helyét megmutassák. Így tehát ezen jelzőpálcák a magárok kihuzásakor a vonalozó deszka hátsó két szögleténél vannak, de a magor betakarása után a mellső szögletekre áttételek, hogy a deszka elébe letehető legyen. Ezzel a sortávolságot mérjük le, mert a vonalozó deszka olyan széles, amilyen sortávolságban vetjük nemesítendő növényünket.

A vetés keresztülvitelénél két munkás foglalkozdik. Az egyik a pászta jobb oldali, a másik a baloldali uton helyezkedik el, mind-egyik a maga oldalán végezve a munkát, melyet a jobboldali munkát teljesít, valamint gereblyéveli betakarást, amit a baloldali végez. Ilyen munkabeosztással a pászta össze nem tipródik, mert a munkás mindig az uton mozog s csak kivételesen kell beljebb nyulnia, amikor kezével a deszkára támaszkodik, t. i. ha térdel, vagy ha álló helyzetben van, akkor egyik lábával a deszkára lép. Ha a magorok földtakarójának összetömése kívánatos, pl. répavetésnél, akkor az egyik munkás a vonalozó deszkára mindkét lábával rálép és pedig a deszka lefektetése után, illetőleg a magárok kihuzása előtt. Mivel a magárok nem közvetlen a vonalozó deszka szélén, hanem előtte mintegy 3 cm.-re készül a deszka újbóli beállításakor az utoljára vetett magor a deszka alá kerül s rálépéssel az lenyomható.

Ennyit a munka keresztülvitelére vonatkozólag. Még csak azt óhajtom megemlíteni, hogy két gyakorolt munkás a buzával a fenti beosztással 1 ár (100m² mtr.) területet tud naponta bevetni. Ha nagyobb terület gyors elvetéséről van szó, akkor több vetőeszköz beszerzéséről kell gondoskodnunk. Az ellenőrzést akkor is jól gyakorolhatjuk, ha 2-3 pásztában dolgoztatunk. Ahány csoporttal dolgozunk, annyi ár bevetésére számíthatunk.

Ne vegyék e lap olvasói tölem szerénytelen-ségnek, ha végzetül vetési eljárásomról kritikát mondok. Elmondok róla minden jót, de rosszat is. Főelőnye az, hogy az eddig ismert vetési eljárások pontosságát jóval felülmulja, a napi munka elegendő s tekintettel arra, hogy több csoporttal is dolgozhatunk sietős és pontosan végzendő vetésnél sikerrel alkalmazható. Hátránya, hogy a vonalozó deszka, — mint a vetődeszka — a talajt tulságosan elsimitja, összenyomja, miért is különösen a cserepesedésre hajló talajoknál a kikelés utáni megkapálásra lesz szükség, amikor egyszermindt a hiányok pótvetését eszközöljük.

Abban a reményben, hogy nem végeztem haszontalan munkát, ha ma, amikor a növénytenyésztés kérdése napirenden van, vetési eljárásomat és tapasztalataimat közlöm s örülnék ha gazdatársaim annak nagy hasznát vennék.

Az árogyarából bádogoss

Term

Ö A n
1907-ik év
végzett K
tán variác
melytől s
szalmája
sörárpa,
terjed a t

A kísér
az indító
rövid és
Hanna-ár
árpa term
állítás, ho

Nem le
azokat, a
lításul, ré

18 vár
össze e k
forma kör

A beérk
ugyszólva
len volt a
nagyon h
tulmeleg
akadályoz

A kísé
korai érés
helyen eg

később, m
A termé

Term

vármegye

Hont

Nógrád

Pozsony

"

"

Fejér

"

"

Győr

Komárom

Somogy

"

Sopron

"

"

"

"

"

"

Toina

Veszprém

"

Zala

Pest

Abauj-Torna

"

Gömör

"

Sáros

Békés

Bihar

"

Temes

Veszprém

Az árokkihuzó kapa Kühne E. mosoni gépgyárából megszerezhető, a vetőcsatornát házilag bádoggossal lehet elkészíteni. *Legány Ödön*

Termesztési kísérlet Kneifel- és Hanna-árpával.

A növénytermesztési kísérleti állomás az 1907-ik évben nagyarányú termesztési kísérletet végzett Kneifel-árpával. A Kneifel-árpa spontán variáció útján jött létre a Hanna-árpából, melytől szemeinek teltsége, vastag és rövid szalmája által különbözik. Mint kifejezetten sörárpa, különösen külföldön meglehetősen terjed a termesztése.

A kísérleti állomást a kísérlet végrehajtására az indította, hogy a Kneifel-árpa szalmája rövid és erős, tehát az oly vidékeken, ahol a Hanna-árpa könnyen megdül, esetleg a Kneifel-árpa termesztése biztosabb lesz, továbbá azon állítás, hogy a Kneifel-árpa korán érkezik be.

Nem lesz érdektelen a kísérlet adatai közül azokat, ahol Hanna-árpa szolgált összehasonlítással, részletesebben tárgyalni.

18 vármegyében 34 gazdaság hasonlította össze a két árpát. Termesztésük teljesen egyforma körülmények között történt.

A beérkezett jelentések szerint az időjárás ugyszólván kivétel nélkül mindenütt kedvezőlen volt az árpa termesztésére. A késő tavasz nagyon hátráltatta a vetést, a hideg április, a túlságosan és száraz május pedig a növekedést akadályozta meg.

A kísérlet igazolta, hogy a Kneifel-árpa korai érésű, amennyiben 10 helyen előbb, 19 helyen egyszerre és csak 4 helyen érett be később, mint a Hanna-árpa.

A terméseredmények a következők:

vármegye	Termesztés helye község	Kat. holdanként kg.			
		Kneifel	Hanna	Kneifel	
				+	-
Hont	Deménd	61	559	51	—
Nógrád	Szécsenyfalfalu	479	468	13	—
Pozsony	Bodóháza	1297	1224	73	—
"	Béke	758	791	—	33
"	Morva-Szent-János	718	453	26	—
Fejér	Előszállás	267	424	—	57
"	Sárkeresztés	605	585	20	—
"	Csákvár	580	606	—	26
Győr	Győr-Szent-Márton	785	757	28	—
Komárom	Komárom	916	785	131	—
Somogy	Őszöd	825	851	—	26
"	Köttse	490	520	—	30
Sopron	Peresznye	1174	1263	—	89
"	Jobaháza	1456	1372	84	—
"	Pereszteg	1192	1265	—	73
"	Répczeszemere	824	936	—	162
"	Rábatamási	1210	1676	—	466
"	Sopronkövesd	1516	1343	167	—
"	Nagygercesl	597	72	—	13
Toina	Nosztány	738	1110	—	372
Veszprém	Kéttornyulak	777	567	210	—
"	Bakony-Szent-László	737	705	32	—
Zala	Bak	1032	1145	—	113
Pest	Pta-Balhas	989	102	—	73
Abauj-Torna	Kössa-Mindszent	93	964	—	33
"	Felső-Füged	873	99	—	63
Gömör	Alsóvály	543	503	40	—
"	Gömörfüge	349	594	—	205
Sáros	Margonya	779	693	86	—
Békés	Akaszó-pta	1168	1041	127	—
Bihar	Iklód-pta	1400	1319	8	—
"	Micske-pta	1123	1398	—	275
Temes	Temes-Butyin	651	831	—	200
Veszprém	Réde	964	984	—	20

Ha az 50 kg.-on aluli terméskülönbözöket elhagyjuk, miután ily csekély különbséget ugyanazon féleségnél is előfordul, azt tapasztaljuk, hogy a Kneifel-árpa 10 esetben, a Hanna-árpa pedig 13 esetben adott nagyobb termést. Továbbá, hogy a Kneifel-árpa legnagyobb terméstebblete 260 kg., a Hanna-árpáé pedig 486 kg. volt. Az átlagos terméstebblet szintén csak az 50 kg.-on felüli különbségeket véve tekintetbe, a Kneifel-árpánál 127 kg., a Hanna-árpánál 175 kg. volt. Ha már most még azt is figyelembe vesszük, hogy a Kneifel-árpa vetőmagja a kísérleti állomás által szétosztott eredeti, közvetlenül az előállítótól hozott legjobb minőségű vetőmag volt, a Hanna-árpáé pedig az egyes kísérletezők által már több éven át s a legtöbb helyen legkevésbé sem a vetőmagnak megfelelő szabályok szerint termesztett, degenerált mag volt, a jelen kísérlet csakis azt az eredményt mutathatja, hogy a Hanna-árpa határozottan nagyobb termőképességű, mint a Kneifel-árpa.

A minőségi vizsgálatok, melyeknek a végzésére 28 gazdaság küldött mindkét árpaféleségből mintát, már a proteintartalom kivételével a Kneifel-árpa javára döntöttek. E mintákat megvizsgáltuk hektoliter- és abszolutsúlyra,

ez évben a kísérleti helyeken annyira lisztessé törésű volt, hogy a különbséget jóformán számba sem vehető. A proteinvizsgálat a következőket eredményezte: a Kneifel-árpa átlagos proteintartalma 12.41%, a Hanna-árpáé pedig 11.54%. A Hanna-árpa tehát kevesebb proteint tartalmazott, 4 esetben volt csak több proteintartalma, mint a Kneifel-árpának s e többlet is átlagosan csak 0.55% volt. A Kneifel-árpa 24 rendbeli többlete, amely 0.66%—3.14% között volt, átlagosan 1.10%-ot tesz ki. E kísérletből úgy tűnik ki, mintha a Kneifel-árpának fajtulajdonsága volna a nagy proteintartalom, ugyanis nemcsak az Alföldön s a sörárpát nem termő vidékeken volt nagy a proteintartalma, hanem a sörárpatermő helyeken is, míg a Hanna-árpának csakis a száraz s sörárpát egyáltalában nem termő vidékeken volt nagy proteintartalma s hogy ezeket is be kellett az átlagszámításba venni, volt oka a 11.54% átlagszámnak. A proteinvizsgálat tehát a Hanna-árpát határozottan a Kneifel-árpa elé helyezi.

Amint láthatjuk tehát, a Kneifel-árpával végzett termesztési kísérlet a Hanna-árpával szemben a következőket mutatja. Termőképesség, valamint proteintartalom tekintetében a Hanna-

42. ábra. A magorok letakarása.

lisztességre és proteintartalomra. A sörárpától legalább 64 kg. hektolitersúlyt kívánnak meg, mely kívánalomnak 1 eset kivételével, hol a Kneifel-árpa hektolitersúlya 63.9 kg. volt, mindkét árpaféleség megfelelt. Az átlagos hektolitersúly a Kneifel-árpánál 68.9 kg., a Hanna-árpánál 67.5 kg. volt, éppen emiatt a Kneifel-árpa lényegtelen 1.4 kg.-nyi hektolitersúlytöbbletének fontosnak nagy jelentőségű tulajdonítani. Abszolút súly tekintetében már gyengébb eredményt mutat fel a két féleség. A sörárpának ugyanis legalább 40 gr. abszolút súlya kell, hogy legyen s e kívánalomnak csak a Kneifel-árpa felelt meg, melynek abszolút súlya 40.68 gr. volt, míg a Hanna-árpa 39.73 gr. abszolút súlyal, néhány tizeddel a megkívánt határ alatt maradt. E körülmény abból magyarázható ki, hogy az átlagszámításba föl kellett venni a nem sörárpatermő vidékekről beküldött minták eredményeit is, ezek aztán az átlagot lerontották. A lisztességi adatok, melyeket 24 őrai áztatás után légszáraz állapotban végzett vizsgálat után nyertünk, 4.24%-os különbséget tüntetnek fel a Kneifel-árpa javára, ugyanis a Kneifel-árpa átlagos lisztessége 86.06%, a Hanna-árpáé pedig 81.82% volt. Mindkét árpa

árpa határozottan jobb, míg hektolitersúly, abszolút súly és lisztesség tekintetében a Kneifel mutatkozott kiválóbbnak. Azonban a Kneifel-árpa ez utóbbi jóságát a Hanna-árpa okvetlen felülmúlta, miután jelenleg is csekély közöttük a különbség, ha a vetőmagot gyakrabban frissítik fel. A Kneifel-árpa jó tulajdonságait nagyon lerontja a sörgyárosok azon állítása, hogy a Kneifel-árpát csakis más árpaféleséggel keverten tudják használni a sörgyártásnál, mivel egyedül használva tiszta levet nem ad és emiatt nem is fizetik úgy, mint a hasonló minőségű, de más fajta árpákat.

A Kneifel-árpa nagyban termesztését kétségessé teszi még az is, hogy a növényi betegségek, különösen a Helminthosporium levélbetegség iránt nagyon fogékony s valószínű, hogy ez utóbbi körülmény okozza a sörgyártásnál tapasztalt rossz hatását is, a magra tapadt spórák okozván a lé zavarodottságát. A jelenlegi kísérletben két gazdaságban e betegség teljesen tönkretette a Kneifel-árpát, míg több helyről a Helminthosporium nagyobb mérvű fellépését jelentették.

A kísérletezők véleménye a Kneifel-árpa felől nagyon is megoszlik. Sokan erős szalmája,

valamint korai érése, továbbá telt szeme miatt jó árpának minősítik, míg mások és ez utóbbiak többen vannak, gyenge bokrosodási képessége, csekély terméshozama, a betegségek iránti fogékonysága és a szárazság iránti érzékenysége miatt a továbbtermesztésre a maguk részéről nem ajánlják.

Felhasználva az összes adatokat, e kísérlet végeredménye csakis az lehet, hogy a Kneifel-árpának csekély termőképessége nagy proteintartalma és a betegségek iránti hajlama miatt a Hanna-árpával szemben hazánkban ugyszólván semmi jelentősége sincs. *Jancsó Béla.*

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Örölt kukoricacsutka mint erő-takarmány.

Mezőgazdaság és kereskedelem édes testvérek, akik, ha vállatve dolgoznak, nagy eredményre segíthetik egymást. A mezőgazdasági termékek elhelyezése a kereskedelem feladata, mely a szükséglethez képest szíjjelhordja a fölösleget és kiegyenlíti a termelési viszonyok különféleségéből származó differenciát.

Az intenzív gazdálkodás a mezőgazdasági termékeknek lehetőleg teljes kihasználását tűzi ki céljául. Megesik, hogy valamely melléktermék ezidőszert értéktelen idehaza, a külföldön pedig ugyanezen czikkből hasznót lehetne huzni, ilyenkor a kereskedelem van hivatva közbenjáróul fellépni, ime az érintkezési pont, ahol gazda és kereskedő egymásra van utalva.

A magyar kivitel soká parciális jelenség volt csupán. Ma állami vezetés irányítja: a m. kir. kereskedelmi muzeum van hivatva exportőrjeinknek útját egyengetni. A kereskedelmi muzeumnak a világ minden részében működő levelezői gyakorlati kereskedők lévén, sok hasznos megfigyeléssel gazdagítják hazai érdekeltységünk s nem egy olyan akciózt kezdeményeznek, amely ha kellő méltányolással találkozónk, anyagilag is nagy jelentőségű eredményre vezethetne.

A m. kir. kereskedelmi muzeum kiadásában megjelenő „Külkereskedelmi Hírek“ néhány héttel ezelőtt jelentették, hogy az intézet müncheni levelezője örölt kukoricacsutkát keres. Nézete szerint ez czikk — mint erőtakarmány pótlánya — Németországban nagy kelendőseget érhetne el s ilyen módon egy eddig idehaza egészen értéktelen melléktermék új keresetforrást biztosítana a termelőnek.

Régi magyar szokás szerint ez alkalommal is lefajtuk a németet. Egy budapesti szaklap baklövésnek minősítette a kereskedelmi muzeum kiadványának e czikkét, s azzal indokolta ítéletét, hogy az örölt kukoricacsutka csekély tápértékű fogva oly minimális értéket képvisel, hogy nem bírja el még a szállítás költségeit sem.

Pedig a „Külkereskedelmi Hírek“ jelentésének nagy volt a hatása. Az ország minden részéről megindult az érdeklődés a czikk elhelyezése és őrlogépek beszerzése iránt, sőt mi több ez az

érdeklődés még pozitív eredményre is vezetett. mert találkozott termelő, aki e czikkben üzletet is kötött a müncheni kereskedővel.

A m. kir. kereskedelmi muzeum nem állott meg a fele uton, hanem azon volt, hogy a megkezdett akciózt tehetségéhez képest továbbfejlessze. Seregestől érkeztek az ajánlatok és kérdezősködések, amelyekre a müncheni levelező adott szakszerű választ.

Hogy a kukoricacsutkaliszt kivitele ma rentabilis vállalkozás, annak oka a nyugati országok s így Németország kedvezőtlen takarmányviszonyaiban keresendő, az állattenyésztő kénytelen az ipari melléktermékekhez fordulni s ma Németországban a mesterséges takarmányt csak úgy hirdetik, mint nálunk az élelmiszeripar valamely novitását.

Hogy a kukoricacsutkaliszt megállja helyét a többi takarmánypótlány sorában, bizonyítja a „Külkereskedelmi Hírek“ f. évi 2. számában közzétett elemzés, melyet a müncheni kir. mezőgazdasági vegyi laboratorium adott ki.

Eszerint az analízis szerint az örölt kukoricacsutka 8.50% vizet, 2.41% proteint, 0.82% zsíradékot, 59.55% nitrogénmentes kivonatot, 26.05% nyers rostot és 2.67% hamut tartalmaz, magas, majdnem 60% nyi nitrogénmentes kivonattartalma biztosítékot nyújt tehát arra nézve, hogy a kukoricacsutkaliszt mint takarmány — főleg keverve — igen jól megállja a helyét.

A vegyi elemzés meggyőz arról, hogy a csutkaliszt több tápanyagot tartalmaz, mint teszem a Németországban ezidőszert forgalomban lévő rizskorpa és földi dió héja, mely előbbi anyag nem a rizszemeket közvetlenül magába záró vékony héj, hanem a külső kemény héj őrléséből keletkezik.

A csutkaliszt annál kelendőbb, mennél finomabbra őrlik, mert ilyenformán könnyebben emészthető és csekélyebb térfogatot foglalván el, olcsóbb a szállítása. Látjuk tehát, hogy a kukoricacsutkaliszt értékesítésének kérdése az őrlés mikéntje körül forog, mert minél olcsóbb az őrlés, annál nagyobb a termelő tiszta haszna.

Az őrlés legolcsóbb, ha vizierő végezi, már pedig Magyarországnak különösen lankás és dombos vidékein elég a még teljesen kiaknázatlan vizierő.

Az őrlés által nyert csutkaliszt maga is tápanyag, nagy szerepet játszhatnék azonban még mint a melaszkeverékanyag is, mert felszívó képessége igen nagy és mert könnyen emészthető. E minőségében a kukoricacsutka nem csupán kiviteli czikk, hanem a melasztakarmány gyártásánál is használható anyag, mely méltatást érdemelne. Mindenesetre értékesebb, mint a tözegliszt, amelyet Németországban a melasztakarmány készítésére használnak.

Ugyanezt bizonyítja a müncheni mezőgazdasági laboratorium egy második vegyi elemzése, amelyben Kellner tanár kimutatja, hogy a csutkaliszt fehérnyetartalmának egyharmada (körülbelül 0.8%) emészthető. Kellner tanár hangsúlyozza, hogy a csutkaliszt kiváló melaszkeverékanyag, ami elsősorban felszívó képességének tudandó be. Az analízis végén, nevezett tanár felemlíti, hogy a csutkaliszt eredeti állapotban igen alkalmas arra, hogy más takarmánnyal

keverjük és hizlálás, valamint tejfejlesztés tekintetében igen szép eredményt lehet vele elérni.*

A csutkaliszt exportjának egy másik főkérdése a szállítás körül forog. E tekintetben is kedvezők a kilátások, mert a csutkalisztet a korpaanyag tarifája szerint szállítják, ez pedig elég alacsony.

A kereskedelmi muzeum müncheni levelezője a következőképpen kalkulál: Németországban 100 kg. csutkalisztért körülbelül 6³/₄ koronát fizetnek, tekintettel arra, hogy egy vagon szállítása átlag 250 koronába kerül, Magyarországon körülbelül 4¹/₄ korona lehetne 100 kg. csutkaliszt ára. Ha az őrlés olcsó, az üzlet határozott hasznot biztosít.

Hogy a kukoricacsutka tárgyában megindult akcióznak milyen messze eljutott a híre, bizonyítja, hogy ma már Angliában is érdeklődnek e czikk iránt s egy odaváló magyar eredetű kereskedő hajlandó lenne Magyarországból csutkalisztet importálni Angliába, ha idehaza olcsón megörölnék a csutkát.

Tehát az őrlés olcsósága a főczél. Parlagon heverő erőt kell rá alkalmazni: vizet vagy egyéb, a nap bizonyos szakához kötött működésű erőt.

Látjuk, hogy a csutkaliszt ügye elég kedvezően indult, csak félt, hogy ez a hirtelen fellobbanás gyorsan lelohad, hogy hirtelen gyors haszonraleső publikumunknak nem lesz elég kitar-tása és türelme, hogy ezt a czikket állandó keresetforrásává tegye.

Az alkalom kiválóan jó, hogy a magyar gazdaság a külfölddel közvetlen kapcsolatba lépjen, de ehhez nem elég a pillanatnyi érdeklődés, hosszabb próbálgatás és gyakorlat kell hozzá, hogy állandó formába öntsük ezt az első kísérletet.

Sóvári Schneider Sántor.

Ahárhogy esürjük s csavarjuk, a csutkaliszt minden körülmények között gyenge, azaz körülbelül a jó tavaszi szalmát eléri, de már a polyvával nem versenyző takarmány. Erről tanuskodik vegyi összetétele, mely — akár nyers, akár emészthető összetételét veszszük — semmivel sem kedvezőbb, mint a jó szalmáé, mi miatt Kellner csak 21% keményítőértéket tulajdonít neki, de ugyanerről tanuskodnak Zaitscheknek gyakorlati takarmányozási kísérletei is, melyeknél az tűnt ki, hogy az állatok kellenül eszik s hogy a csutkaliszt legfeljebb csak abban az irányban járul a termeléshez, mely Kellner 21% keményítőértékének felel meg. Ezt a szakirodalmat figyelemmel kísérő német gazdák is tudják s hogy egyes német takarmánykereskedők mégis keresik s tápértékét nagyon túlfizetni hajlandók, annak részint az az oka, hogy a melaszkeverékekben a tözeget helyettesítheti, részint, hogy a német gazdák sem valamennyien oly tájékozottak, hogy a kereskedőknek lépne ne menjenek. Ha tehát egyes német takarmánykereskedők üzleti összeköttetésbe akarnak velünk a csutkaliszt miatt lépni, ám legyen, de legalább ne hitessük el a magyar gazdákkal, hogy a csutkaliszt olyan takarmány, mely abraknak is minősíthető, mert ugyanakkor a jó tavaszi szalmát is abraknak

* Ezt nem mondja Kellner.

Rovatvezető.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVANATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMİ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

kellene minősíteni. Abban teljesen igazat adunk czikkezőnek, hogy a csutkaliszt jobb takarmány, mint a Németországban szintén forgalomban levő rizskorpa s földidőhőj, de mi elég szomorúnak tartjuk, hogy ez a két anyag forgalomban van, mert sem a rizskorpát, sem a földidőhőjat nem tekintjük takarmánynak s mindkettő csak arra való, hogy azokkal is becsapják a tájékozatlan gazdát.

Rovatvezető.

TRÁGYÁZÁSTAN.

Rovatvezető: Cserhádi Sándor.

A sörárpa termésének fokozása trágyázás útján.

Az árpa csak jó erőben levő talajon ad nagy termést, de ha közel áll az istállótrágyához, könnyen megdül és nem is terem jó minőségű magot, azért a sörárpa alá a mesterséges trágyaféléket használnunk kell. Ezen trágyaféléknek azon tulajdonsága, hogy bennük kizárólagosan azt a növényi tápanyagot adhatjuk a talajnak, amelyben az hiányt szenved és így más tápanyaggal nem üzünk pazarlást, a sörárpa termesztésénél különösen nagy előny, mert ha a talajban a nitrogén túlsúlyban van, az árpának az nem válik hasznára, máskor pedig, ha a nitrogént is pótolni kell, azt mesterséges trágya alakjában legmegfelelőbben tehetjük, mert így módunkban áll az, hogy csak annyit adjunk belőle, amennyi a kényes árpának nem árt meg.

Miután az árpának rövid a tenyészideje, csak a gyorsan oldódó trágyákat tudja jól kihasználni és azért csak a szuperfoszfátot, chilisalétromot és 40%-os kálitrágyát használhatjuk alája.

Hogy milyen viszonyok között melyik trágyát, vagy melyik keveréket használjuk, arra vonatkozólag az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás három éven át végzett árpa-mütrágyázási kísérleteinek adatait ismertetem összevonva az alábbiakban.*

Ezen kísérletek az ország különböző sörárpa vidékein fekvő gazdaságokban nagyobb részben vályog- és agyag-, kis részben homokos agyagtalajokon egy kat. hold nagyságu parcellákon végeztek a következő tervszerint:

- 1 parcz. trágyázatlan
- 2 " 150 kg. szuperfoszfát
- 3 " 150 " " + 75 kg. 40%-os kálitrágya.

Ott, ahol a kísérleti terület 3 év előtt vagy régebben kapott istállótrágyát, a 2. és 3. parcellára ezenkívül 40-40 kg. chilisalétrom is szóratott ki.

A három éven át a kísérleti parcellák magtermésére a következő eredményt szolgáltatottak:

* Részletesebb tájékozást a „Kísérletiügyi Közlemények” 1906. és 1907. évfolyamában közreadott közlemények nyújthatnak. Ezek különnyomatait a növénytermesztési állomás (Magyar-Óvár) ingyenesen megküldi az érdeklődőknek.

Magterméstöbblet egy kat. holdon a trágyázatlan területtel szemben	Szuperfoszfát			Szuperfoszfát + kálitrágya		
	1905	1906	1907	1905	1906	1907
	években			években		
	h á n y h e l y e n					
0-50 kg. között	8	3	6	4	1	4
50-100 " " "	10	7	6	6	5	5
100-200 " " "	11	4	2	15	6	6
200-300 " " "	2	1	4	4	2	2
300-400 " " "	—	—	3	1	2	3
400-500 " " "	1	1	—	—	—	1
500-550 " " "	—	—	1	—	—	1

Ahol a szuperfoszfáttal és kálitrágyával együtt chilisalétrom is alkalmaztatott, a kísérletek eredménye a következő volt:

Magterméstöbblet egy kat. holdon a trágyázatlan területtel szemben	Szuperfoszfát + chili			Szuperfoszfát + chili + káli		
	1905	1906	1907	1905	1906	1907
	években			években		
	h á n y h e l y e n					
0-50 kg. között	4	1	—	2	2	—
50-100 " " "	1	8	—	2	4	—
100-200 " " "	8	6	3	5	7	3
200-300 " " "	5	3	4	6	3	1
300-400 " " "	—	—	—	5	2	1
400-500 " " "	3	—	—	1	3	2
500-600 " " "	2	—	—	3	—	—
1000-1100 " " "	—	—	—	—	—	1
1100-1200 " " "	—	—	1	—	—	—

Mindegyik évben néhány helyen (2-3) hatástalan maradt a trágyázás, de ezen kivételeket nem számítva, a trágyázás hatása a legtöbb esetben olyan mértékben érvényesült, hogy egytallal jelentékeny hasznot is szolgáltatott.

A trágyázás értékét annak jövedelmezősége dönti el és azért a termésadatokat tovább nem is részletezem, hanem áttérek a trágyázás jövedelmezőségének megbeszélésére, csak azt említem meg, hogy a kálitrágyás parcellák sokszor többet termettek, mint azok, amelyek trágyát nem kaptak, tehát ezen kötöttebb természetű talajokon is volt a kálitrágyának hatása, de természetesen, hogy ennek értékéről is a jövedelmezőség határoz.

A trágyázás költsége 1905-ben a szuperfoszfátos parcellán 10'80 kor. (24 kg. foszforsav a 45 fillér), 1906-ban (25¹/₂ kg. foszforsav a 46 fillér) 11'73 kor., 1907-ben (24 kg. foszforsav a 52 fillér) 12'28 kor., a kálitrágyás parcellákon a kálitrágyát q-ként 13 kor.-ba számítva évratonként, a trágyázás költsége 20'55, 21'48 és 21'03 kor. volt. Az árpa ára 1906. évben, 15 a többi években 16 kor.-val számított, a szalmaterméstöbblet értéke pedig nem vétetett figyelembe.

Ilyen alapon számítva a trágyázás jövedelme a szuperfoszfátos és kálitrágyás parcellákon a következő volt:

A tiszta jövedelem értéke	Szuperfoszfát			Szuperfoszfát + káli		
	1905	1906	1907	1905	1906	1907
	h á n y h e l y e n					
5 kor. alatt	6	4	1	7	3	4
5-10 kor. között	5	1	—	5	1	—
10-15 " " "	5	1	1	2	1	1
15 kor. felül	5	2	8	4	3	6
Összesen	21	8	10	18	8	11

Eszerint a szuperfoszfátos parcella több esetben adott nagyobb jövedelmet, mint a szuperfoszfát és káli együttesen, de azért az utóbbi is jövedelmező volt és azért a kálitrágya használata sok esetben helyénvaló lehet.

Általában a végzett kísérletek valamivel több, mint kétharmad részénél jövedelmező volt a trágyázás, csak 1907-ben kisebb az arány, mert 26 kísérlet közül csak 10 volt jövedelmező, de amelyek ezek közül 15 koronán felüli hasznot szolgáltatott, ott az 17'49, 20'69, 21'09, 23'94, 34'89, 37'74, 39'69 és 65'49 K. volt a szuperfoszfátos parcellákon egy kat. holdon és ezekhez hasonló a szuperfoszfát-káli parcellák tiszta jövedelme is.

A fenti mütrágyaárakat véve alapul és a chilisalétromot q-ként 26, 1907-re 30 K. árba számítva azon kísérleteknél, amelyeknél chilisalétrom, is használtattott a trágyázás tiszta jövedelme a következő volt:

A tiszta jövedelem értéke	szuperfoszfát + chilis.			szuperfoszfát + chilis. + káli		
	1905	1906	1907	1905	1906	1907
	h á n y h e l y e n					
5 kor. alul	5	2	—	3	1	—
5-10 kor. között	1	—	3	1	1	—
10-15 " " "	1	1	—	1	—	1
15 kor. felül	9	2	2	10	5	3
Összesen	16	5	5	15	7	4

A 15 K.-n felüli tiszta jövedelem sok esetben nagyon jelentékeny volt. Így 1905-ben a szuperfoszfát-chilisalétromos parcellán 46-60 korona között volt 5 helyen és hasonló volt ez évben szuperfoszfát + chilisalétrom + káli parcellán is 4 helyen, de más években legtöbbször mégis csak 15-30 K. között változott.

A kálival is trágyázott parcella 1905-ben 10 helyen, 1906-ban 7 helyen, 1907-ben 2 helyen adott nagyobb és 7, 11, illetőleg 5 helyen kisebb tiszta jövedelmet, mint a chilisalétrom-szuperfoszfátos parcella.

Az elmondottak szerint megfelelő viszonyok között a mütrágyákat nagyon jó eredménnyel használhatjuk az árpa termésének fokozására.

Ezen célra elsősorban a szuperfoszfátot, sovány talajon ezen kívül kis mennyiségben a chilisalétromot használhatjuk, de ezélszerű a kálitrágyát is kipróbálni, mert a kísérletek

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról az érdeklődők ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár.

adatai szerint ezen trágyának kötöttebb természetű talajokon is volt helyenkint termésköszö hatása.
Grabner Emil.

ERDÉSZET, FAÜLTETÉS.

Rovatvezető: Földes János.

Az erdők lételéhez fűződő nemzetgazdasági érdekek.

V. Az erdészeti érdekképviselet közgazdasági jelentősége.

Igen alapos és kimerítő munkát végeztek eddig mezőgazdasági képviselőink — főképpen Bernát István, Rubinek Gyula, Szilassy Zoltán és Buday Barna — a gazdasági érdekképviselet mielőbbi életbeléptetése céljából. Az erdészeti erdőképviselet eddig e kérdésben nem igen adott életjelt magáról.

E sorok írója irányozta rá először figyelmüket. Legújabbán Kaán Károly szellőzteti alkalosabban az erdészeti érdekképviseletét a megalkotandó kamarák keretén belül.

Kaán méltán kifogásolja, hogy mindig csak „mezőgazdasági” érdekképviseletről hallunk, holott a mező- és erdőgazdák 1907 máj. 25-én Bécsben tartott kongresszusán nemzetközi alapon lett, még pedig ellenetés nélkül elfogadva, hogy jövőre „erdő- és mezőgazdasági”-nak nevezessék a földgazdasági (landwirtschaftlicher) kongresszusa s eszerint minden olyan gazdasági tevékenység, mely mindkét gazdasági ágazat érdekét szolgálja fel. Különben a magyar erdőgazdák közül Paur Ödön „Mezőgazdasági problémák” című munkájában szintén „mező- és erdőgazdasági kamarák”-nak kívánja nevezni a gazdasági érdekképviseleteket.

Azt hiszem, a mezőgazdák között sem talál általános visszhangra egyik emberüknek ama kijelentése, hogy az erdészek nem követelhetnek a mezőgazdákkal egyenlő figyelembe vételt, mert hisz az erdő csak 25%-a az összterületnek. E nézet tarthatatlanságát bárki átláthatja, ki a fentiekben vázolt irtásokra és kopárookra gondolva, szeme elé tárja, hogy az ebből messze vidékre háramló veszedelmek, az Alföld buzatermésének elárasztása és sok más mind ezzel van összefüggésben és így a 25%-nál hasonlítlanul nagyobb érdek forog kockán, nem említve azt az óriási tőkeértéket, mely az álló erdőkben van felhalmozva.

A porosz gazdasági kamarákat tudvalevőleg az 1894. évi június 30-iki törvény szervezte.

Hogy ebben az erdőgazdaságnak nem lett képviselői biztosítva, az még nem oly nagy baj. Ott az erdőbirtokosok az erdészeti képzettségnek úgy gyakorlatilag, mint elméletileg oly magas fokán állanak, hogy nem akadna közöttük olyan, ki az erdő fontosságát csak a terület százaléka szerint taksálja. Hisz az erdészek is azért szeretnék az erdészeti főiskolát Budapestre hozni, hogy birtokosaink is

*) L. Napi kérdések „Erdészeti Lapok” 1906. évf. XI. füzet.

**) L. „Erdészeti Lapok” 1907. okt. 15. és nov. 1-ső füzetét: „A gazdasági érdekképviselet erdészeti jelentősége” és „Mező- és erdőgazdasági érdekképviselet”, miket az alábbiakban felhasználok.

látogathatnák s a kellő ismeretek megszerzésével érdekeiket maguk képviselhesék. Most azonban mikor művelt osztályunk is valóságos analfabéta az erdészeti terén, nagyon kockázatos kísérletnek tartanám a gazdasági érdekképviselet szervezésekor az erdészeti mellőzni.

Csak egy példát hozok fel az életből. I. S. báró dicekedve mondja el egy képzett erdőész előtt: „No ma jó üzletet csináltam az erdőmmel. Eladtam 15,000 frt-ért.” A megszólított, aki csak látásból ismerte az erdőt, rámondja: „Még az 80,000 frt-ot is.” Erre becslés alapján újabb áruba bocsátja és tényleg 75,000 frt-ért adja el, mire újabb találkozáskor önkénytelenül e szavakra fakadt: „Kalapot kell emeljen az erdészek előtt!”

De azért a porosz kamarákat is rákényszerítette az élet, hogy az erdészeti képviseltes-ről részint szakértők beválasztása, részint erdészeti egyesülettel való kapcsolatba lépés, legfőképpen pedig külön erdőgazdasági bizottságok, illetve erdőgazdasági osztályoknak saját kebelükben való alakítása által gondoskodjanak.

Ez utóbbi alakulatok váltak be legjobban, mivel ezekkel a kamara bármikor szabadon rendelkezhetett s a közönség is nagyobb bizalommal volt irányukban.

Az erdőgazdasági osztály az erdőgazdasági bizottság végrehajtó szerveiből alakult, melyhez a kamara mindazokat — a községi, közbirtokossági és magánbirtokosokat érdeklő — ügyeket osztja be, miket önállóan megoldani nem képes.

Ezen erdészeti osztályok 7 évi működéséről az alábbiak nyújtsanak tájékozást.

1. *Állandó tanácsnyújtás céljából* igénybe vették 43 erdőbirtokon 31,429 hektárral, — 500—2000 hold között váltakozva. Illetékként befolyt ezek után 8850 korona; 3 erdőbirtokon 1050 ha., 2 erdőbirtokon 1010 ha., ezenkívül még 20,260 ha., továbbá 9 erdőbirtokon 6477 ha. és 5 erdőbirtokon ismeretlen kiterjedésű területen.

2. *Egyszeri tanácsadással szolgáltak* 176 esetben 94,000 ha. területre 4,500 márka illetékért, azonkívül még 34 esetben nyilvánítottak véleményt a különböző kamarák erdőgazdasági osztályai.

3. *Erdőértékszámítást* végeztek 67 esetben erdőeladás, hitbizomány alakítása céljából és erdei tűz esetén, továbbá tanácsot adtak erdőmvelési, használati és gyéritési munkálatokra nézve.

4. *Üzemterveket készítettek* s részben előjegyzésbe vettek 112 erdőbirtokon 69,737 hektár területtel. 26 birtokon 20,192 hold kész üzemtervről fizetett 26,665 márka illetéket.

Ezenkívül külön a hannoveri kamara erdőgazdasági osztálya berendezett 42,800 morgen erdőterületet, mi kában van nála 17,500 morgen és előjegyzésben 17,900 morgen.

5. *A faértékesítés előmozdítása* különös törekvést képez minden kamarának s főképpen azon fáradságnak, hogy a kisebb erdőbirtokosokat szövetkezésre bírják oly célból, hogy erdőtermékeiket közösen értékesítsék, de a kézen fekvő előnyök dacára kevés sikerrel.

Igen jó szolgálatot tesznek azonban az egyes erdőbirtokosok fatermékeinek eladásánál, kezükre járva nekik a faárak közlése, eladások közve-

titése, becslések végzése, eladási feltételek összeállítás stb. által.

A pommerániai kamara 80,643 m² fa eladását közvetítette 91,709 márka értékben s a költségek fedezésére 1%-ot vont le.

6. *A mag- és csemeteszükséglet beszerzésének közvetítését* díjtalanul végzik az erdőgazdasági bizottságok a beszerzési ár némi emelésével, mely így is sokkal jutányosabb s megbízhatóbb sikert magot juttat a vevőknek, mintha maguk szereznék be. Az 1901—1906. években 1127 métermázsza magot és 12,183,032 drb. csemetét közvetítettek ily módon.

Emellett erdőmvelési szárszámok beszerzéséről és kölcsönbe adásáról gondoskodtak.

7. *A kopárok és nem jövedelmező szántók és legelők beerdősítésére* segínyt nyújtanak, ha:

a) az erdősítési kiadások a birtokosok erejét túlhaladják;

b) községeknek, de csak kopárok befásítására, ha az állam támogatása elégtelen.

A támogatás leginkább csemete és nagyritkán pénz adományozásából áll.

Az ilyen erdősítések az erdészeti bizottságok felügyelete alatt történnek és a sikerületről is azok szereznek meggyőződést.

8. *A nagyobb erdősítésekre alakult társulatokat* a támogatásra különösen érdemeseknek tartják.

A porosz kamara egymaga 1903—1906-ban 603 birtokosnak 699 hektár erdősítésére 224'65 kg. vetőmagot, 5,053,170 drb. csemetét és 15,168'89 márka összköltséget adományozott.

8. *A faárak közlése* a hivatalos lapban szintén az erdőgazdasági osztályok feladatát képezi, sőt a szársz kamara külön jegyzékben díjtalanul közli a fapiaczi árakat, miket az érdekelt körök szívesen és nagy haszonnal vesznek igénybe.

9. *Erdőgazdasági szövetkezetek szervezése* nagy fáradsággal és aránylag kevés eredménnyel járt eddig s azok alakítását csak újabb törvényalkotás kényszerével lehetne siettetni.

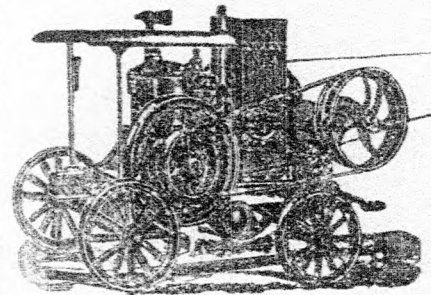
Egyedül a hannoveri kamara tudott 48 szövetkezetet 3065 hektár területtel létesíteni.

10. *A tűzkár elleni erdőbiztosításnak a kölcsönösség alapján* való létesítése szintén nem igen sikerült a kamaráknak, mert az egyedüli biztosító intézet e téren, a gladbachi, melyet a „Köztelek” 1907. évi 60. és 61. számaiban én is ismertettem, még mindig magas díjtételekkel dolgozik, azért fáradoznak az önbiztosítási rendszer életbeléptetésén. A brandenburgi kerületben késznek is nyilatkoztak magánbirtokosok 75,000 hektár fiatal erdőnek ily módon való biztosítására, de a felügyeleti hatóság által követelt 3 millió márka biztosítási alapot összehozni nem lehetett. Ugyanílyen 2 milliós alap követelése hiúsította meg a westfalai kamara működését.

11. *Hitelnyújtás az erdőbirtokosok erdőállományaira* csak a sziléziai és keletporoszországi vidéki hitelintézeteknek sikerült eddig.

A többi kamara még hiába fáradozik ezen. A poseni kamara azonban reményli, hogy rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezelt erdőbirtokok faállományára sikerülend az ottani gazdasági hitelegyletnél hitelt nyitni.

Mennyi pénzügyet van nálunk is, mely pénztári készleteit bátran megnyithatná oly erdőtestek fakészlete részére, melyek rendszeres

OBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG OBERURSEL BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/H.

LEGOLCSÓBB HAJTÓERO A „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MÓTOR

3000-nél több üzembn ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Kétszögletes, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Magyar levelezés. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitra-megye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárad (Fehérmegye).

gazdasági üzemtervének szigorú betartása felett állami hatóságok őrködnek, tehát a kölcsönösség rátáblázása sokkal kevesebb kockázattal járna, mint bármely más vagyonnál.

12. Az erdővédelem terén az erdei fenyő tűhullatása ellen permetezésre használt rézszódát közvetítik.

13. A kísérleti ügy terén a trágyázással és külföldi faemlék meghonosításával foglalkoznak kísérleti telepek, szintegy állásközvetítéssel.

14. Az erdőgazdasági ismeretek terjesztésére előadásokat tartanak, gyakorlati példák bemutatásával az erdőn, az erdőtelepítésről, erdőápolásról és gyérítésekről. A kamarák erdészeti osztályainak e változatos tevékenységéről a németországi erdőbirtokosok általában a legkedvezőbben nyilatkoznak s hiszem, hogy a mi gazdáink sem fognak az erdészeti bizottságok felállításától elzárkózni.

Kaán Károly, kiindulva a német birodalmi erdőgazdák legutóbb tartott kongresszusán szerzett ama meggyőződésből, hogy a „magántulajdonu erdőbirtokok gazdasági sikerének emelésé-

intézetek a magyar föld összevásárlása s nemzetiségi kezekre való juttatása által, a nemzeti eszmét fojtogatják: elhibáztattak s a jövőre nézve végzetesnek tartanám, ha a kamarák megalkotásánál nem lennének erre figyelemmel.

En inkább az eredeti előadói tervezethez csatlakoznám, mely az egész országot 18 kamarai kerületre osztja s mely a 20 erdőfelügyelőségi kerület számát is inkább megközelíti. A 43-ik ábrán feltüntetett térkép fehér és vonalzott területrezi a gazdasági kamarai, a vonalakkal körülhatárolt részek pedig a kir. erdőfelügyelőségi kerületeket tüntetik fel. Amint ebből látjuk, a 9-ik (kassai) kamara négy, az erdélyi 18-ik (marosvásárhelyi) szintén négy erdőfelügyelőségi kerületre terjed ki. Itt kellene tehát még a határokat kiigazítani. Nagyon sürgősnek tartanám a mező- és erdőgazdasági kamarák érdekében a Podhradszky András, kóburg hercegi erdőgazdát ur által életbe hívott s általam 1906-ban megszüretett vidéki erdészeti egyesületeknek az egész vonalon való mielőbbi megalkotását, a mezőgazdasági egyesületekhez

cselédház épületébe befektetett tőke után ama bizonyos %-ot megfizetni vagy sem? Szerény nézetem szerint, amennyiben elegendő cselédlakás építésére a törvény amugy is kötelezi tulajdonost, ennél fogva ez nem tekinthető oly építkezésnek, amely a bérlő előnyéből történ, hanem ez minden körülmények között a tulajdonos törvényparancsolta kötelessége.

Már pedig a fenti bérszerződés idézett pontjának intenciója és értelme csak az lehetett, hogy bérlő csupán oly jellegű építkezések után szánta rá magát %-ok fizetésére, amelyekből reá, mint tényleges gazdálkodóra gazdasági előnyök hárulnak.

K. E.
Felelet a 113. sz. kérdésre. Azt az állítást, hogy a cselédlak építése nem tekinthető oly építkezésnek, amely a bérlő előnyére történ, nem lehet egész terjedelmében elfogadni, mert igaz, hogy itt a bérlő előnye nem oly evidens, mintha pl. az ő kívánságának és gazdasági terveinek megfelelően egy új istálló, gépszín vagy magtár épült volna; mindazonáltal tagadhatatlan, hogy az új cselédlak a bérlőnek is

43. ábra. A mezőgazdasági kamarai kerületek beosztása az erdőfelügyelőségi kerületek feltüntetésével.

hez elsősorban és legfőképpen az okszerűen szervezett gazdasági kamarák intézménye szolgálhat“, e kérdést úgy kívánna nálunk megoldani, hogy az erdészet érdeke a kamarákban a terület aránya szerint legyen képviselve.

Kifogása van azonban az országnak csak 10 kerületre való felosztása ellen, mert erdészeti szempontból lehetetlenség egész Erdélynek egy kamarába való sorozása. Tulnagynak tartja a miskolci kerületet is, azért mindkét helyen még 1—1 kamarát követel az erdőgazdaság érdeke. Kivánják ezt az erdőgazdaság különleges viszonyai, az erdőknek nagy arányszáma, valamint a nemzetiségi viszonyok is e terület-részekben. Mindennek nemzetgazdasági fontosságát magam is eléggé kifejtettem a fentiek során.

Ott, hol a veszélyeztetett államérdek a felvidéki és székelyföldi segélyakciót tették szükségessé az erdészeti közegek bevonásával, hol a szilárd köteléket képező nemzetiségi pénz-

hasonlóan, aminek szükségességét Kaán is elismeri idézett cikkében.

Mind e kérdéseket egy a mező- és erdőgazdák által alakítandó közös tanács hozhatná leginkább dűlőre. A gazdasági kamarák feladatainak ilyképpen való minél több oldalu és alaposabb megvitatása megvédene az elhamarkodástól és az ügynek hasznára volna.

Földes János.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Cselédlak milyen befektetés? 113. kérdés. Bérszerződésem szerint kötelezte magát a bérbefektető minden új építkezés után a befektetett tőke bizonyos %-át bérbefektetőnek évenként megfizetni. Amennyiben a bérbefektető a törvénynek megfelelőleg elegendő cselédlakás nem volt és birtokos az idén már egy új cselédlakot építtetett, kérdem, tartozik-e bérlő ezen

javára szolgál. Elsősorban azért, mert éppen a törvény általánosan kötelező erejénél fogva ő sem folytathatja a gazdálkodást a cselédlak számának megfelelő lakások nélkül. Ettől eltekintve a cselédlaknak alkalmas elhelyezése neki is előnyére szolgál annyiban, amennyiben a gazdának érdeke, hogy minél rendesebb és egészségesebb cselédlakot tarthasson. Ilyen körülmények között elismeréssel vagyunk ugyan a kétféle befektetés közti megkülönböztetésnek bizonyos fokú jogosultsága iránt, de nem tulajdoníthatunk neki akkora fontosságot, hogy a szerződésnek minden új építkezésre kiterjedő kategorikus és kivételt nem ismerő rendelkezését hatályon kívül helyezzük. Abban a nézetben vagyunk tehát, hogy a haszonbérlő az új cselédházakba fektetett tőke után ama bizonyos százalékot megfizetni köteles.

Jogellenes halászat. 114. kérdés. Uradalmunkon keresztül 4 km. hosszban vonul a Répce-árapasztó csatorna, mely a Répce

folyónál veszi kezdetét és onnan szállítja majd a Répceze árvizét a nagy Rábába. A csatorna 3 méter mély, 14 méter fenékszélességgel bír, fent 21 méter széles a nyílás. A hidak vasbetonból vannak és az a része a csatornának, ahol a hidak átmennek, szintén betonból van. A csatornában állandóan körülbelül 1 köbméter talajvíz folyik és ha a Rába vize rendes vízállású, akkor a Rába vize benyomul az árapasztó csatornába. Ezen benyomult víz mennyisége természetesen aszerint változik, mint a Rába vízállása. A Rába sebes folyású lévén, a nagymennyiségű halak mindig oda törekednek, ahol a víz csendesebben folyik s így természetesen most igen sok hal van a Répceze-árapasztónak azon részében, ameddig a Rába vize ebbe benyomul. Ezen körülményt fel szeretnénk használni arra, hogy ezen halakat kifogjuk és nem tudjuk most, mi lenne erre legalkalmasabb mód? Gondoltunk arra, hogy nagy hálóval meghuzzuk a csatornát, de mivel az árvíz majd követ, tuskót és efelé fog a csatorna fenekére lerakni, sok akadály lehet, melyekben a háló tönkre is mehet. Nem lehetne-e a csatornában valamit alkalmazni, ami több ideig benne maradhat és a halat folyton fogja, értek ez alatt egy hálószerkezetet, mely esetleg a hidak alatti betonrészekhez lenne erősítendő és ha a hal arra jön, abba megfogódnék? **K. N.**

Felelet a 114. sz. kérdésre. Noha bővíben vagyunk az olyan halfogó szerszámoknak, amelyeket az emberi önzés csak azért eszelt ki, hogy velük minél kisebb fáradsággal minél több halat zsákmányolhassunk, mégsem ajánlhatok egyet sem arra, hogy ön a Répceze árapasztó csatornájában emberi erő nélkül, vagyis mint csapdával fogja a Rába és Répceze folyókból a csatornába húzóó halakat. Visszatart pedig ilyenek ajánlásától az, hogy amelyek az ön igényeit valamennyire is kielégíthetné, annak alkalmazását tiltja a törvény. Ugyanis az ilyen csapdaszerűleg dolgozó halfogók több-kevesebb mértékben mindig ártalmasak, mert nem csupán fogják a halat, de *irtják* is, kiváltképpen a fogyasztásra még teljesen éretlen ivadékokat. A fennálló törvényes tilalomra tekintettel óva intjük tehát önt a gondolt halfogási módok alkalmazásától, annál is inkább, mert az ismertetett helyzetből egészen bizonyosnak látszik, hogy a Rábán és Répcezen érdekelt halászati jogtulajdonosok kézzel-lábbal tiltakoznak majd az ellen, hogy ön az ő halakat törvényellenes eszközökkel kifogja. De különben is czélszerű lesz mérlegelés tárgyává tenni még azt a körülményt is, hogy tulajdonképpen ki jogosított a nevezett csatornán halászni? Tudomásom szerint a csatornát a Rábászabályozó Társulat létesíti, általa előzetesen vásárolt, illetve kisajátított területen. Már pedig az 1888: XIX. t.-cz. 1. §-a szerint a halászat jog a meder tulajdonosát illeti. Erre törvényes rendelkezés folytán a területnek volt tulajdonosa csakis az esetre igényelhet az új csatornán halászatot, ha azt mint tulajdonát, a terület átengedése előtt a maga számára szerződészerűleg fenntartotta. Ilyen megállapodás hiányában csakis a nevezett társulat jogosított a csatornán halászni. **L—J—s.**

Elsőbbségi engedély. 115. kérdés. A bérszerződés egy bizonyos összegű, 1-ső helyű kölcsönre után (mondjuk 300,000 K.) lett telekkönyvileg bekebelezve. Birtoktulajdonos ezen összeget egy nagyobb összegű kölcsönre (mondjuk 400,000 K.) óhajtja konvertálni. Kérem, vajjon amennyiben erre nézve a szerződésben semmiféle megállapodás nem történt, köteles-e bérlő elsőbbségi engedélyt adni vagy sem?

A bérszerződésben csupán az áll, hogy a bérszerződés telekkönyvileg bekebelezendő lesz (és be is kebelezetett). De hogy mily összeg után és hányad helyen, arról szó nem esett. De facto: az 1-ső helyen álló tétel után lett bekebelezve. **K. E.**

Felelet a 115. sz. kérdésre. Senkitől sem lehet joggal követelni, hogy valamely szerződés által neki biztosított jogi helyzetet ellenszolgáltatás nélkül hátrányosabbra változtassa, ha erre nézve magában a szerződésben kötelezettséget nem vállalt. A haszonbérlore nézve, akinek haszonbérleti joga telekkönyvi bekebelezéssel van biztosítva, a telekkönyvi rangsor nemcsak jogi előnyt, hanem bizonyos esetekben vagyoni értéket is jelent s így az ő érdekei szempontjából nem közömbös az, hogy milyen bekebelezések előzik meg az ő haszonbérleti jogát. Senki sem követelheti tehát tőle jogosan, hogy a rangsorban fekvő vagyoni előnyről ingyen lemondjon, ha erre szerződésileg kötelezve nincs.

Egészen más kérdés az, hogy mit diktál a méltányosság, mert ha az ingatlan értéke kétségkívül teljes biztosítékot nyújt a haszonbérletnek az elsőbbség átengedése után is, akkor nem volna méltányos tőle, ha a tulajdonost a sajátja fölött való szabad rendelkezésben komoly ok nélkül gátolná, vagy helyzetét nyereszkeskedésre akarná fölhasználni.

Az egyenesen fölött kérdésre adandó válasznál nem a méltányosság, hanem a szigorú jog az irányadó s a válasz úgy szól, hogy a bérlő elsőbbségi engedélyt adni nem köteles.

Tej mellékize. 116. kérdés. Tejgazdaságomból mindig kifogástalan tejet szállítottam. E télen tejátvevőim a tej különös rossz íze (avas) miatt panaszkodnak. Kérem, hogy mi lehet ennek oka? Teheneim, mint más évben is, a következőképpen lesznek takarmányozva 1000 kg. élősúly szerint: 80 liter szeszgyári burgonyamoslék, 5 kg. tengeridara, 40 kg. cukorrépafej savanyítva, 6 kg. árpapolyva. Tehénzetemben borjunevelést nem üzök, az sem lehet, hogy hasas tehén teje okozná a bajt. Istállóim szellősek, szárazak és tiszta alomszalma is elegendő áll rendelkezésre. Etetőjzsolaim hetenként kétszer suroltatnak és meszeltetnek. A tej mindig +1°-ra lesz lehűtve. **F. M.**

Felelet a 116. sz. kérdésre. A tej kellemetlen mellékíz gyakran vesz fel olyan istállóban, ahol szeszgyári moslékot etetnek fejőstehe- nekkel. Ez mindig a többé-kevésbé hiányos tisztaságra vezetendő vissza, amely vagy a fejés alkalmával vagy az edények tisztogatásánál fordulhat elő. Czélszerű, ha a baj valahol előfordult, az összes fejő, tejgyűjtő és tejszállító edényeket bemeszelní, majd forró luggal lemosni vagy pedig a mész helyett esetleg 2—3% lisoformoldatot is használhatunk. A fejők nagyon helyesen teszik, ha fejés előtt ilyen lisoformos vízbe mossák meg kezüket és különösen ügyvelnek arra, hogy a fejő a moslékkal semmiféle érintkezésbe ne jöjjön.

Következetes tisztogatással és szigorú tisztasággal meg lehet a bajtól szabadulni, azonban ismételtén is hangsúlyozom, hogy éppen ott ahol fejőstehe- nekkel moslékot etetnek, erre a tisztaságra a szokottnál is kiválóbb gond fordítandó. **U.**

Vítás fák. 117. kérdés. A bérszerződés egyik pontja azt mondja, hogy „a birtokon lévő összes fák, akár egyesek, akár csoportosak, bérlőnek leltárilag átadatnak, azokról bérlő a bértartam ideje alatt gondoskodni tartozik, de bérlő által semmi czímen sem vágathatók“.

Birtokos ezen leltárilag átadott fákat eladni szándékozván, bérlőt erről értesítette azzal a kijelentéssel, hogy eladás esetére őt (a bérlőt) ezen leltári gondozás kötelezettsége alól felmentendi és a fáknak ledöntéséből eredhető károk irányában bérlővel szemben szavatosságot vállal.

Ezek után azonban az történt, hogy a bérlő a fákat megvenni szándékozó kereskedőt, midőn ez a fákat megtekinteni akarta, a birtokból kiutasította és nem engedte meg a fák megtekintését. Egyben értesítette birtoktulajdonost, hogy ő a fenti értesítést tudomásul nem veszi és a fákat kivágnatni, sem eladni nem engedi (!).

Kérem, hogy ezen, nyilván abszurd állásfoglalása ellen micsoda eljárást kövessen bérlővel szemben a tulajdonos? **K. E.**

Felelet a 117. sz. kérdésre. A dolog nem olyan világos, mint az ember első tekintetre gondolná s mi csak azért csatlakozunk ahhoz a nézethez, hogy a fákat a tulajdonos a haszonbérlet tartama alatt is kivágnathatja, mert a szerződésnek eme szavai: „... de bérlő által semmi czímen sem vágathatók“, arra engednek következtetni, hogy a tulajdonos által igenis vágathatók.

Ami az eljárás módját illeti, azt véljük, hogy a bíróság előtt kell a haszonbérlet ellen keresettel fellépni s a bíróságot arra kérni, hogy a haszonbérlet a fák kivágásának türéseire ítéletileg kötelezze. **Sz. F.**

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	387
Egyről-másról	388
Állattenyésztés.	
Fordulópont magyar marhánk tenyésztésében	389
Hol lehet az angol sertéseket értékesíteni?	390
Növénytermesztés.	
Javitott vetési eljárás a növénytenyésztésnél	390
Termesztési kísérlet Kneifel- és Hanna-árpával	393
Takarmányozás.	
Örölt kukoricacsutka mint erőtakarmány	394
Trágyázás.	
A sörépa termésének fokozása trágyázás útján	395
Erdészet, faültetés.	
Az erdők lételéhez fűződő nemzetgazdasági érdekek	396
Levélszekrény	397
Vegyesek	399
Köszegfalvi Laehne Hugó. — XXV. tenyészállatvásár. — Magyarország-Ausztria 1907. évi kereskedelmi mérlege. — Illeték egyenérték bevallás. — Negyvenkét vármegye a tőzsdei játék ellen. — Eljegyzés. — Növénytermesztési kísérletek ismertetése. — „Mezőgazdák üzemi utmutatója“. — A dunagőzhajózási társaság szubvenciója. — Menetdíjkezdmény a gödöllői méhészeti tanfolyam hallgatói részére. — Gabonaküldemények díjkezdményei. — Svájcba való bevitelre szánt természetes borok megvizsgálása. — A cs. és k. osztrák államvasutak kezdeményei. — Apró hírek. — Gazdasági dátumok	400
Kereskedelem, tőzsde	401
Szerkesztői üzenetek	404

Köszegfalvi Laehne Hugó.

Laehne Hugó országgyűlési képviselőt a közügyek terén szerzett érdemeinek elismeréséül „köszegfalvi“ előnévvel magyar nemességgel tüntette ki a király. A magyar gazdalközvélemény előtt eléggé ismertek Laehne Hugónak érdemei,

GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI.

<p>Gőzekealkatrészek, ekevasak, acél- és fém-alkatrészek, gőzeke-sodronykötelek.</p> <p>Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindentféle gazdasági gépek.</p>	<p>Kazánkovács munkák, új tüszek-rények.</p> <p>Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.</p>	<p>Malomberendezések!</p>
SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.		

Pontos kiszámlálás!

aki egy évtized óta agilis harczoza a magyar agrárius tábornak. Ritka eset, midőn a magyar mezőgazdaság előbbrevitele körül kifejtett közhasznú és sikeres munkálkodás legfelsőbb helyről méltányoltatik. Éppen ezért Laehne Hugó királyi kitüntetésében nemcsak az egyéni kiváló tulajdonok és a mezőgazdaság terén való munkálkodás honorálását látjuk, hanem elismerését azon törekvések jogosultságának, melyek gazdasági szervezeteinket és az azok élén álló önzetlen hazafiakat vezetik.

Laehne Hugó Arad vármegyében, mint a gazdasági egyetemen tükörje, utóbb igazgatója, a megye mezőgazdasági érdekeinek szolgálatában kezdte meg működését. Az Aradmegyei Gazdasági Egyesületet újraszervezte, főképpen a kisgazdák gazdasági érdekeinek megvédésére fektetve a főszólyt.

Szervezőképességének alkotásai az aradmegyei fogyasztási és értékesítő szövetkezet, mely köré az aradmegyei virágzó községeknél egész szövetkezeti hálózatát tömörít. Számos gazdakört alakított a vármegyében, melyek a kisgazdák gazdasági és társadalmi fejlesztése körül áldásos missziót fejtenek ki. Négy év alatt 66 szövetkezetet szervezett Laehne Aradban, melyeknek rendeltetése különböző, de valamennyi a kisgazdák érdekeit szolgálja. Aradi tükörje idejére esik Darányi földmívelésügyi miniszter megbízása, melylyel Laehne a német gabonarakár-szövetkezetek tanulmányozására küldötte ki.

Arad vármegye állattenyésztésének előmozdítása terén is sokat fáradozott; a tejszövetkezetek rohamos szaporodása az ő érdeke s ugyancsak az ő kezdeményezésére létesült 1903-ban az aradi vajtermelő központ, mely ma már tekintélyes vajkivitel útján szaporítja a kisgazdák jövedelmét.

Laehne Hugót 1905 januárban választották meg országgyűlési képviselővé Kőszegen. A képviselőház számvizsgáló bizottságának lett előadója és a földmívelésügyi-bizottság jegyzője. 1906-ban a községi kerület újból egyhangulag választotta meg képviselőjéül függetlenségi program alapján s most a parlament közgazdasági bizottságának tagja és az autonóm vámtarifának előadója. Mint országgyűlési képviselő, a dunántúli gazdasági mozgalmaknak kitartó munkása. 1905-ben megalakította a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesületét, melynek igazgatója elnöke, az új egyesület mintegy 5 dunántúli vármegyére terjeszti ki működését, több mint 3000 tagja és 40 gazdaköre van. Gazdasági előadásokat, állatdíjazásokat, tanfolyamokat rendez a vármegye falvai lakosságának szellemi és anyagi helyzetét javítás végett. Laehne Hugó belátta azt, hogy a gazdasági társadalmi mozgalmak a kisemberek gazdálkodásának javítását csak akkor célozzák, ha egyben kellő hitelerőt is nyújtunk a népek; evégből alapította a múlt évben a nyugatmagyarországi gazdasági takarékpénztárt, melynek igazgató-elnöke s amely intézet a földmívelő néposztálynak hitelgényei kielégítését szolgálja.

Laehne Hugó 1871-ben Sopronban született s a középiskola elvégzése után előbb a műegyetemet, majd a magyaróvári gazdasági akadémiát végezte jeles sikerrel s néhány évig több hazai uradalomban bővítette mezőgazdasági ismereteit, melyeket fiatal kora daczára gyümölcsözőleg értékesített a magyar mezőgazdasági fejlődés és kultúra terén. Laehne Hugót, mint lapunknak is buzgó munkatársát, őszinte örömmel üdvözljük kitüntetés alkalmából.

XXV. tenyészállatvásár. Az OMGE. f. évi márczius hó 7. és 8. napján tartja meg Budapesten a Tattersall-r.-t. istállóiban XXV. tenyészállatvásárját, melyre bejelentett: Szarvasmarhát: szimmenthált: 32 tenyésző 171 bikát, 41 tehenet és üszőt; bernit: 5 tenyésző 30 bikát, 5 tehenet és üszőt; tájfajtát és keresztzést: 11 tenyésző, 30 bikát, 77 tehenet és üszőt; borzderest: 2 tenyésző 4 bikát, 9 tehenet és üszőt; magyar fajtát: 3 tenyésző 12 bikát, 12 tehenet és üszőt; bivalyt: 1 tenyésző 2 bikát, 1 tehenet. Összesen: 54 tenyésző 249 bikát, 145 tehenet és üszőt. Juhot: posztó és szövetgyapjast: 4 tenyésző 55 kóst, 14 anyát; fésűgyapjast: 16 tenyésző 181 kóst, 24 anyát; angol husjuhót: 10 tenyésző 178 kóst, 12 anyát; tejelőt: 1 tenyésző 1 kóst, 5 anyát; keresztzést: 2 tenyésző 19 kóst. Összesen: 33 tenyésző 434 kóst, 55 anyát. Kecsét: saanen-thált: 2 tenyésző 2 bakot. Sertést: hazai fajtát: 19 tenyésző 307 kant, 96 koczá; külföldi fajtát: 9 tenyésző 97 kant, 82 koczá. Összesen: 28 tenyésző 404 kant, 178 koczá. Ezuton is felhívjuk a tenyésztők figyelmét a vásár felhajtandó óriási anyagára, melyből tenyészállat-szükségletüket előnyösen fedezhetik.

Magyarország-Ausztria 1907. évi kereskedelmi mérlege. Az osztrák kereskedelemügyi miniszterium statisztikai osztálya most tette közzé a magyar és osztrák államok közös külkereskedelmi forgalmának múlt évi adatait és 1907. évi nemzetközi kereskedelmi mérlegét. 1904 óta most először esik meg, hogy külkereskedelmi mérlegünk passzívumot mutat 131 millió korona értékkel (szemben az 1904. évi 17 millió korona passzívummal), míg 1906-ban a monarchia külkereskedelmi mérlege még aktív volt 631 millió koronával.

A múlt évi passzívum egyes behozatali cikkek, főleg nyersanyagok behozatalának jelentékeny emelkedéséből, valamint ama körülményből állott elő, hogy kivitelünk csak néhány árucikkben fokozódott, több fontos kiviteli cikkben pedig csökkenést mutatott. Behozatalunk ugyanis — a nemesércforgalom leszámításával — 1907-ben 23439 millió korona értéket képviselt, ami az előző évvel szemben 941 millió korona emelkedést jelent, míg a kivitel 23308 millió koronát tett ki, itt az emelkedés 1906-tal szemben csak 179 millió korona. A behozatali áruk között az első helyet pamut, gyapjú, fonál, selyem és gépek foglalják el, a kiviteli áruk között egyedül a cukor mutat fel számottevő többletet, míg gabonaművekben a rossz termés folytán jelentékenyen csökkent a kivitel. Így buzakivitelünk 115 ezer q.-val, rozskivitelünk 361 ezer q.-val, árpakivitelünk 106 ezer q.-val csökkent. Kell-e felsorolni pár számadatnál ekesebben szóló bizonyíték amellet, hogy Magyarország és Ausztria egyaránt agrárállamok, amelyeknek külkereskedelmi mérlege a termés minőségéhez igazodik.

Illeték-egyenérték bevallása. Az OMGE. üzemi osztálya az alábbiakra figyelmezteti a gazdaközönséget: A m. kir. pénzügyminiszterium 1907. évi december hó 9-én 124,395. sz. alatt kelt rendeletével az illetékegyenértékeknek 1908. év január hó 1-től 1918 január 1-ig, tehát 10 évi időtartamra való kiszabását az új vagyonbevallások alapján rendelte el. Felette fontos tehát, hogy mindazon alapítványok és javadalmak élvezői, illetőleg az érdekelt jogi személyek, templomok, egyházi és világi községek, egyletek, intézetek, testületek és egyéb társulatok, melyek az illeték-egyenértéknek alá vannak vetve, úgy az

ingatlan birtok, valamint az ingó vagyon iránti bevallásukra a legnagyobb gondot fordítsák, mert ezen bevallás 10 évi kihatás alapját képezi. Utmutatásul szolgáljon, hogy úgy a föld-, valamint a házbirtok jövedelmének bevallásánál azon jövedelem tüntetendő ki, amely 1907. évben a föld- illetve házbér és házosztályadó kivételének alapját képezte, különös pontos feltüntetésével az adómentesített jövedelmeknek. Ingó vagyonnál pedig az 1907. év december hó 31-én meglévő vagyonállapot vallandó be. Épp úgy, mint bármely más adóügyben, ezen illeték-egyenérték ügyében is szakosztályunk megkeresésre a kellő felvilágosítást megadja.

Negyvenkét vármegye a tőzsdéjatek ellen. Szerdán, a képviselőház interpellációs napján olvasták föl a házhoz benyújtott kérvényeket is, amelyeket a kérvényi bizottság a ház elé terjesztett. A számos kérvény között különösen egy ragadhatta meg figyelmünket és pedig az, amely a tőzsdéjatek korlátozása iránt nyújtott be negyvenkét vármegye által. Negyvenkét vármegyének ugyanegy tárgyban benyújtott kérvénye azt igazolja, hogy a kérvény tárgyát képező tőzsdéjatek-korlátozás, helyesebben a tőzsdereform szükségessége köztudatba ment át, mindnyájan érezzük, hogy e téren sürgősen cselekedni kell. Hiszszük is, hogy e kérdés nem fog elodázást szenvedni, annál is inkább, mivel erre nézve ígéret is köti a kormányt. Annál is inkább sietni kell a tőzsdereform kérdésének rendezésével, mivel a vidéken is alakulóban van egy-két tőzsde. Ezek alapszabályait már e reform szellemének kell átengednie, mert arra igazán semmi szükségünk sincsen, hogy a spekulációnak újabb fészkei keletkezessenek és még több alkalom nyíljon arra, hogy tapasztalatlan egyének játéka csábújanak és vagyonukat veszítsék.

Eljegyzés. Günther Ferencz, a Bács-Bodrogvármegyei Gazdasági Egyesület tevékeny ügyvezető-igazgatója eljegyezte Bozsóki Karácson Margit urhölgyet, Bozsóki Karácson Gyula kir. tan., Bács-Bodrog vármegye ny. alispánja és neje szül. Jakobsits Olga leányát.

Növénytermesztési kísérletek ismertetése. Megjelent az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1906. évi kísérleteinek ismertetése. A tartalmas füzet számos gyakorlati irányú kérdést tárgyal: ezukorrépfajta termesztési és műtrágyázási kísérleteket, burgonya, árpa, tengeri és buza termesztési eredményeit, melyekből kitűnik, hogy okszerű műtrágyázás által nemcsak a kalászos, de a kapás- és rétnövények hozamát is lehet növelni. Ez érdekes és tanulságos füzetet a magyaróvári kísérleti állomás díjtalanul küldi meg azoknak a gazdáknak, akik azt levelezőúton kéri.

„Mezőgazdák üzemi utmutatója“ ezimen egy kiadvány jelenik meg legközelebb, mely tartalmazni fogja mindazt, mire a gazdának gazdasági tevékenységének kereskedelmi részét illetőleg szüksége van. A munkának különös specialitása lesz az Országos Központi Statisztikai Hivatal időszerű sorrendben összeállított vásárjegyzéke, az egyes állatnemek 1907. évi felhajtásának feltüntetésével. Az egyes fejezetek tárgyalják a gabonakereskedelmet, összefüggőleg a tőzsdeszokványok magyarázatszerű közlésével, a vetőmagkereskedelmet, állatkereskedelmet állategészségügyi részszel kapcsolatban. Magában foglalja az erőtakarmánycikkek beszerzése körüli tudnivalókat s gépkereskedelmet. Utmutatás lesz a kiadványban a gazdasági áruszükségleti cikkek beszerzésére, tárgyalja a szén- és szalmakereskedelmi szokványokat, élelmiszer-

HEUCKE A.

Hausnoldorfli gőzeke-gyár

kitűnő rendszerű

gőzeke-készleteit

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban.

kereskedelmet, borértékesítést, biztosítást. A jogi részben szó lesz a haszonbérletről, a gazda és eseléd közti jogviszony szabályozásáról. Ismerteti továbbá a gazdasági munkás- és bal-esetbiztosítási törvényt. A könyv bolti ára 5 K., előzetes megrendelés esetén 4 korona lesz. Előfizetni lehet a Pátria gazdasági szaköny-kereskedésénél, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. Köztelek.

A dunagőzhajózási társaság szubvenziója. Az osztrák kereskedelmi miniszteriumban újból felvették a tárgyalásokat a dunagőzhajózási társaság szubvenzionálására vonatkozólag. A miniszterium szerződés tervezetét dolgozott ki, melyben magának nemcsak a társaság tarifapolitikájára való széleskörű beavatkozási jogot biztosít, hanem azt is ki akarja kötni, hogy az összes fontosabb adminisztratív állások csak az ő hozzájárulásával lehetnek betölthetők. Ha az osztrák kormány ezen kétféle kívánságát sikerül elérnie, akkor a dunagőzhajózási társaság működése a magyar érdekek kielégítése szempontjából meglehetősen bizonytalanra fog válni. Az osztrák kormány a kiszabandó szubvenzió nagyságát 1-2 millió koronára tervezi, mivel ezen összeg kiszabásánál már számításba veszi azon előnyt, melyet a társaság — az ő közbenjárására — a magyar szállítási adó alól való fizetési kötelezettségének felmentése folytán elért.

Menetidjkezdvevény a gödöllői méhészeti tanfolyam hallgatói részére. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben tartandó hét időszak tanfolyam azon hallgatói, akik Gödöllőre száz kilométert meghaladó távolságról, tehát a távolsági forgalom 7-16 vonalszakaszaiban utaznak, a m. kir. államvasutak vonalain, a budapesti metszőpont figyelembe vételével, úgy az oda, mint a visszautazásnál a személy- és vegyesvonatok III. kocsiosztályában féláru menetjegyekkel utazhassanak.

Gabonaküldemények díjkezdvevényei. A korábbi évekhez hasonlóan ez idén is azon kötelező díjszabásokban foglalt állomásokra való rendelkezéssel teljes kocsiakománnyokban feladásra kerülő gabona, hüvelyesek és olajmagvak után, melyek valamely magyarországi és a kötelezően foglalt díjszabásban felvett állomásról kerülnek feladásra, 10-20%-os refakcia útján igénybe veendő fuvardíjkezdvevényben részesülnek. Az osztrák malomállomásokra rendelt gabona és az onnét továbbszállítandó liszt és egyéb őrlemények után hasonlóképpen a múlt év keretében fennállott fuvardíjkezdvevények az idén is reaktívaltattak.

Svájzba való bevitelre szánt természetes borok megvizsgálása. A Svájzba való bevitelre szánt természetes magyar borokra nézve a svájci vámhivatalok a m. kir. kormány által kijelölt intézetek által kiállított vegyelemzési bizonyítványokat ismerik el. Ilyen intézetekül a földmívelési miniszter az országos m. kir. kémiai intézetet és központi vegykísérleti állomást Budapesten, a debreczeni, kassai, keszthelyi és magyaróvári m. kir. mezőgazdasági és a fiunei, pozsonyi és kolozsvári m. kir. állami vegykísérleti állomásokat jelölte ki.

A cs. k. osztrák államvasutak kedvezményei. A díjkezdvevények jellege ez évben is az, hogy azok idegen áruk által csak árovtolás esetében legyenek igénybe vehetők. A hirdetményben felvett különleges feltételek dacára a vám- és kereskedelmi szerződés értelmében a kedvezmények közül igen sok, de különösen az egyes helyi-érdekű vasutakon hirdetett díjmérsékletek igénybe

vehető a magyar árukra is, ha a fuvarleveleken a megfelelő elszámolást előírják.

Apró hírek. Kötelező védőoltás lépene ellen. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület után az Esztergomvármegyei Gazdasági Egyesület fordult feliratban a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a lépene ellen való kötelező védőoltást rendelje el és javaslatot tesz, hogy az oltás alatt vagy röviddel azután elhullott állatokért az állam adjon kárpótlást.

Telekkönyvi másolatok bélyegmentessége. Günther Antal igazságügyminiszter rendeletben utasította valamennyi telekkönyvi hatóságot, hogy valahányszor az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekbe tartozó szövetkezet kölcsönengedélyezése céljából akar az egész telekjegyzőkönyvnek (betétnek), akár valamely lapjának teljes hiteles másolatát kívánják, a kívánt teljes hiteles másolatot nekik bélyegmentesen adják ki.

Balatonmelléki háziipar fejlesztése érdekében a Keszthelyvidéki Gazdákör elhatározta, hogy az eddig külföldről hozatott kosárszékeket, melyek a balatoni fürdők nagy szükségletét képezik, ez irányban kiképezett balatonmelléki kosárfonó munkásokkal fogja nagyban készíttetni.

Gazdasági dátumok. 1908. február 1-től április 15-ig szeszfőző tanfolyam szeszgyárvezetők részére a kassai m. kir. gazdasági akadémián.

1908. február havában nagyszabású tenyészszarvasmarha- és lókiállítás Zombolyán.

Március 23. Tenyészszarvasmarha- és bika-vásár Gyöngyösön.

Április 1-2. Tenyészbika- és kanvásár Szombathelyen.

Április 11-30. Elelmezési, háztartási és konyhaművészeti kiállítás Temesváron. Bejelentési határidő március 15.

Parcellázások jutányos és gyors keresz-tülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitel-intézete“ üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendelkezése kizár minden nyereséket, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínre kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételi kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

NYILTÉR.)*

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a káli, amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, herék-féléknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a phosphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálisó bír jelentőséggel, miután abban a tiszta káliit vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk. A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató Irodája Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és okt. hónapokban tartatnak meg. Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények M. A. V. összes vonalán tetemes díjkezdvevényben, valamint Ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgát

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály-Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

PÉTERFY bácsi MESÉI.

Jó gyermekeknek legszebb ajándék.

Széky mesék 50 kép
Virág mesék 32 kép
Czigány mesék 41 kép
Petőfi regék 4 kép

Színes kötésben darabja: 1 K.

Czím: Péterfy Tamás író, Bpest, IX., Köztelek.

* B rovat alatt közlöttékért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

JOHNSTON mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kéveköto szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világpiacon és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnstonspek dől, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltaért készséggel szavatolunk.

Vezérképviselőt és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** cégnél
BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Tessék ismertető leírást kérni. Tessék ismertető leírást kérni.

Megjelent!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. Igazgatója a G. E. O. Sz. titkára

szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1908. évi folyama

A „Köztelek Zsebnaptár“ tizen-
negyedik évfolyama teljesen átdol-
gozva két kötetben jelent meg. Az
első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár,
amely a naptári részt, a jegyzéknaplót
és a vásárok jegyzékét tartalmazza;
a második kötet, amely szakközlemé-
nyeket tartalmaz. — A „Köztelek
Zsebnaptár“ két kötetének ára
O. M. G. E. tagoknak és a „Köz-
telek“ előfizetőinek bérmentes kül-
désével 4 korona.

Megrendelhető a
„KÖZTELEK“
kiadóhivatalában
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Az őszi vetések állapotában lényegesebb változás nem észlelhető. Az időjárás változékony, többnyire boros, gyenge éjjeli fagyokkal. A hó a szántóföldekről már mindenütt elment.

Baja. Többnyire esik, olvad a nagy hőtömeg. A vetésekről véleményt nem igen lehet hallani. Az utak járhatatlanok gabonáhozatal nincs, az irányzat lanya, nincs kínálat, pangás uralkodik az egész vonalon.

Debreczen. Időjárás enyhe, csapadék nélkül.

Kaposvár. A késői vetések nagyon rosszul teleltek át, mert kevés hó volt s így a feledő és ismétlődő fagyok következtében a gyenge vetések gyökerei részben kifagytak. A korai vetések kissé jobban teleltek át, de ezeknek áttelelése sem volt normális. Időjárás most esős, borult.

Léva. Az időjárás enyhe és csapadékos, két nap óta esik a hó esővel, az őszi vetésekre igen jó hatással van.

Losonez. E hó 18. és 19-en havazott, azonban nem fagy, a hó olvad, az időjárás márciusi.

Miskolc. Ködös, boros napjaink vannak. Vetést sehol sem takarja hó; némelyik jó, de nem mindenütt zöldül, vannak helyek, hol semmi sem látszik.

Nagy-Becskepek. E héten az időjárás változatos volt, eleinte napos, aztán esős és ködös, végre megint esős.

Nagy-Kanizsa. Lanya idő állt be többszöres esés után.

Nagy-Szentmiklós. Az időjárás gyengébb, jelentéktelenebb fagyok mellett csapadékos volt. A kis hóborítás eltűnt, a vetések telelése idáig türethető.

Nyiregyháza. Állandóan enyhe, csaknem tavaszi idő, közben kevés csapadékkal, tegnap este óta mintegy 36 óra esik havas eső. Csak megyénk északi részén van még hó, délen semmi. Vetésekre ezen csapadék bizonyára kitűnő hatással lesz.

Nyitra. Az időjárás boros, havazik és esik váltakozva. A hőmérséklet meglehetősen enyhe. A vetések szép zöldednek, de a hótakaró teljes hiánya miatt attól lehet tartani, hogy a tavaszi fagyok a vetések nagy részét kipuhtatják. A tavaszi munkálatok még szünetelnek.

Páncsova. A buzavetések gyönyörűen állanak, ahogy már régóta nem állottak.

Szatmár. Az időjárás enyhe és lágy, naponta hosszabb ideig tartó havazás van, gazdasági munkák szünetelnek.

Sopron. Az időjárás gyenge, habár még hó mindig nincsen, nem árt a vetéseknek, mert elég csapadék volt. Egyébként a vetés jól áll.

Szolnok. Az időjárás változó, nagyjából enyhe, éjjeli fagyokkal. A föld jól átázott. A vetések fejlődésnek indultak.

Temes megye. Buzási járás. Január hó végén és február hó elején enyhe időjárás volt sok eső, kevés fagy és utána kevés esővel. Buza javult némely helyen azonban 20-25%-a sárga. **Csákvai járás.** Nappal derült, éjjeli fagy. Kivánatos lenne a hótakaró, mert ha ez így tart, a még meglévő csekély hótakaró elolvad és a vetések sokat szenvedhetnek. Miután gyenge hótakaró borítja a vetéseket, azok állására véleményt mondani nem lehet. **Deltai járás.** A vetéseket gyenge hótakaró fedi. Reggelként erős fagyok vannak, kis-hó hóviharak is jelentkeznek. A föld jól átázott. A vetések fejlődésnek indultak. A hótakaró nedves kiengedett talajban állnak, melyeket körülbelül 8 cm-es hólepel borít. Őszi buza javult, őszi árpa félfő, hogy szenvedett, repce teljesen tönkrement, őszi rozs kielégítő. **Fehértemplomi járás.** Részben havazás, részben erősen fagyos időjárás. A körülbelül 10 napig tartott hótakaró a vetésekre jó hatással volt, ha csak a most 3 nap óta tartó erős fagy nem fog ártani. **Központi járás.** Az időjárás nappal enyhe, éjjeli fagy, néha kevés havazás. Félfő, hogy a váltakozó fagy ismét előidézi a múlt évi állapotokat. **Lippai járás.** Nappal enyhe, éjjeli fagy. A vetések állása közepes, néhol visszamaradt. **Verseczi járás.** Az utóbbi időben az időjárás igen változó. Nappal enyhe, éjjeli fagyos, néhol havas esővel. Hogy az idő áras okozott-e kárt és mekkorát a vetésekben, meg meg nem állapítható. A terméskültségek nem a legjobbak. **Vingai járás.** 40 mm-es csapadék volt, mely az őszi vetésekre jó hatással volt. A vetések állása kielégítő. **Temesvári járás.** Időjárás hideg, havas. A vetések állása gyenge. **Zalaegerszeg.** Nemi csekély csapadék a múlt het folyamán nem annyira a talajnedvesség szükségletének, mint inkább a por leküzdésének felelt meg. Az időjárás enyhe, éjjeli fagyokkal. A vetésekben felfagyások észlelhetők.

Zenta. A hó olvadásnak indult és nappal már 4-5 fok meleg van. Az utak igen rosszak.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek“ részére.)

Napijelentés a gabonátözsdeiről.

1908 február 21.

A téli kikötőben tárolt rakományok hajószáma rendelkezésre állítják a körülbelül 80,000 mm. buzakészletet és így árutulajdonosok készletre vannak ezeket áruba bocsátani, mely kínálat a piaci árakat percznyire erősen és kezezőtlenül befolyásolja.

A mai forgalom 7000 mm. terjedett 10 fillérrel olcsóbb jegyzések mellett.

Ros a jelentkező javulást ma már nem tartotta fent, kapcsolatosan a buzaüzlettel szinte 10 fillért vesztett értékeiből. Husz korona árköveteléssel szemben 1980 K. igéretet nyerne Budapest paritásában.

Árpa elhanyagolt, társarmányú névlegesen 1480 K. a főváros paritásában. Jobb minőségűek majdnem eladhatlanok, az ősztor elért árakhoz viszonyítva 1 1/2 koronával olcsóbban jegyezhetők.

Zab, csupán vetőzöklőkre keresetlik, a fogyasztás szórányosan vesz részt a vásárlásban.

Tengeri mérsékelt kínálat mellett ártartó, a Tiszavidéken 1230-1240 K., Kőbányán 1380 K. a napi ár.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 77 k. 23 K. 50 f.
Pestvidéki: 200 mm. 78 k. 23 K. 30 f., 200 mm. 78 k. 23 K. 30 f., 150 mm. 76 k. 23 K. 20 f., 100 mm. 76 k. 22 K. 80 f.
Bánsági: 2800 mm. 76 k. 23 K. 10 f., 700 mm. 76 k. 23 K. 10 f.
Zimonyi: 700 mm. 745 k. 22 K. 50 f.

Tolnai: 1050 mm. 755 k. 22 K. 80 f., 350 mm. 734 k. 22 K. 30 f.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 23 K. 45 f., 200 mm. 77 k. 23 K. 20 f.
Raktárból: 1030 mm. 73 k. 22 K. 45 f.
Ros: 100 mm. 19 K. 80 f., 100 mm. 19 K. 80 f. kp f. par.
Tengeri: 200 mm. 13 K. 20 f., 300 mm. 13 K. 20 f.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra	2308 K.
„ 1908 októberre	2008 „
Ros 1908 áprilisra	2060 „
„ 1908 októberre	1736 „
Zab 1908 áprilisra	1544 „
Tengeri 1908 májusra	1224 „
Repce 1908 aug.—szeptemberre	3220 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-
utca. 1908. február hó 21-én. A székesfővárosi vásár-
igazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozott a szokott községekből 120 szekér réti széna, 20 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (löhere, luczerna, — zabostükköny, köles stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak illérekben g-ként a következők: réti széna 650-850, muhar 780-880, zsupszalma 600-640, alom-
szalma 460-500, takarmányszalma —, — kéve
tengeriszár —, —, egyéb takarmány 520-820,
zabostükköny 780-800, löhere —, zöld luczerna
—, köles —, sarju 68-700, szalmaszecska
520-580. Összes kocsiszám 168. Összes súly 201,600 kg.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Az enyhébbre fordult időjárás a magüzletre élenkitő-
leg hatott s így gazdasági, mint konyhakerti és virág-
magvak nagy forgalmat értek el.

Löhere mag irányzata továbbra is szilárd maradt s
élenk keresletnek örvend. Külföld részére a nagyran-
kás mag is keresett s így minden piacra került áru
teljes áron könnyen elhelyezésre talált. Ólomzárólt
mag iránt élenk az érdeklődés, ára nem változott.

Luczernamag ára élenk forgalom mellett folytonosan
emelkedik s így külföld, mint beföld részére nagy
mennyiségek kelnek el. Luczernamagból a szükséglet
évről-évre növekedik s jelenleg is a megrendelések ugy
számar, mint mennyiségre lényegesen felülmúlják a
múlt év hasonló idő-zakát.

Baltacimg rendkívül élenk kereslet tárgyát képezi.
A vetőmagbevásárlásnál rendkívül nagy óvatosságot
ajánlunk, mert ez évben tulnyomó a gyengén csirázó
mag.

Répmag igen keresett.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Löhere	korona	150-170
„ arankamentesítésre alkalmas	korona	180-198
Luczernamag szép sárga színű	korona	150-166
„ kereskedelmi áru	korona	138-150
Baltacim	korona	36-38
Biborheremag	korona	40-44
Bükköny	korona	1775-1825
Nyuliszapuka	korona	130-142

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Zsiradékok. A zsiradékiület a lefolyt héten nem mutat
változást. Az irányzat nyugodt volt, a jelentési időszak
vége felé azonban az árakban javulás volt észlelhető.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott tábiaszalonna, friss áru,
nagyobb, kocsisrakományok vételénél,
nehéz minőségű 105-108 K.
Könnyebb minőségű 102-103 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna 110-111 „
I. r. pestvárosi disznósír, nagy bordókban
100 kg.-ként, mindegyik levonás nélkül 127-128 „

Rendkívül jutányos ajánlat!

Szavatolt fajazonos és magas csiraképeségű

Takarmánycukorrépmag fehér	K	60	100 kilo- grammonként.
Takarmánycukorrépmag rózsaszínű	„	60	
Olajbogyóalakú répmag fehér	„	62	
Fehér heremag államilag ólomzárólva	„	110	
Árva rozsnok honi termés	„	80	
Czukorczirok	„	24	
Mustármag	„	55	

HALDEK magkereskedésében Budapest, V., Bálvány-u. 6.

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 február 21-én.

Piac	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Vágott hus kilogramm fillérekben								Élősúly mm. koronákban					
						sárga	rózsa	I.	II.		marha-hus	borjúhus	sertéshus	birka-hus	marha-hus		borjúhus		sertéshus					
															I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.		
						100 kilogrammonként										100 db								
korona értékben																								
Arad	22.20	18.50	13.60	13.80	12.00	6.50	7.00	320	200	10.00	160	144	200	180	148	136	160	70	60	80	70	90	80	
Baja	21.60	18.80	15.00	14.50	12.80	6.00	6.00	240	200	8.00	136	130	144	136	132	128	120	56	52	104	100	98	94	
Békés-Csaba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Debreczen	23.00	18.60	14.40	16.80	12.80	4.40	4.20	400	240	8.40	132	116	172	128	168	160	103	76	66	92	—	—	—	
Eszék	23.30	—	—	15.40	14.00	12.00	12.00	230	240	10.00	144	128	180	144	144	124	108	68	54	92	84	104	84	
Győr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kaposvár	23.00	19.40	16.60	15.80	14.90	3.20	3.40	300	—	5.90	148	148	170	164	130	124	90	70	62	96	85	98	—	
Kassa	22.60	20.40	14.00	16.00	14.00	4.00	4.80	300	—	7.00	158	148	150	140	138	126	—	74	70	78	74	78	72	
Léva	21.40	18.60	13.40	16.40	13.60	6.00	6.00	260	220	7.00	128	120	160	140	130	120	—	76	68	96	84	96	86	
Losonc	22.40	19.00	16.00	16.60	14.80	4.50	5.50	200	180	5.00	136	112	160	144	136	128	—	70	60	96	80	128	120	
Miskolcz	22.40	20.00	15.00	17.20	13.20	—	5.20	280	220	6.00	144	136	168	160	136	120	—	72	66	96	88	112	04	
Nagybecskerek	20.00	16.40	13.00	14.40	12.00	8.00	7.50	288	200	6.50	138	128	160	144	144	136	88	63	60	90	84	90	86	
Nagykanizsa	22.00	19.50	16.00	16.00	13.90	4.50	5.00	280	240	6.50	160	124	180	160	148	140	100	84	60	90	76	93	86	
Nagyszeben	23.50	20.00	14.00	18.80	14.00	5.40	6.00	320	230	7.00	160	130	140	120	140	124	100	72	66	—	—	80	74	
Nagyszentmiklós	23.00	19.40	13.00	14.00	12.00	9.00	9.00	240	200	6.00	128	120	152	—	144	136	85	88	80	100	—	84	80	
Nagyvárad	22.80	19.00	14.40	15.00	12.00	7.00	7.00	300	220	7.00	128	116	180	160	144	136	—	85	80	—	—	108	104	
Nyíregyháza	21.50	19.00	13.00	15.00	11.40	3.00	4.00	200	—	6.00	136	128	180	160	136	128	—	76	64	100	90	110	104	
Nyitra	21.60	19.40	15.20	15.60	13.60	5.00	5.00	280	160	6.60	128	120	160	152	144	—	112	80	64	90	80	100	88	
Pancsova	21.50	—	12.40	13.60	12.00	8.00	10.00	280	260	6.00	128	120	160	140	136	128	70	68	60	92	90	86	82	
Pápa	23.20	19.00	16.00	16.20	14.60	4.60	4.40	190	180	9.00	120	104	160	140	144	136	104	80	60	92	78	104	88	
S.-A.-Ujhely	22.80	19.40	13.40	16.00	13.00	5.00	4.80	250	170	4.00	128	120	152	144	144	104	—	—	—	90	86	92	88	
Sopron	21.30	15.20	16.70	17.20	15.40	8.00	8.00	240	200	9.00	160	140	240	180	190	160	—	80	50	106	90	96	80	
Szatmár	22.60	18.00	14.00	15.20	13.40	5.60	5.80	230	220	8.00	136	128	160	152	136	128	—	—	—	—	—	—	—	
Szentes	22.40	—	13.00	14.40	12.60	4.00	5.00	380	240	5.00	128	—	—	160	—	150	—	98	60	66	80	—	96	
Szolnok	23.10	—	14.20	14.60	13.00	—	6.00	190	176	6.00	130	105	180	160	150	130	100	75	60	98	80	86	80	
Temesvár	22.40	—	14.00	14.00	12.20	—	—	—	—	5.00	160	—	200	—	150	—	—	90	—	100	—	90	—	
Uj-Arad	22.00	18.50	13.60	13.80	12.00	6.00	6.50	300	—	9.00	128	120	144	136	128	120	120	65	55	70	60	85	75	
Versecz	20.00	18.00	14.50	14.50	12.00	5.00	6.00	240	—	6.50	120	—	160	—	116	—	100	74	70	100	—	92	—	
Zalaegerszeg	21.20	18.50	16.00	15.40	15.60	6.00	5.00	280	240	6.00	128	120	148	140	128	120	—	68	60	90	84	96	92	
Zenta	22.40	19.00	14.00	14.20	12.00	7.00	7.00	280	260	7.00	128	124	160	150	140	130	90	64	60	110	100	92	90	

Nemzetközi gabonapiacz 1908 február 18-tól 1908 február 22-ig.

	Kelet	Futár árak										Hátár árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odesza	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago	
Buza	21	23.50	19.86	25.50	28.60	26.25	20.74	18.12	—	15.66	21.28	Február	23.42 ¹	18.09 ⁷	24.14 ²	21.48 ^{2a}	17.62 ²
	18	23.90	20.22	26.00	23.70	26.76	20.66	18.06	—	16.40	21.60	Márcz.	20.58 ⁵	17.89	24.22 ⁴	21.04	—
Rozs	21	20.20	—	21.30	10.93	23.33	16.74	—	—	—	18.63	Február	20.92 ¹	—	23.56 ²	16.40 ^{2a}	—
	18	20.30	—	21.70	21.00	24.19	16.83	—	—	—	18.76	Márcz.	17.68 ⁵	—	23.16 ⁴	16.66	—
Zab	21	16.20	—	17.40	16.30	21.59	—	—	—	—	—	Február	15.60 ¹	—	19.68 ²	—	—
	18	16.50	—	17.60	18.40	22.12	—	—	—	—	—	Márcz.	—	—	19.88 ⁴	—	—
Tengeri	21	13.60	13.93	14.90	16.30	19.42	—	13.60	—	10.13	—	Február	13.42 ²	—	17.40 ²	—	11.40 ²
	18	13.65	14.81	14.90	16.70	19.42	—	13.70	11.92	11.35	—	Márcz.	—	13.69	—	—	—
Árpa	21	15.20	—	18.60	18.20	26.25	—	—	—	—	—	Február	13.44 ²	—	17.40 ²	—	—
	18	15.40	—	18.60	18.50	25.96	—	—	—	—	—	Márcz.	—	13.64	—	—	—

Jegyzet: ¹) április. ²) május. ^{2a}) május-aug. ⁴) július. ⁵) október.

növénypermetezőt

a vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására vasszalóval, valamint répa- és burgonyapermetezőt szállít

IG. HELLER, BÉCS, II., Praterstrasse 49.

Ujdonság: Új készlet mezel egerek kiirtására szénkéng által!

342

Kérjenek árjegyzéket és használati utasítást.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten ismét nagyobb kínálat uralkodott és miután a bécsi kontingens nyersszesz jegyzése is olcsóbb volt, az árak olcsóbban zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva 184—185 K., adózatlanul 65—66 K. helybeli finomító gyáraktól, míg vidéki finomítók főleg azonnali szállításra valamivel olcsóbban ajánlottak.

Élesztőszesz adózva 163 K., adózatlanul 64 K. kelt el. Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 55—55.50 K.-ig kelt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszeszt 58—58.50 K., ajánlottak ab termelő állomás azonnali és későbbi szállításra.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 61—62—K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Finomított szesz adózva	184—185	—
" adózatlan	65—66	—
Élesztőszesz adózva	162.50—163	—
" adózatlan	63.50—64	—
Nyersszesz adózva	162.50—163	—
Denaturált szesz	55—55.50	—

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Fa- és erdőtermékek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erdészeti és fa-kereskedelmi osztályának heti jelentése.)

A várva-várt javulás a faüzletben nem állott be, a forgalom még most sem javult, tartózkodás, bátortalan-ság az egész vonalon, sőt egyes fánemekben áresés állapítható meg.

Más években ezen időszakban erős stírgés-forgás szokott lenni, az építkezési anyagok beszerzése február elején kezdődik és ilyenkor már javában érkezik a rendelések. Az idén ennek még nyoma sincs, semmi érdek-lődés nem mutatkozik.

Nem akarunk profecziával foglalkozni, hisz meglehet, hogy ami késik, nem mulik, de mindenesetre gondol-kodóba kell, hogy ejtsen minden érdekeltet ezen jelenség, melynek visszahatása az egész évi üzletre aligha fog elmaradni.

Fenyőfaanyagokban ama kis érdeklődés, mely e hó eleje felé mutatkozott, ismét csökkent, ami abban lelő magyarázatát, hogy az eladók ragaszkodnak a magas árakhoz, míg a vevők azon hiszében, hogy az álta-lános pangás itt is meghozza az árengedményeket, vár-nak vásárlásaikkal.

Keményfák. Szelvényáru még mindig nem tudott jobb irányzatba jutni és dacára annak, hogy köztudomás, miszerint az ez évi kitermelés közel sem fogja elérni az előző évek mennyiségét, az árak nem változtak, sőt csekély mértékben csökkentek.

Tüzifában az utóbbi időben számottevő forgalom nem volt, a retrograd irányzat nem terjedt tovább, de a cse-kély forgalom mellett nem is volt erre alkalom.

Külföldi gabonapiacz.

Berlin (febr. 17.). A világpiacz lanyha irányzata a berlini gabonapiaczon is kifejezésre jut. Az argentiniai buza kínálata nagyobb arányokat öltött és pedig leginkább másodkézből, amennyiben angol kereskedők iparkodnak készletüket itt elhelyezni. Az argentinai kínálat, továbbá Észak-Amerika olcsóbb jegyzése, amelyhez a helybeli nagyobb arányú kínálat is hozzájárult, az árak hanyat-lását idézték elő, amely napról-napra folytatódott. Csupán ma fordultak szilárdabbra a kérések arra a hirre, hogy Oroszország argentinai búrát vásárolt. Hivatalos jegyzés: buza, helybeli 24.32—24.78 kor., májusra 24.84; rozs, helybeli 23.14—24.20 kor., májusra 24.04 kor.; zab, hely-földi 20.65—21.95 kor., középminőség 19.51—20.53 kor., tengeri, amerikai kevert 19.35—19.70 kor., árpa, hely-földi 19.33—21.24 kor., orosz és dunamenti 17.70—18—korona.

Braília. A helyzet továbbra is vigasztalan, amennyi-ben a külföldre való szállítás majdnem szünetel. Ezt a vigasztalan helyzetet nemcsak a készárupiacz, hanem a tavaszra való szállítás is sínyli, amely más években ilyenkor már igen forgalmas volt. A kikötőktől távolabb fekvő helységek az áranyatlást még nem érzik és a termelők tavaszra tartják készletüket, amidőn nagyobb keresletet remélnek. A buzapiacz helyzete igen gyenge. Mások Konstantinápoly és Szaloniki voltak a legjobb piaczaink, ma az olcsóbb argentinai ajánlat kiszorította onnan búzáinkat. Rossz 74.75 kg-os 19.0 kor. Árpa 66.67 kg-os 17.10 kor. Tengeri változatlan.

Chikagó (febr. 15.). Buza a lefolyt héten erős hanyat-lásnak indult. A hanyatlás oka a nyugati államok aránylag tömeges szállítása és az argentinai sürgős kínálat volt, továbbá az európai lanyha piaci jelentések, amelyek pedig csupán a helybeli piacz lanyhaságának viszhangjai. Kanadai jelentések, hogy piaczképes áru már fogytán van, hatás nélkül hagyták a helybeli piaczot. Tengeri szilárdabb.

Argentína (febr. 14.). A buza felhozatal még erősebb volt, mint az előző héten. A minőség általában kielégítő. Ujabb kérések mindennek dacára csak nehezen jöhet-nek létre és az árak tonnáként 7.43 koronával hanyat-lottak. Tengeri üzletmenete csendes, de szilárd. Uj ten-geriért májusi szállításra Buenos-Ayresben 10.30 kor.

Lulza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. február 20-án. Netto-árak 50 kg.-kint Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákosul. Kötelezett-ség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	17:30	17:10	16:90	16:70	16:50	16:30	15:70	15:10
	7 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	8	Korpa:		F.	G.	
	14:30	12:30	8:70	Ár korona:		6:60	6:60	
	Rozslisztárak:							
	II	II/I	I	WR	II	II/b	III	IV
K.:	16:90	16:50	16:10	15:80	15:40	14:40	14:—	11:80

KK
7:10

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmany-osz-tályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-kint Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákosul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	34:80	34:20	33:60	33:20	32:80	32:40	31:60	30:—
	7 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	8					
	26:80	22:80	16:80					

Rozslisztárak:

Szám:	0.	O/I.	L.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	33:60	32:80	32:—	31:40	—	28:60	27:80

Az abraktakarmányzárak árai a következők vol-tak Budapesten szákkal, teljes vagonrakományok véte-lénél 100 kg.-kint.

Finom korpa prompt szállításra	12:30—12:20
Goromba " " " " " "	12:30—12:20
Finom korpa 1908. febr.—május száll.	12:70—12:60
Goromba " " " " " "	12:70—12:60
Finom korpa 1908. szept.—decz. száll.	10:80—10:60
Goromba " " " " " "	11:—10:80
Rozskorpa " " " " " "	12:80—12:60
Árpada és árpaderce " " " " " "	13:80—13:60
Malomkocoly " " " " " "	12:60—12:50
Budapesti gyári repcepegőcsa " " " " " "	14:60—14:50
Derby melasse ab Hatván v. Pozsony	11:40—11:30
Szárított moslék zsák nélkül	14:—13:90
Malátacsira " " " " " "	13:20—13:—
Szárított répaszelet " " " " " "	13:40—13:30
Szörp 48—50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	10:60—10:50

Hideghus-vásár az Ozei-uti élelmi piaczon 1908. év február hó 21. (A székesfővárosi vásárgazgatóság je-lentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 30 árus 87 drb sertést, 2 árus 5 drb süldőt, 2400 kg. friss húst, 800 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 800 kg. hájat.

Videkről és pedig — drb sertést. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 138—180, süldőhus 1 kg. 122—176, füstölt sertés-hus 1 kg. 144—180, szalonna zsirnak 1 kg. 123—140, friss hús, 1500 kg. füstölt hús, 1200 kg. szalonnát, 700 kg. hájat.

Hideghus-vásár a Garai-tér élelmi piaczon 1908. év február hó 21. (A székesfővárosi vásárgazgatóság je-lentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 67 árus 20 drb sertést, — árus 15 drb süldőt, 2000 kg. friss húst, 1500 kg. füstölt húst, 1200 kg. szalonnát, 700 kg. hájat.

Videkről és pedig összesen 248 drb sertést, 25 süldőt. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 124—136, 1 q 112—116 K., süldőhus 1 kg. 152—160, füstölt sertés-hus 1 kg. 160—180, szalonna zsirnak 1 kg. 120—128, füstölt szalonna 1 kg. 160—180, háj 1 kg. 140—144, disznózsír 1 kg. 156—160, kocsonya-bus 1 kg. 72—80, füstölt sonka 1 kg. 180—220 fillérig.

Budapesti lóvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 február 20.

Fölhajtattott:

Arak (drb.-kint korona)

Jobb minőségű hátszló	—	drb	—
Könnyű kocsló (jukker)	40	"	350—450
Nehéz " (hintós)	12	"	370—400
Igás " (nyugativér)	50	"	240—400
Ponny " " " " " "	—	"	—
Fuvaroslovak	200	"	180—300
Paraszlovak	400	"	140—280
Alárendelt minőség	107	"	35—100
Összesen	800	drb	—

Eladatlan maradt — 499 drb
Irányzat: élénk. Székesfővárosi vágóra vásárolta-tott 12 drb 74—160 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 február 17.

Felhajtattott:

Magyarországból	180 drb juh	—	drb kecske
Szerbiából	—	—	drb kecske
Összesen	180 drb juh	—	drb kecske
Eladatlan maradt	—	—	drb kecske

Á r a k:

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)

	per kgv.	páronként
Hízott tüdő	46—54 fill.	33—50 kor.
Feljavított juhok	—	—
Kiverő juhok (anya)	—47	38—40
Kisorolt kosok	—	—
Durva szőrű	—	—
Kecskék	—	—

Irányzat: élénk.

Budapesti szurómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 február 20.

Fölhozattott:

Arak (kilogrammonként élő súlyban fillérekben.)

	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	225 drb	94—104 kiv. 108
leszurt	5	II. r. 56—84—92
Magyar élő borjú (rugott)	—	—
leszurt	—	—
Magyarországból élő bárány	14	—13
leszurt	2280	11—20
Élő gödölye	—	—
Szurott gödölye	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—
Összesen:	2534 drb	—

Eladatlan maradt 88 drb élő borjú, — drb rugott borjú, 533 drb élő bárány, — drb leszurt bárány.

Irányzat: lanyha.

Budapesti vágómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 február 20.

Fölhajtás összege:

Minőség szerint:

Uj felhajtás	3082 drb	Előrendű hizott	353 drb
Mult vásárról	—	Másrendű	2509 "
visszamaradt	—	Alárendelt mino-	—
Vesztetglöböl szerb	—	ség	118 "
Összeg	3082 drb	Növendékmárha	54 "
		Bivaly	48 "
Eladatlan maradt	—	Összeg	3082 "
Származási hely szerint:		Nem szerint	
Magyar eredeti	1761 drb	Bika	274 drb
Magyar tarka	1807 "	Ökör	2058 "
Galicziai	—	Tehén	750 "
Horvátorszá. mar-	—	Növendék-bivaly	—
hák	14 "	Összeg	3082 drb
Boszniai marhák	—		
Összeg	3082 "		

Á r a k

(100 kilogr.-kint élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben.)

1908. február 13.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	68—76	60—66	52—58
Tarka hizott ökör	76—86	64—74	50—62
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	64—72	54—62	44—52
Bika	61—68	54—60	48—53
Növendékmárha	52—60	52—60	—
Bivaly	36—44	36—44	—

Irányzat: a felhajtás 1194 darabbal (öb, mint a mult héten, irányzat lanyha. Az árak 2—4 koronával hanyatlottak.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.

1908 február 20.

Heti fölajtás	Értékelt összesen darab	Sértésör.-vágóhídra el-szállított	Eladatlan maradt
február 14-16i	167	6043	6568
február 20-ig.	—	—	621

N. p.	Napi árak fillérben				
	Óreg ne- hézárón- ként 230-350	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220-350 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
1) febr. 14.	86-88	—	—	74	—
febr. 20.	82-88	—	—	—	—
2) febr. 14.	—	108-114	109-116	112-116	—
febr. 20.	—	108-116	110-118	112-116	—

1) Az árak élősúlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élősúlyban páronként 45 kg. éltsúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár közepes, árak változatlanok.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4%o levonással vevő javára értendők.)

Óreg nehéz	(páronként 400 kg. felül)	fillérig
Óreg közép	300-400	—
Fiatál nehéz	320 kg. felüli súly	118-120
„ közép	250-300 kg.	119-121
„ könnyű	250 kg.-ig	120-122
„	251-320 kg.-ig	—

Irányzat: valamivel nyugodtabb.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsia-utca 12., a „Köztelek” részére.)
1908. február 19.

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen átment	60-100	128-120
„	100-200	120-120
„	120-160	120-116
„	160-200	116-114
Sertésvészen át nem ment	60-100	90-90
„	100-120	90-92
„	120-160	92-96
„	160-200	96-100

Árak élősúlyban kilogrammonként 4%o engedmény.
Irányzat: élénkebb.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. február 20

Főlhajtás	Arak:	fillér
Magyarországból	290 drb	—
Galicziából	—	64-72
Osztrák tartományokból	—	—
Összesen	290	—

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)
Irányzat: szilárd, áremelkedéssel a múlt héthez képest.

Bécsi szurómarhavásár.

1908. február 20.

Főlhozatal:	Arak	(kilogrammonként fillérekben tiasta súlyban I. oszt. II. oszt.)
Magyarországból élő borjú	— drb	—
„ leölt	288	130-140 104-128
Ausziából élő borjú	15	—
„ leölt	4478	130-140 104-128
Magyarországból leölt bárány	1105	20-44 kor. párja
Ausziából leölt	21	20-44 K. párja
Magyarországból leölt sertés	185	98-116 zsirsert.
Ausziából	2854	98-114 hussert.
Magyarországból leölt juh	3	84-104
Ausziából	221	84-104
Összesen:	9183 drb	—

Irányzat: lanya, prima borjú 4 fillér, többi minőség 8-10 fillérrel olcsóbb. Sertés 4-8 fill.-rel olcsóbb, juh 4 fillérrel kg.-ként drágább. Bárány változatlan.

Bécsi sertésvásár.

1908 február 18.

Főlhajtás:	Szarmazás szerint:	drb
Minőség szerint:	Magyarországból	150
	husos	—
Hussertés	Magyarországból	6439
Zsirsertés	zsirfajta	6247
	Galicziából	—
Összesen	Osztr. tartományokból	284
	Olaszországból	—
Eladatlan maradt	Összesen	13120

Árak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	107-109 kiv. 111
Közérsertés	102-106
Óreg nehéz	94-97
Könnnyű és szedett sertés	95-100
Süldő (lengyel, erdélyi)	80-106 kiv. —

Irányzat: lanya, prima sertés 1 fillér, többi minőség 2-3 fillérrel olcsóbb. Prima hussertés a multheti árt nagynehezen megtartotta, többi minőség 2 fillérrel olcsóbb.

Ingtatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Febr. 24. Pestvidéki kir. tvszék	a tkvi ha-tóság György	Hornisch	67491
Febr. 24. Szolnoki kir. tvszék	a tkvi ha-tóság A. és neje	Erdensohn	50710
Febr. 26. Nagyváradi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság M. Albertné	Özv. Steiner	170800
Febr. 27. Bpesti I/III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Károlyné	özv. Frisch	143722
Febr. 28. Békéscsabai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság S. Sándor	Schorinstein	70000
Márcz. 2. Szegedi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Antal	Labdi	81058
Márcz. 2. Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Gizella	Vimmer	110880
Márcz. 2. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Teréz	Rothberger	297044
Márcz. 3. Sajó-szt-péteri kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság György	vb. Sturmman	52881
Márcz. 9. Brassói kir. tvszék	a tkvi ha-tóság G. Mitály	Stanesku	51151
Márcz. 9. Magyaróvári kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Róbert	Antoni	40670
Márcz. 9. Nyírbátori kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Sándor	Kende	91387
Márcz. 10. Nagyváradi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Adolf	Weiszlovits	130538
Márcz. 10. Mezőturi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Mátvás	Padár	42881
Márcz. 12. Nyiregyházi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Lajos	Tóth	62418
Márcz. 16. Szepesi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Lajos	Tom	118104
Márcz. 16. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Sándorné	Seeling	77783
Márcz. 17. Újpesti kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Henrik	Erős	196329
Márcz. 19. Szászrégeni kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság volt urberesek	maroshévízi	65045
Márcz. 20. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Mór	néh. Widder	54000
Márcz. 21. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Sándor	Réső Ensel	99308
Márcz. 28. Debreczeni kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Klótild	Szántay	52000
Márcz. 31. Marosújvári kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Lőrincz dr.	Nesztor	68000
Április 14. Lugosi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Kálmán	Vimmer	73494
Április 16. Kalocsai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság László	Döry	198634
Április 22. Eperjesi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Károlyné	Halmos	206284
Április 22. Miskolci kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Eszter gróf	Szirmay	172810
Április 23. Karczagi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Gergely	Magyar	65533
Május 2. Bpesti I/III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Emília	Riedl	55299
Május 20. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság István	Klemm	239728

Szerkesztői üzenetek.

Cz. L. *Hőmezővászárhely.* Az elhasznált távirásodronyokat gazdasági célokra kedvezményes áron a kereskedelemügyi miniszterium utján lehet beszerezni. Kétféle vastagságban kapható, u. m.: 5 milliméter és 1.8 milliméter. Az 5 milliméter vastagságú — a postaigazgatóságtól nyert értesülésünk szerint — az egész készlet elfogyott és előreláthatólag csak az ősz folyamán lesz újabb kiosztható készlet, de erre is oly sok előjegyzett relettáló gazda van, hogy most már aig hiszszük, hogy az őszszel is hozzá lehessen jutni. Az 1.8 milliméteresből van még eladó készlet, ára méterhátsánsként 10 kor. Az ilyen sodronyok kedvezményes áru elnyeréséért a

kereskedelemügyi miniszterhez kérvényt kell beadni és csatolni vagy vármegyei gazdasági egyesületi, vagy legalább községi bizonyítványt, melyben igazolva van, hogy a sodrony kérelmezője földbirtokos és gazdasági célokra használja fel. A posta- és táviradaigazgatóság értesítése szerint csak jókarban levő, használható sodronyokat adnak ki, olyanokat, amelyek kihuzánál el nem szakadnak. A rozsdás, nem alkalmas huzalokat kicselezteik. Ha az 1.8 milliméteres sodrony megfelel, tessék folyamodni érte.

D. M. I. A vízszabályozási járulék nem adó, tehát azt fizetni nem tartozik. II. Erre meg van a felelet az előbbiben, vagyis a vízszabályozási járulék az adónemek közé bele nem magyarázható. III. Ha mégis elvállalja ezen járulékok fizetését, jogában áll azokat az adómaximumba beleszámítani, mert az elvállalás csak azon a czimen történhetik, hogy ezen különben nem adójellegű szolgáltatást adó gyanánt tekintik. Sz. F.

G. A. A kérdésre a „Köztelek” 1907. évi 92. számában a 2338. lapon megjelent közlemény megadja a feleletet.

L. G. Valószínűnek tartjuk, hogy egy 1000 holdnál nagyobb gazdaság élén alkalmazott ispán a törvény értelmében gazdatisztul tekintendő, mert a gazdatiszti minőség tekintetében nem az előképzettség, hanem az alkalmazás körülményei irányadók. Az illetőt hanyagságáért vagy engedelmességéért a hatóság által megbüntettni teljes lehetetlenség. Ilyen eljárást a törvény nem ismer. A 40 koronás perpatvarba mi nem avatkozhatunk bele.

A kulcsárokra nézve a törvény nem intézkedik. Attól függ, hogy milyen szolgálatokra van alkalmazva s ezrint lehet belső cseléd, külső cseléd vagy olyan magán-tisztviselőfele. Az első esetben az 1876. évi XII. t.-cz., a második esetben az új cseléd-törvény az irányadó. A harmadik esetre nézve pedig törvény nem intézkedik. Az ilyenféle alkalmazású kulcsárt legalább két heti fölmondás illeti meg, de ha fontosabb teendők vannak rábizva, a bíróság esetleg három hónapot is megálapíthat. Sátoros ünnepek: a karácsony, husvét és pünkösd. Sz. F.

D. M. A törvény által kötelezőleg előírt új cseléd-lakások építésére a tulajdonost nem a haszonbérlet, hanem a törvény kötelezi. Ezzel semmi összefüggésben sincs a szerződésnek az a rendelkezése, hogy a bérlet a földet a saját erejével tartozik megmunkálni. Ez a kikötés se a tulajdonost nem menti fel az építési kötelezettség alól, se a haszonbérletet nem kötelezi arra, hogy ezt az építkezést a tulajdonos helyett végrehajtsa. Sz. F.

M. J. Ha a bérlemény után járó összes adókat a bérlet tartozik fizetni, a szerződésnek ezen rendelkezése úgy értelmezendő, hogy legelső sorban a földadót a bérlet fizeti.

Ha a szerződés egyszerűen építési fuvarokról szól, ez alatt az anyagok és eszközök oda és visszaállításához szükséges, valamint a személyes fuvarok is egyaránt értendők.

A 6%o kamat a cselédlakások építésére fordított összegek után is jár. Elegendő cselédlakás építéséről ellenkező kikötés hiányában a tulajdonos tartozik gondoskodni. Sz. F.

Szőlőkarók

az összes használt fa-
nemekből, minden szokásos
méretben, bármely állomásra
szállítva

**legjutányosabb
napi áron**

kaphatók a

**Magyar Mezőgazdák
Szövetkezeténél**

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncéllemezekkel
 acél gerendelyvel
 állítható szarvakkal, önzvetéssei.

Többvasú ekék.

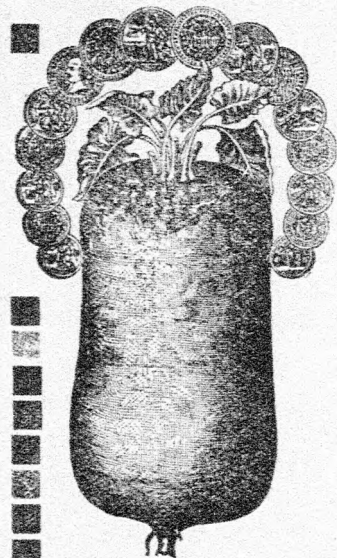
Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák.
 Háromtagu és egytagu hengerek,
 Superior sorvetőgépek, triórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészítetek 12 HP.-lg. Ipari mozgonyok 200 HP.-lg.

Eredeti Kirsche-féle „IDEAL” takarmányrépamag

a Deutsche Landwirthschaftliche Gesellschaft által rendezett takarmányrépa természetesi versenyen — „ezüst érem”-mel lett kitüntetve. Előnyei:

**legnagyobb termés hozam,
 legmagasabb tápérték-tartalom,
 nagy tartósság, legkönnyebb kiszedés.**

Vegyi vizsgálat cukor- és szárazanyag-tartalomra saját laboratóriumában
 1905—14,000
 1906—18,000 } elit anyaréparól.
 1907—24,000

Vezérképviselőség és főraktár Magyarország és társországai részére:

DUKES és HERZOG Galgóc és Budapest,
 Váci-körút 74.

Megrendelhető még: **Mühle Vilmos, Temesvár.**
Kontsek Géza, Debreczen.

>> Prima, száraz << tengeri-moslók

foszforsavas takarmánycsontmész 40—42%, különféle olajpogácsa jutányosan kapható: 343

Neubauer Adolf
 gyári meghatalmazottnál
Győr.

Eladó nagyobb mennyiségű **Luczius-féle** egészséges, vetési célokra kiválóan alkalmas

vetőburgonya,

csurgói állomáshoz szállítva 100 kg.-kint **6** koronáért; továbbá bőtermő nmesített **bajor zab** vevő zsákjaiban csurgói állomáshoz szállítva 100 kg.-kint **18** koronáért.

Mintával és felvilágosítással szolgál a **csurgói főbérnök-ség kezelősége**, vasut-, posta- és távirtelep Somogy-Csurgó. 344

Szenzációs szőlőujdonság!

„Szent-István király” és „Erzsébet királyné”

Ugy ezek, valamint az összes legjobban bevált régi és új fajok gyökere fásoltványai tiszta **Portalis** (Oloire Montpellier) alanyon első minőségben kaphatók. **Fajtisztaságért** kereskedünk! Ötvényváltak csak is a saját t legünkön termelt Portalis alanyon készültük és ezek **csak is a saját ötvényváltakat** használjuk.

Előjegyzéseket ez év őszi és jövő év tavaszi szállításra már most elfogadjunk bármely fajra néve, mert telepünkön az összes szőlőfajok megvannak. Hazai síma vesszőket is minden fajban igen jutányos áron árulunk. 305

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

LENGYEL-TELEP Szolnok, esemesgészítő és méztermelés, szőlő-oltvány és vesszőtenyésztési telep.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok **erősítésére, edzésére, azok egészségének ép-ségben tartására** a

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz
 minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai, polgári, és versenystállókban.

Kapható: gyógyszer-, drogéria- és fűszerüzletekben vagy közvetlenül a készítő:

BRÁZAY KÁLMÁN czégnél, **BUDAPESTEN**

1 üveg ára **K 2.50**. 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással **24** korona. 6876

BRÁZAY KÁLMÁN ÉS KÖZVETLEN ÉS TÁRSASÁG

Alapítva 1847.

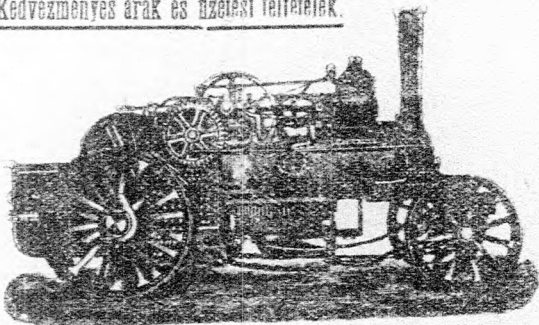
János Prausweller
 Szegeden Cs. és kir. kiskereskedő és művészi felkészültségű órák, órák és művészi tagozatának vezetője.

ÓRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZZLETFIZETÉSRE

Kérem árjegyzék bérmentve. Árvitások postánban csak ellenértékért.

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár ■ ■ ■ Magyarországi igazgatósága **BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.**

Kik ajánlják és kik nem ajánlják a selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált MAUTHNER-féle TAKARMÁNYRÉPAMAGOT?

Ki nem ajánlja az impregnált répamagot?

A répamaggal kereskedő
konkurrenczia.

Miért nem ajánlja a konkurrenczia?

Mert a konkurrenczia **selektált** anyarépákról nyert **és impregnált** répamagot **nem árusíthat**, amennyiben a 4212. sz. magyarországi szabadalom **kizárólagos tulajdonosa a Mauthner Ödön cég termelője.** Ezen okból **a konkurrenczia idej árjegyzékében a következőket közli:**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermelési szakosztálya tavaly egyhangulag azt határozta, hogy az ugynevezett

*impregnált
répamagot
a magyar gazdaközönségnek
megvételre
nem ajánlja*

Miképpen nyilatkoznak a

nem érdekeltek,

kik egyszersmind a növénytermelési téren **legkiválóbbaknak elismert szaktekintélyek?**

A „Köztelek“ 1908 február 12-iki számában az ott rovatolt 88. számú kérdésre **Kerpely Kálmán**, a debreczeni gazdasági akadémia igazgatója a következőkben válaszolt:

Felelet a 88. sz. kérdésre. Annyi tény s azt magam is tapasztaltam, hogy az impregnált répamag hamarabb kikel és a vetés sűrűbb, egyenletesebb fejlődésű. Igaz, hogy ebből még nem következik az, hogy nagyobb termést is adjon, mert kedvezőbb időjárás esetén a fejlődési különbségek az impregnált s impregnálatlan mag vetése között hamarosan elenyésznek. Miután azonban a répa fejlődésének kezdetén legkényesebb, a gyors kelés és sűrű fejlődés csak előnyül tudható be. Igaz, hogy ezen előny akárhányszor nem talán az impregnálás eredménye, hanem az impregnálásra használt maggomoly kitünő fejlettségének, I-ső rendű minőségének a következménye, de ezeu körülményt az impregnált mag hátrányául betudni legalább is helytelen lenne. **K. K.**

A „Köztelek“ 1907 február-hó 27-iki számában **Linhart György magyar-óvári gazdasági akadémiai tanár, a növényélet- és kórtani állomás vezetője** az impregnált répamagról a következő felvilágosítást adja:

„**Répamag impregnálása.** (Felelet a 148. sz. kérdésre.) A Jaensch & Comp. quedinburgi cég által már évek óta forgalomba hozott impregnált répamag, amelynek elárúsításával hazánkban Mauthner Ödön budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend főleg azért, hogy a mag gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, aminek folytán többnyire kevesebbet szenvednek a gyökérfekélytől és a földi bolhától. Eme előny különösen akkor szembeszökő, ha az időjárás avagy a talaj elégtelen nedvességtartalma kevésbé kedvező a vetés gyors fejlődésére. Ez oly elvitázhatatlan tény, amelyet tagadni nem lehet.

A Jaensch-féle impregnálási eljárás abban áll, hogy a répamagot kénsavval és klórgázzal kezelik és azután szárítják. Az impregnálás folytán a répamagmoly külsején tapadó és a külső burokrész belsejében levő káros élősdiek (Phoma, bakteriumok stb.) csirái elpusztulnak s a mag csirázási esélye növeltetik, amihez az impregnálást követő szárítás is nagy mértékben hozzájárul.“ **L. Gy.**

Kik ajánlják?

Eckendorfi, oberdorfi sárga és vörös. Az **impregnált** 8 nappal előbb kel, mint a nem impregnált. A nem impregnált hozama csekélyebb.
Törökszás, 1907. december 7.

Rósa József,
nagybirtokos.

Oberdorfi. Kötött szikes talaj. A nem **impregnált** 4-5 nappal később kelt ki, mint az impregnált. A nem impregnált termése gyengébb volt és fejlődésben sem érte el az impregnáltat.
Szentpéterszeg, 1907. december 2.

Bereczky László,
urad. gazdatiszt.

Sárga eckendorfi. Humus homokos talaj. Az **impregnált** 4-5 nappal előbb kelt és 30 métermázsával nagyobb hozamot adott holdanként.
Galdovo, 1907. decz. 10.

Gróf Erdődy uradalma.

Kik ajánlják?

Oberdorfi és olajbogyó. Kötött fekete talaj. Az **impregnált** mag 10-12 nap alatt egyenletesen és erőteljes palántákkal kelt ki. Hasonlíthatatlanul jobban kel és erőteljesebben fejlődik a nem impregnáltnál. Hozama holdanként kb. 60 métermázsával nagyobb.
Feketegyőrös, 1907. decz. 3-án.

Nadányi Miklós,
földbirtokos.

Ez idén kivétel nélkül csakis **impregnált** répamagot vetettünk, minthogy több évi kísérletek által e magnak gyorsabb csirázásáról győződünk meg a nem impregnált maggal szemben, valamint arról is maggyőződünk, hogy az impregnált mag után nagyobbak a termések is.

Pozsony-Förév, 1907. decz. hó 18-án.

Gróf Csáky Ödön
uradalmi intézősége.

Kik ajánlják?

Sárga eckendorfi. Kötött fekete agyagos talaj. Az **impregnált** 5-6 nappal előbb kel és nagyobb termést adott, mint a nem impregnált.
Pata, 1907. decz. 5.

Horváth Tholdy Rudolfné grófnő.

Sárga oberdorfi. Kötött fekete föld. Az **impregnált** előbb fejlődött, mint a nem impregnált és holdanként 50 métermázsával nagyobb termést adott.
Hajdu-Nánás, 1907. nov. 30.

Berencsy Gyula,
földbirtokos.

Sárga olajbogyó **impregnált** és nem impregnált. Fehér olajbogyó nem impregnált. Fekete homokos talaj. Az impregnált mag 2 nappal előbb kelt ki. Impregnált magból holdanként kb. 2 kilóval kell kevesebb vetőmag, mert gyorsabb fejlődésű lévén, a kis növény jobban ellentáll a bolha és hangya pusztításának és így biztosabban fejlődik. Három évi kísérletezés alapján mondhatom, hogy az impregnált maggal bevetett táblák holdanként kb. 20-36 métermázsával több termést adtak, mint a nem impregnált maggal bevetettek.
Pusztavacs, 1907. december 14.

Szász Coburg-Gothai Fülöp herceg pusztavacsi főintézősége.

Vetettem **impregnált** oberdorfi répmagot, ezenkívül nem impregnált magot is használtam. Az impregnált magnak előnye az egyenletes kelés és erőteljesebb fejlődés.
Bagamér, 1907. december 16.

Bárdos Ödön,
számartó.

Sárga olajbogyó. Agyagos homoktalaj. Tapasztalatom szerint a nem **impregnált** mag később kel 8-10 nappal is. 15-20%-kal több hozamot ad az impregnált mag, mely korai kelésének következménye.
Homok-Tereane, 1907. decz. 4.

Horváth Bertalan,
nagybirtokos.

A gazdaságunkba Öntől szállított **impregnált** répmagokkal teljesen meg vagyok elégedve. Mi a mostani években csakis impregnált répmagot használunk, mivel meg vagyunk győződve annak háladátságáról, amennyiben gyorsabban és erőteljesebben fejlődik. Pótvetés sem szükséges, mert jobban ellentáll az idő viszontagságainak. Ami a fő, jóval nagyobb termést ad, mint a nem impregnált és tartósabb is az utóbbinál. Az idei termésből majd lesznek bátor Önnek júniusban néhány példányt beküldeni. A répat mindig feketealjas réti talajban szoktuk vetni, szomszédainknak hasonló jó földben korántsem sikerül egy a répatermésük, mint nálunk, mivel azok nem fektették súlyt az impregnált magra. Volt is nekünk kétszer akkora termésünk. Az idén holdanként 450 métermázsával hozamot kaptunk. Vidékünkre a legjobb fajok az oberdorfi, fehér olajbogyó, eckendorfi és mammoth.
Pusztavacs, 1907. decz. 9.

Stern Dezső megbízottja
Krausz A.

Nem mulaszthatom el b. tudomására adni, hogy az Öntől hozatott **impregnált** fehér óriás olajbogyó alaku répmag után — tekintettel a tartós szárazságra — mégis csodálatos sok és darabonként 7-15 kg. súlyú holdanként 500 métermázsával termést kaptam. Eddig a nem impregnált magvakat vettem öntől, de az idén meggyőződtem az impregnált mag előnyeiről, csak azt fogom használni s másnak is ajánlani.
Erdőtelek, 1907. október 23.

Bálint Kálmán,
földbirtokos.

Kik ajánlják?

Vácsi Püspöki Uradalom Gazdasági Intézősége, Pa.-Galambos.

Van szencsém értesíteni, hogy a kísérlet az **impregnált** maggal igen szépen bevált, illetőleg az impregnált magnak összes előnyeiről alkalmas volt meggyőződést szerezni. Az első répatévesemet az ormányos bogár teljesen tökrétezte s így június 2-án kellett újra vetnem. Késő került tehát a mag a földbe. Az impregnált mag már a hatodik napon kikelt, jóval megelőzte a másik magot s elejétől végig sokkal szebben fejlődött, mint a nem impregnált. A különbség a szedés alkalmával lett szembeütő, amikor is a nem impregnált magból 1200 □-öln feleakkora termés is alig lett, mint az impregnáltból. Az egyes répák pedig igazán kiállítási darabok. A vörös mammothrépából akárhányszor darabot találtam, melyeknek sulya teljesen letisztított állapotban 7 1/2-8 kg. Az impregnált sárga eckendorfiában 6-6 1/2, sőt 7 kilogrammos példányok is találkoznak. Ilyeneket a nem impregnált magból származó répa között hiába kerestem.
Galambos, 1907. október 17.

Vácsi püspöki uradalom:
Merényi Kálmán,
uradalmi intéző.

Eckendorfi sárga **impregnált** répmag lett vetve fekete homokos talajba. Öt nappal előbb és sokkal erőteljesebben, dusabban kelt, mint a nem impregnált. A tartós szárazságnak jobban ellentállt. A különbség az impregnált javára szembetűnő volt. Termelt kat. holdanként 28 szekér á 1400 kgr., a nem impregnáltból 22 szekér á 1400 kgr.
Morva Szent-János, 1907. decz. 14.

Hohenlohe herceg gazdasági felügyelősege.

Impregnált eckendorfi. Trágyás fekete talaj. Egy időben vetett impregnált és nem impregnált, előbbi pár nappal hamarabb kelt ki. Az impregnáltból a természetes módon nagyobb volt és ezen magot mindenkinek melegen ajánlhatom.
Abauj-Szilna, 1907. december 12.

Szekeres István,
tisztartó.

Impregnált oberdorfi. Miután már több ízben tapasztaltuk, hogy az impregnált mag gyorsabban és egyenletesebben kel ki, mint a nem impregnált, azért most már másféle magot nem vetünk.
Dégh, 1907. december 15.

Löwy Adolf és Károly.

Sárga eckendorfi és oberdorfi. Barna kötött és homokos talaj. Gazdaságunkban csakis **impregnált** répmagot vetettünk, de más helyeken láttam nem impregnáltat egy időben vetve és mondhatom, hogy az impregnált 3-4 nappal hamarabb és egyenletesebben kelt ki. A mi vidékünkön a legjobban megfelel a sárga kerek oberdorfi répmag.
Szeszárma, 1907. decz. 3.

Gróf Bethlen Pál gazdasága.
Fogarassy József, gazdatiszt.

Kossuth Lajos bodrogszerdahelyi gazdasága, Bodrogszerdahely.

A szállított **impregnált** répmaggal a legnagyobb termést értem el, mely a következő volt: Sárga, kerek oberdorfi 1 holdon 399 métermázsával. Sárga olajbogyó 1 holdon 411 métermázsával. Vörös mammoth 1 holdon 405 métermázsával.
Bodrogszög, 1907. november 12-én.

Magyar János,
ispán.

Kik ajánlják?

Sárga eckendorfi és vörös mammoth. Könnyű agyagtalaj. Az **impregnált** répmagból 1600 □-öles holdanként átlag 190 métermázsával, nem impregnáltból pedig 100 métermázsával.
Végles, 1907. december 14.

Főhercegi Jóságigazgatóság.

Impregnált sárga, olajbogyó alaku és nem impregnált vörös mammoth. Nehéz, fekete, dombos talaj. Az impregnált mag 7-8 nappal előbb kelt ki, annak dacára, hogy egyforma minőségű talajba volt vetve. 1200 □-öles holdanként az impregnált magból, a szárazság dacára is, 190 métermázsával, míg a nem impregnált magból csak 120 métermázsával termelt.
Nőtincs, 1907. december 10.

Zemling Ernő, kasznár.

Örömmel tudatom, hogy répmagtermésem, az itteni talajviszonyokat tekintve, kitűnően sikerült. 1 katasztrális holdon 5 kg **impregnált** oberdorfi répmag után 520 métermázsával gyönyörű répát termelt. Az olvasókörben tartott gyűlésünk alkalmával, répatermelési sikereimen felelevenítve, az elhatározásaim elhatározták, hogy ezentúl csakis impregnált répmagot fognak vetni.
Szentkirályszabadja, 1907. nov. 29.

Karsa Zsigmond,
földbirtokos.

Vörös mammoth, homokos agyagtalajba vetve. A vásárolt **impregnált** répmag oly gyönyörűen és egyformán kelt és oly gyorsan fejlődött, hogy az ormányos bogár pusztításainak is kitűnően ellentállt. A szomszédjaim egyike, ki ugyanakkor vetett másféle magot, kénytelen volt kétszer vetni, oly rosszul kelt az első vetés, míg a második is lassan fejlődött. Az idei szárazság dacára a máskor kedvező időjárásal szemben az idén kat. holdanként 36 métermázsával több termést, mint a nem impregnált répmagból.
Pusztavacs, 1907. december 16.

Márffy József.

Vörös mammoth. Fekete humuszos kötött talaj. Mást nem vettem, de a megelőző évben volt nem impregnált is és egyforma kezeléssel mellett az **impregnált** 4 nappal előbb teljes kikelésben volt.

En határozottan kijelentem sok hírnévnek örvendő gazdával és a „Mezőgazdák Szövetkezeté”-vel szemben is, hogy az impregnált répmag minden tekintetben előnyben van a nem impregnált felett és én nem tapasztaltam azt, hogy az impregnált gyengébb palántát adott volna; sőt nálam még erőteljesebbek voltak.

Ez évben a késői vetés és rendkívüli szárazság dacára is kétszáz métermázsával termelt holdanként. Feltűnően nagyobb hozamot eredményeztem, mint más gazdák.
Kovácsna, 1907. decz. 6.

Dr. Hadnagy Vincze, okl. gazda,
gazdasági tudósító.

Báró Luzénszky István uradalmi intézősége, Mór, Fehérmegye.

A nem impregnált mag május 3-án lett elvetve, az **impregnált** mag június 10-én, az impregnált magból kifejlődött növények (dacára, hogy egy hónappal később történt a vetés) **tuilhaladtak** a nem impregnált magból származott növényeket.

Az impregnált magból a répa szebben és gyorsabban fejlődött és jobban kiért (mert nálunk sok répa csak fonnyadt és kényszer-érett lett a nagy szárazság miatt). Az impregnált magból 1/3-dal több termést kaptunk. Ezen évben egy alaposabb és nagyobb kiterjedésű próbát szándékozunk tenni.
Mór, 1908. január 3.

Toppler, intéző.

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari
magnagykereskedése

IV., Kossuth Lajos-utca 4. • BUDAPEST • VII., Rottenbiller-utca 33.

➔ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. ➔

I-ső minőségű pernai (oros) lenmag

kapható Budapesten a „Pannonia“ Kender- és Lenipar r.-t.-nál V., Béla-utca 5. 349

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és csementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégákat, csement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvesséket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépekkel és formákkal.** Kívánatra ingyen küldjük 202-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzembereztetéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 6477

Homokvizsgálat, — próbafeldolgozás, — minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

GÓZEKE Acetylen-lámpák.

Rijeli szántásoknál gózekékre különösen alkalmasak, mert nap-pali fényt adnak.

Automobil-lámpák.

Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

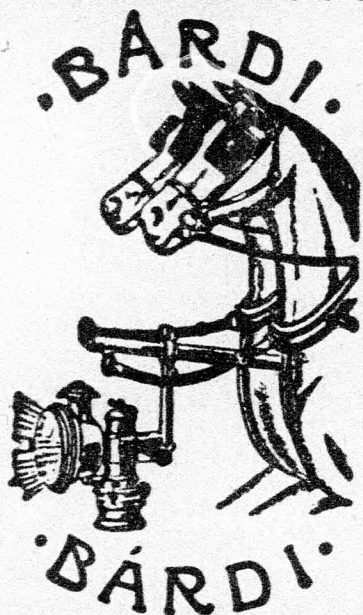
Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF

Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz.,
Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgőnyezim: Pneumatik.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340.- kor.
Tartalékok 784.760-16 "

	Összesen:	2.755.104-16 kor.
1901 évi felesleg	90.349.-	kor.
1902. " "	59.782-28	"
1903. " "	109.331-73	"
1904. " "	72.438-23	"
1905. " "	61.780-60	"
1906. " "	39.243-65	"

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 40%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 40%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-20%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 50% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál.
Az igazgatóság.

Eladó földbirtokok!

750 m. hold a 1200 négyszögöl, Bihar megyében sik fekvésű, elsőrangú fekete buzatermő szántóföldek és kaszálók szép épületekkel, vasut mellett, ára 400,000 korona. Kedvező fizetési feltételek.

1020 magyar hold (a 1200 négyszögöl) Szatmár megyében, főleg állattenyésztésre alkalmas, 30 hold szántó, 120 hold rét, 600 hold elsőrangú legelő, ára 1200 négyszögölös holdanként 400 korona. Fizetési feltételek nagyon kedvezők.

Részletes felvilágosítással szolgál: —

Klár Andor

kereskedelmi és bankirodája

Debreczen, Miklós-utca 23.

Telefon 445. szám.

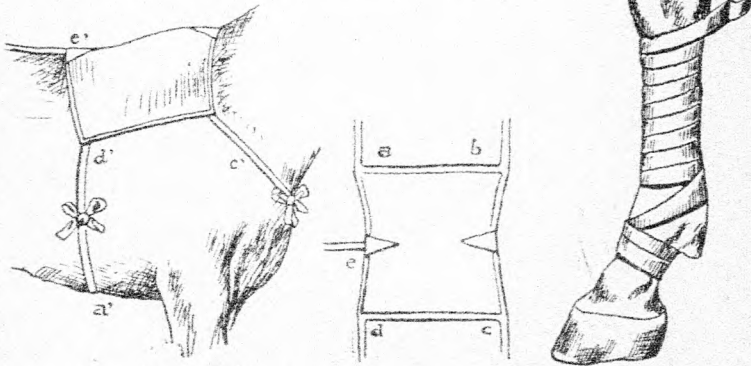
Most jelent meg

LUKÁCS ALADÁR

az „Állatorvosi Közlöny“ szerkesztője tollából

AZ ÁLLATORVOSI ELSŐ SEGÉLY

ezimen egy népszerű, ismeretterjesztő munkamelynek előszavában szerző következőket mondja:
„Gyekeztem az első segély tanát lehetőleg teljes egészében és népszerűen előadni s kiterjeszkedtem könyvemben egyes közismert tévhitekre is, hogy azokat a tudomány erejével szétoszlassam.“

E szakkönyv hézagot pótol s csakhamar nélkülözhetetenné fog válni a gazdaközönség körében.

Ára bérmentes küldéssel 3 korona 10 fillér.
33 magyarzó képpel.

Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint rőpaszelet, korpa s egyéb erőtá-
karmányok legolcsóbb árakon kaphatók

Mezőgazdasági Áruhitelbanknál
Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

GYAPJUT WERMER F.

BUDAPEST,
VI., Vörösmarty-utca 36.
Berlin-Wilmersdorf,
:: Kaiser Allee 203 ::
Budapesti Interurb.
Telefon 89-18. sz.

1908. évi termést a szokásos nyírási időben szállítva, szerződésileg a legmagasabb árban, igényelt magasságu foglaló lefizetése mellett, az uradalmon átvéve, átvételkor kifizetve, közvetlen külföldi gyárak részére vásárol

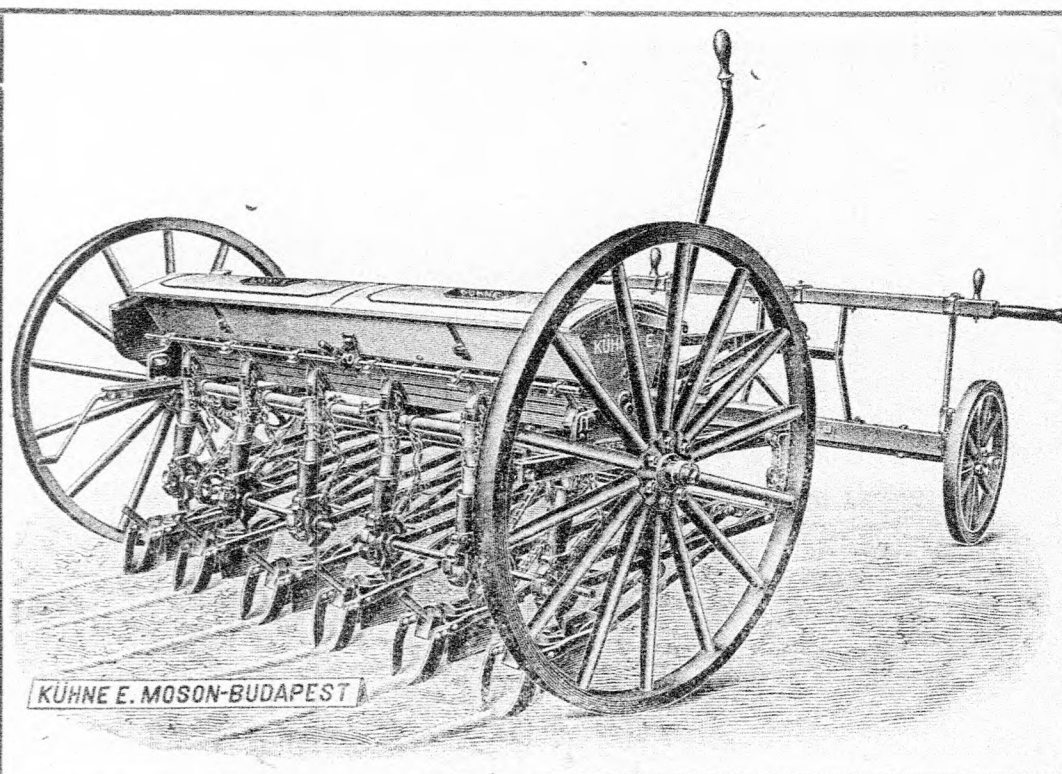
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktára
Budapest, V., Váci-körút 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen idényre: **SACK RUDOLF** elismert kitértő gyártmányait, **aczélekéit, vashorontait, könnyű és szilárd sorvetőgépeit, szecskavágó-, répa-vágó-gépeit.** Kézi-, járgány- és gőzhajtásra elsőrendű **biztonsági járgányait, „Westfalia“ műtrágyaszóró-gépeit,** a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmánypároló-készülékeit** s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Árverési hirdetmény.

Gróf Draskovich Iván ur baranya-sellyei hitbizományi uradalmában bérbeadás következtében feleslegessé vált élő és holt leltári felszerelések folyó évi **márczius hó 2-án** a Baranya-Sellyén megtartandó országos vásár alkalmával nyilvános árverésen el fognak adatni.

Eladásra kerül 10 darab igásló,

7 könnyebb kocsiló,

1 hátszó; azonkívül nyitott hintók

és homokfutók, igás kocsik, béres szekerek, talajmivelő eszközök, kézi eszközök, mezőgazdasági gépek stb. Az árverés a sellyei alsó majorban reggel 9 órakor kezdődik. 332

HIRDETMEYNY.

Méltóságos Chotek Rezső gróf ur futaki uradalmában, Ófutak székhelylyel, egy

gépészmérnöki

állás töltendő be 1908. évi április hó 1-től kezdődőleg. A gépészmérnök műszaki felügyelete és vezetése alá tartozik: 1. A gőzüzemre berendezett és 20 munkást foglalkoztató gépműhely (esztergapad, furó-, gyalu-, csavarmetsző-gép, csiszolókorong, szalag- és körfűrész, vágógép stb. felszereléssel), melyben 10 cséplőkészlet, elevátorok, gőzmorzsolók, járgányok, vetőgépek, szecskavágók, szóval az összes gazdasági gépek és eszközök javíttatnak, részben ujonnan készíttetnek. 2. A 60 HP szivógázmotorral meghajtott négyjáratú és modern berendezésű malmalom. 3. A gézüzemre berendezett kendergyár. 4. A világítási célokra szolgáló accumulatoros villamos berendezés. 5. A két millió évi teljesítményű gőztéglagyár. 6. Az egész uradalomra kiterjedő telefonhálózat. Kötelessége leendő ezen üzemek műszaki részére vonatkozó elszámolások írásbeli teendőit végezni. Megkívánatik az építkezések körüli jártasság, kisebb épületek tervezése, költségelőirányzatok készítése, a teljesített kőműves-, ács- és asztalosmunkák szakszerű átvétele stb.

Okmánymáslatokkal felszerelt kérvények, a fizetési igény megjelölése mellett: „**Uradalmi Jóságigazgatóság Ófutak, Bács megye**” címre terjesztendőek be. 330

A nagymihályi uradalomnál eladó mintegy 150 darab tenyésztésre alkalmas, tisztavérű

Yorkshirei 6-7 hónapos kocza és kanmalacz.

Kilónkénti ár elősúlyban 1'20 kor. Ugyanott **weszfáliai malaczkok** is kaphatók. **Uradalmi intézőség.** 335

Különféle szerkezetű

RÉPAVETŐ GÉPEKET,

szoritóhengerekkel, fészekberakó-szerkezettel.

LAASS rendszerű kapálógépeket,

„ECONOM“ műtrágyaszóró-gépeket,

Mindennemű

TALAJMIVELŐ ÉS PORHANYÍTÓ ESZKÖZÖKET

elismert gondos kivitelben szállít:

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Fiókraktárak: TEMESVÁR — DEBRECZEN.

BIRTOK keresők és eladók :: figyelmébe!

Aki birtokot előnyösen venni vagy eladni, bérelni vagy bérbevenni óhajt, forduljon bizalommal a
Mezőgazdasági Áru- és Hitelforgalmi vállalathoz
 Telefon 80-53. Budapest, VI., Teréz-körút 15. szám. Telefon 80-53.

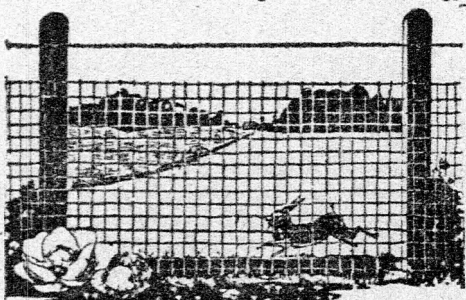
„WELLKOMME“ VETO-ZAB

a legbőtermőbb és legnehezebb fehér, kiváló minőségű zabfaj, nagyon igénytelen, jó és puha takarmányszalmája meg nem dől. Ára, vevő által bérmentve küldött zsákban, (Csempezkopács, Máv., vagy Dömötöri, Déli) vasutállomásra szállítva 100 kilogrammonként: 500 kilogrammon felül 20 korona, 500 kilón alul 24 korona. Megrendelések intézendők: **Gazdasági intézőség, Nemeskolta, Ves megye, u. p. Csempezkopács.** Kivánatra minta bérmentve küldetik. 312

Bámulatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány!
 Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmányával!

Mezőgazdák
 figyelmébe!

Szőlőgazdák
 figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/11.

ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát**, mint a szabadalmazott **kerítési anyagot**, mely előnyösül fogva feltűnik minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos és világzabadosalmmal védett találmány előnye: **Olcsóság!** Csérszerűség és könnyű kezelése.

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):
 Körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel,

Készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben,
 8 méter magasságban 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.

Sodronyterősség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1/2 méter magasságban pedig 1, 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.

Sodronyterősség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Körülbelül 1,5x5 cm. lyukbőséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterősségben ára négyzetméterenkint 82 fillér.

Körülbelül 10x10 cm. lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.

Sodronyterősség: 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 42 47 57 67 fillér.

Csomagolásért, töltésért és kezelet költségeit számították □-méterenkint 8 fillér, de egy küldeményre legalább 50 fillér.

A horganyozott tűkésodrony ára (6 cm. tűkétvolsággal) méterenkint 8 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés tetésze szerint megmagasítható.

Számos elismerésvet áll rendelkezésre:

Továbbá gyárt és szállít: körönséges gép- és kézi sodronyfonatokat; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházkerítéseket; erős sodronyfonat és kovácsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, kosarakat, magtár-ablakrostályokat, ökr-szárkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyószórtákat, cseptőgépekbe való gabonaszótályozó-hengereket stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Értesítés.

A cs. és kir. ó-dalmandi csikótelep (posta és vasutállomás Kocsola-Ódalmand) megvételre keres vetőmagnak

7 waggon burgonyát.

Ajánlatok mintával, az ár és faj megjelölésével folyó évi márczius hó 1-ig nevezett csikótelep parancsnokságának küldendők.

Szállításhoz katonai fuvarlevél adatik.

324

Az ódalmandi cs. és kir. csikótelep kezelőbizottsága.

Gazdasági könyvviteli
 nyomtatványokat //
 levélpapírokat //
 borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

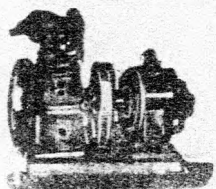
jutányosan és csinos
 kivitelben készít //

“PÁTRIA”
 IROD. VÁLLALAT
 ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST
 IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel kész-
 séggel szolgálunk. //

DEHNE Fr. gőzeke gyára magyarországi vezetősege: **Timár Ede** cégénél, Budapest, Lipót-körút 28.
 Vásárlás előtt kérjük az uradalmakat a DEHNE Fr. legújabb gőzeke előnye ismertetésének megküldésére.

Villanyvilágítás önálló teleppel

kastélyok, gazdasági épületek, gyárak, szállodák számára saját rendszerünk szerint. Kombinálható vízvezetékkel és gazdasági üzemmel. Számos elsőrangú referenzia.

Kimerítő ismertetéssel, árajánlattal szolgál — **SIGNER F. és R.** mérnöki és elektro-technikai vállalat :: Budapest V., Kálmán-utca 15. TELEFO 63-01.

Egyetlen gazdaságból sem szabad hiányozni:

Balassa Frigyes:

A cséplőgépek szerkezete és kezelése

ezimű szakkönyvnek, mely második kiadásban, javított és bővített tartalommal, valamint számos új ábrával gazdagítva most jelent meg.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ezen a könyvpiacra egyedül álló szakmunkát az összes gazdasági egyesületek és gazdákörök figyelmébe ajánlotta.

Ára bérmentes küldéssel 6 korona 30 fillér.

Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

KÖZGYÜLÉSI MEGHÍVÓ.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. cz. részvényesei az 1908. évi márczius 19-én, csütörtökön, délelőtt 10 órakor Budapesten, a bank helyiségében (V., Nádor-utca 12.) tartandó

negyvenedik rendes közgyűlésre

meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1907. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság számadása az 1907-ik üzletéről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hovatfordítása iránt.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a tárgyan és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
5. A nyugdíjintézet szabályzatának módosítása.
6. Választás az igazgatóságba.
7. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.

A közgyűlésen minden részvényes husz darab letett részvény után egy szavazattal bír.

A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhívotnak, hogy részvényeiket, a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 14 nappal

Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál, Brassóban, Győrött, Kassán, Kecskeméten, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Szabadkán és Temesvárott az intézet főköjainál,

Bécsben a K. k. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél, vagy S. M. von Rothschild bankházánál,

Berlinben a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, vagy S. Bleichröder bankházánál, vagy végül

M/m. Frankfurtnban a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél letébe tegyék.

A részvények szárendben összeállítva a benyújtó által sajátkezűleg aláírt jegyzék kíséretében nyújtandók be.

E jegyzék Budapesten és az intézet főköjainál két, Bécsben, Berlinben és M/m. Frankfurtnban három példányban állítandók be.

E jegyzék egyik példánya a benyújtónak az átvétel elismerésével visszaadatik. A részvények csak ezen elismerés visszaadása mellett fognak a közgyűlés után visszaszolgáltatni. A közgyűlésre belépti jegyül szolgáló igazolvány Budapesten közvetlenül a letétel alkalmával, az intézet főköjainál pedig, valamint Bécsben, Berlinben és M/m. Frankfurtnban nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadatni.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajja gyakorolni, a meghívott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláírni tartozik.

A mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, nyolcz nappal a közgyűlés előtt az összes fentebb felsorolt letéteményezési helyeknél a részvényesek rendelkezésére bocsáttatik.

Budapest, 1908. évi február 20-án. 340

Az igazgatóság.

Magas csiraképességű

ERDÉSZETI, GAZDASÁGI, GYÜMÖLCS- és FÜMAGVAKAT, ERDEI és SÖVÉNYCEMETÉKET, DISZFENYŐKET, SORFÁKAT, GYÜMÖLCSFÁKAT és VADONCZOKAT, FAJBURGONYÁT 100 legjobb fajban ::
legjobb minőségben szállít

FARAGÓ BÉLA csász. és kir. udvari szállító
ZALAEGRSZEG. 237

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tűzi ki a belterjesebb és az eddigénél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló **üzemtervet**. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését**. **Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél**, vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdaság **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését**. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. **Tanácsot ad birtokberbeadásnál**, valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben**. **Gazdasági ügyekben jogi tanácsot** szolgál és **vitás ügyekben** a választott szakbírósi tisztelet elvállalja. Birtok és mindenemü mezőgazdasági **értékbecsléseket** végeztet. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokok**at törzskönyvileg nyilvántartja.

Gazdatiszteket és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet** ereszkét nyilvántart.

Adóügyekben **szakvéleményeket** ad, az **adókönyvek alapján felülvizsgálja** az **adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését** kieszközli. **Adóelengedések ügyében** **utbaigazítással** szolgál.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

- 200 m. hold** Zalában, a Balaton partján, emeletes 14 szobás kastélyval, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kitérő utak, vasútállomás 10 perc. Földtelepek igen alkalmas. 1198
- 543 m. hold** Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetessel, cementárnyagtárral, iparvagy 5 mértéggel, 1508
- 197 m. hold** pilliscsabi vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csürökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás ivóvez, zárt verandával. 455
- 200 m. hold** sik fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő épületekkel. 3849
- 370 m. hold** Sáros m. gyében, melyből 310 hold erdő, ur lakással és 5 hold diszterttel, köves ut mentén. 3743
- 100 kat. hold** körüli I. o. bécskai föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percznyire, uralk és gyümölcsösökkel. 3851
- 500 m. hold** Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urlakkal. 4129
- 1015 kat. hold** Torontóban a Tisza és vasút mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
- 608 kat. hold** Érmelléken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohányengedéllyel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
- Temesvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-görével, eladó a birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **primissima kasszisu kert talaj**, ugy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A veletl megkönyviti a birtokon fekvő nagyobb összegek, igen olcsó és előnyös törlesztés kölcsön. 4
- 280 m. hold** Budapesttől fővonalon gyorsal 1/2 óra, vasútállomástól minton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékkel, csinos kis parkban urlakkal, 60 m. h. erdővel, 4. 50
- 400 m. hold** j.-N.-K. Szolnok megyében, várostól 5 km. kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold öszi vetéssel, 230 db rambouillet és fésűs keresztelésű törzshunyaljal és 47. 2
- 588 hold** Nógrád m.-ben; miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Tejes felszereléssel, 400.000 korona. Esetleg bérbé is kivehető. 564
- 384 hold** szőlőnek való, egyenes feletti, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
- 1000 m. hold** Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsösök. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épületekkel felszerelve, telehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó. 6320
- 3000 m. h.** Fejér megyében, kitűnő talaj elegendő, szilárd anyagból épült gazdasági épületekkel, 6
- 2488 hold**, 50 hold termőgyümölcsösök Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számú kitérőből épült épületekkel, 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító, jó munkaviszonyok. Ára felszerelés nélkül 560.000 K. Amortizációs teher 200.000 K. Esetleg bérbé adó. 602

Birtokvétel:

- 200 m. hold** birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól. 455
- 400-800 m. holdas** jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családának való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 47
- Kiseb birtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasútállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
- 400-1000 h.** birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2916
- 1000 holdig** cserébe fővárosi, azért, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
- 400 holdas** birtok Abauj megye déli részén. 3378
- 2-300 hold** birtok, jó lakással és gazdasági épületekkel, város és vasut közelében. 3956
- 200 holdas** birtok ur lakóházzal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
- 10-15000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 2000 hold** elsősorú talajú birtok, cukorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal, Bécsből legfeljebb 6 órányira. 5215
- 800-1200 m. hold birtok**, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
- 2000 hold** jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
- 250-300 m. hold** főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, telehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 1274
- 3-400 hold** egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12
- 800-1000 holdig** jó földek és épületekkel, instrukcióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

490 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasutól, országot mellett, 7 szobás udvarházzal, kellő gazdasági épületekkel. 5003

Birtokbérlet kerestetik:

180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termelésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzemeltethető. 2530

800-1500 h. Erdélyben vasúthoz közel, jó urlakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496

Ezeken kívül nyilvántartjuk a **wisszavándorlók** letelepítésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségénél.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.

HIRDETMÉNY.

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályu **sima és gyökeres Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyvessző** Továbbá ily alanyokon készült első osztályu **gyökeres fásoltvány** a legkitűnőbb csemege- és borfajokban; ugyszintén **sima és gyökeres hazai szőlővessző.**

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony - szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca,
Zala megye. 228

Nyilvános árverésre kerül:

Nagyságos özv. Döry Vilmosné urnő felső-leperdi tisztavérű szimmentháli tehenészetéből **18 drb 1 1/4 éves től 2 1/2 éves koru tonyészbika.**

Az árverés **1908 márczius 4-én d. u. 1 órakor** a felső-leperdi Ujmajorban fog megtartatni.

Az árverés napján előzetes bejelentésre a t. vásárló közönség rendelkezésére az ujdombóvári állomáson kocsik fognak állani, a bejelentések az **Uradalmi intézőséghez Felső-Leperd,** utolsó posta és sürgönyállomás Kocsola-Odalmandra intézendők. 336

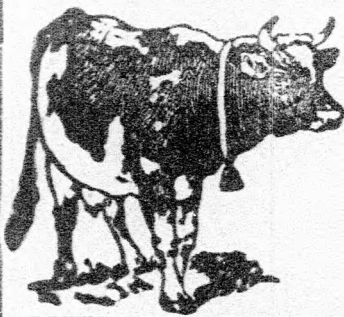
Az intézőség.

UPTON SINCLAIR

A POSVÁNY

(THE JUNGLE) című híres amerikai regénye kapható a "PÁTRIA" könyvkereskedésben Budapest, IX., Üllői-ut 25. A kít a kivándorlás kérdése érdekel, olvassa el e regényt. Ára 4 korona. Bérmentes küldéssel 4 kor. 20 fillér.

1900. évi párisi világkiállításán „Grand Prix“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására és a tejelés fokozására.

1 doboz ára K. 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle

korneuburgi marhatáppor

Csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: **TORÓK JÓZSEF** gyógyszerár., Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrassy-ut 29.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **erdélyi alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **jármos és beállítani való ökrökben**, ugyszintén **1-2 éves ökr-tinókban** és mindenféle súlyú sovány **sertésekben** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismerettségemnél fogva ugy vásárookra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetíthetem.

5018

Kiváló tisztelettel

Sürgöny és levélezim: Vermes Lipót, Kolozsvár

Szőlővesszők és gyümölcsoltványok.

300.000 drb különböző fajú szavatolt fajtiszta, peronoszpora- és fagymentes sima szőlővessző, továbbá 4-5 éves gyümölcsoltványok az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett jutányos áron kaphatók 351

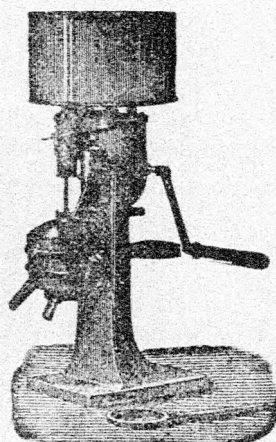
„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági részvénytársaságnál,
NYIRBÁTOR. 351

Állateladás.

Dr. gróf Teleki Domokos ur ömeltósága geryeszegi gazdaságában Sperker-féle törzsbika után nevelt **8 darab elsőrendű bika eladó.** Ugyanott **10 db elsőrendű jármosökr is eladatik.** Megkeresések (Geryeszeg, posta- és vasutállomás) intézhetőek alábbihoz

346

Pálffy Dezső, intéző.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

a világ legrégibb és legjobb tejfőzőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legelesebb lefőződés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 drb van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125-500 l. kézi hajtásra. Magyarországi képviselő **GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 8.**

Takarmánymész

citratoldhatóságért jótállás.

Elsőrendű szakértőink egybehangzó nyilatkozata szerint a takarmánymészben **csak az oldható phosphorsav a hatékony rész.** Tehát a takarmánymészet vevők saját érdekükben cselekszenek, hogy oly gyártmányt, melynél a **citratoldhatóságáról jótállás nem adatik, visszautasítanak.** Elsőrendű takarmánymészet körülbelül 40 százalékos phosphorsavtartalommal, a **citratoldhatóság 80-90 százalékig garantálva,** teljesen tiszta és ment minden az egészségre ártalmas anyagból, ajánl 341

Oesterreichische Chemische Werke A.-G.

Wien, IV/1., Technikerstrasse 5.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haa-palota)

(Azelőtt: Ferencz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblákat

eredeti gvari ládákban. Üvegvágó gyémántok legolcsóbban kaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben, fémzárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 509

Tápláló tartalom, **eltarthatóság** és takarmánytömeg tekintetében vegyileg kiválasztott (selecionált) anyarépákról természetesen **eredeti valódi: quedlinburgi termésű**

takarmányrépamag

Mammuth, hosszú vörös, Mortham-féle óriás ..... 18 ft.
Mammuth, hosszú, sárga, Mortham-féle óriás ..... 22 "
Olajbogyóalakú, sárga óriás „Des Barres” ..... 19 "
Eckendorfi, sárga javított, óriás 18 "
Oberndorfi, sárga, kerek, javított 22 "
 50 kilónként, zsákkal együtt, helyt budapesti raktárban érve. **A legmagasabb csiraképeség és fajazonosságért szavatolok.** 250 kiló s ezen felüli vételnél 5% engedmény.

Mindenemű gazdasági és konyhakerti magvak a legjutányosabban kitünő minőségben kaphatók.

Gombás Gyula

(ezelőtt Nöthling Vilmos)
magkereskedésében
Budapest, IX., Calvin-tér 9. sz.
 Telefon 102—95. Alapítatott 1880-ban.
 Árjegyzék készséggel rendelkezésre áll, ingyen és bérmentve.

CSODÁS!

A **Bonodor folyadék** a legbüzösebb arnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysúlyu 5 kg. csomag bérmentve 7.50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2.50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** **A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanításra kitünő szer.** 5 kilós postacsomag **bérmentve 7 K.**, 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvével. Számos elismerőlevél.

Vezető képviselő:
FODOR FERENCZ
 Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.

Eladó peronoszpora-mentes burgonya.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alant, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajokat, métermázsanként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavasszal szállítva, 700 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu, magas keményítőtartalma, bőtermő. **Woltmann:** vörös színű, nagyon keresett faj ipari czélokra. **Industrie:** sárga husu, ugy étkézési, mint ipari czélra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, étkézési czélra a bécsi piacon nagyon keresett. **Cymbal:** korán érő, sárga husu, bőtermő étkézési faj. **Ascher, P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom faj ugy étkézési, mint ipari czélra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenir:** Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bét rmd, magas keményítőtartalommal, ugyszintén **Agnelli Pannóniája**, sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beklüldése mellett elfogadják.

213
 Uradalmi Intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér.

Száritott répaszeletet, melasszét és mútrágyát

jutányos feltételek mellett szállít: 3033
Sebők Emil és Társa
 Budapest, Kálmán-utca 15.

Eladó tenyészállatok.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia a folyó év tavaszán elad:
 választott berkshire kanmalacot ..... 25 kor.,
 választott berkshire kocmalacot ..... 20 "
 választott berkshire mangalicza keresztelésű kanmalacot ..... 20 "
 választott berkshire mangalicza keresztelésű kocmalacot ..... 16 "
 tisztavérű választott erdélyi raczka kosbárányt ..... 15 "
 tisztavérű választott erdélyi raczka anyabárányt ..... 10 "
 Az árak mind helyben, a kolozsvári gazdasági akadémia majorjában értendőek.
 Előjegyzéseket elfogad nevezett gazdasági akadémi gyakorlati tanszéke. 334

Tavaszi vetéshez eladó:

Arpa, Hanna	20	korona,
„ javított hazai	20	„
„ Goldthorpe	22	„
Lóbab	18	„
Zab, Duppai	18	„

100 kilogr.-kint, zsákok nélkül. Nyitraudány vasútállomástól számítva, **Báró Stummer Sándor** jószágigazgatóságánál, **Nagybodok**, u. p. Nyitraudány. 319

Mezőgazdasági kereskedelemtan.

Irta: **KROLOPP HUGÓ.**
 Ezen, mezőgazdasági szakirodalmunkban hiányt pótló mű hivatva van arra, hogy, a gyakorlati gazdát a gazdasági termények és termékek beszerzési és értékesítési módjaival megismertesse.
Boltí ára 10.— kor.
 Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete
 BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)
 Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
 Nagy köpinczei: BUDAFOKON.

Értékesít húsféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENEMŰ ELELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesítők értékesítése.
A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.
A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Világraszóló legújabb felfedezés. Egér- és patkányirtószer. (Nem mérge.)

"Ratin"-féle egérféregbaccillus és patkánymikrobák összetétele a legbiztosabb e kártevő állatok kiirtására. Semminemű más állatra, sem emberre nem ártalmas. Egérbaccillus használati utasítással 1 adag 1.80 korona, patkánybaccillus használati utasítással 1 adag 3 korona. Nagyobb területeken e kártevő állatok tökéletes kiirtását elvállalja: "Ratin" bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedüli árusa **HAN BELA BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 26/b.** Prospektus ingyen. 239

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok
 cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.
 A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsosai készséggel szolgálunk.
 Szives megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy:
az Osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez,
Mayer Pál főhercegi felügyelő, **Budapest, VIII., József-utca 16-18** kéretnek. 6287

SKORPIL hirneves burgonyaültető-gépei.

Előnyös alkalmi vétel, míg a készlet tart, az alábbi le szállított szoros áron kaphatók:
 Kétsoros .. 280 K.
 Háromsoros 360 K.
JULIUS CAROW GAZDASÁGI GÉPGYÁR :: PRÁGA. 224

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!
Most jelent meg: ÁLLAT-EGÉSZSÉGTAN.
 223 ábrával. Állattenyésztő és állattartó gazdák és szakiskolai tanulók használatára írta:
MONOSTORI KAROLY 7 KORONA.
 okl. állatorvos, a m. kir. állatorvosi iskolában az állattenyésztés ny. r. tanára.
 Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

Országos Törzskönyvelő Bizottságnál nyilvántartott nagy fehér nemesített yorkshire sertésenyészetemben
6 hónapos kan és kocza
 kiválasztott szép példányu tenyészmalacok bocsátatnak áruba. Czím:
WERTHEIMER PÁL
 diósi bér gazdasága, u. p. Francia-vágás, Veszprém m. 333

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt mag-, gabona-, burgonya-, faszén-, gyapju-

zsák
kazal-, repce-, behordási-, rostaalj-, waggon-

ponyva
„HUNGÁRIA“ kettős kézi kévekötelek faviggel. Szőlőkötöző fonal kötelek, zsákzsinetek, lópokróczok, csomagoló vásznak

NAGEL ADOLF
zsák- és ponyvagyar, kölcsönintézet.
Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST,
Arany-János-utca 10.
Sürgönyezim:
NAGELA BUDAPEST.
Videki telefon: 35-92.

SZŐLŐOLTIVÁNYOK hiányok pótlására;
2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 forint. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 forint. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint. ::
FÁSOLTIVÁNYOK:
Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségihibával, eredési biztossággal ezre 45 forint. ::
Mind Rálpária Portallera oltva a következő fajokban:

FEHÉR BORFAJOK:
Olasz Rizling, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. ::

VÖRÖS BORFAJOK:
Nagyburgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. ::

CSEMEGEFAJOK:
Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. o. 10 frt.
Gyök. „ II. „ 5
„ I. „ 10
„ II. „ 10
„ 2 éves gyökérű 18 „

Hazai nemes vesszők sima 10 kor., gyökeres 30 kor. a fenti fajokból. ::
Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. ::
Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. ::
Székely I. József Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

Eladó 1 garnitúra, 4 lőeres cséplőgarnitúra. Nicholson-gyártmány, 3 éves, teljesen jó állapotban olcsón eladó Kardos Antal gépezetnél Kecskeméten. 3291

Lovak kelessége
(Chronikus köbögése és nehéz lélegzése) biztos eredményrel gyógyítható. Számtalan elismerés bizonyítja. Felvilágosítást díjmentesen küld Ripp Arvin. Drezda-A.785

Legtermékenyebb, rendkívül jó tulajdonságú következtében Európa minden országába terjedő, magyar származású, gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek, kísérleti állomások által egy hazánkban, mint külföldön kipróbált és legjobb fajú burgonyának elismert nemes burgonya új fajok a következők: Agnelli-féle „Magyar kínos“ eredeti burgonya ára 100 kg.-kért 14 kor., 50 kg.-kért 8 kor. Agnelli-féle „Pannonia“ eredeti burgonya ára 100 kg.-kért 16 kor., 50 kg.-kért 9 kor. Agnelli-féle „Hungaria“ eredeti burgonya ára 100 kg.-kért 20 kor., 50 kg.-kért 11 kor. ab itt vasúti állomás. Nagyobb vételnél kedvezményes ár. Kapható létesítéjénél Agnelli József plébánosnál Csári, Nyitra m. 3439

Hőlegmotor-szivattyú
nagy vízszállítóképesseggel kb. 1 1/2 HP. kitűnő állapotban olcsón eladó. Kezelése és üzemeltetése ugyanaz mint egy közönséges szobakályhánál. Ugyanott keveset használ csövek, Neptun-kályhák és fűtőközpontok utáni szállításra. F. Iső-Erdősor 12. 3427

Kézisajtóval készült 1 waggon napraforgó olajpogácsa eladó. Szilvássy Mihály birtokosnát vasúti állomás Tiszapolgár. 3424

80 hektoliter szilviorium (Rakl) kb. 12 fokos eladó, az egész mennyiség vételnél hektóját 42 forintjával. Bővebbet Nagymutniki gazdaság, u. p. Zaguzsán, Krassó-Szörény megye. 3423

Eladó duppai vetőzab Kolozsvár-ért 17 kor. minőség 5 kg. vevő zsákjában. Gorbai Agoston Magyarvalkó, Kolozs m. 3425

Vetőmageladás. A baranya-uradalomban eladó a fajtisztán Kanadai vetőzab, 100 q megrendelésnél q-ként 17 kor., kisebb tételre kb. 18 kor. árban, Vauriac takarmányrepamag q-ként 60 kor. árban, Richardson-Chevalier és Oregon tavaszi árpa q-ként 20 kor. árban ab Baranya-szentlőrinc állomás, vevő zsákjában vagy önközlésen felszámitandó zsákokban szállítva. Megrendelések intézendők az uradalmi számtartószághoz Baranya-szentlőrincze. 3426

1000 holdas = birtok, =
urlak és gazdasági épületekkel, jó vegyületű talaj, dombos, de könnyen megmunkálható, 7000 forintért bérbeadó. Közlebbit: **Österreicher Bernát** Nagykanizsa. 220/f

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz nyers lenkórót
szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel cséplelt lenszalmát, tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernau) orosz lenmagot.

Préselt búzaszalmát és zabszalmát
szállít elsődrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla Bajmok (Báoska). 6808
Mindennemű

zsák és ponyva
a legjobb minőségben és legjutányosabban a Fischer-féle zsák- és ponyvagyarban Budapest, Nádor-utca 31-33. szerzették be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is tartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyar az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítja. Pontos szabd kiszolgálás. Ponyvaköcsönző intézet. Arjegyzék, minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

LEGYEK
konyhából, kamrából, mérszársekből, istállóból, vágohidról biztosan elűzettek, ha a falakat **LEGY-BONODORRAL** meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 m²-re, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető **FODOR FERENCZÉL Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.** Számos elismerőlevél. 287

ABUNDAN CZ ZAB
eladó vetőmagnak, kitűnő minőségű, 50 kg. hl. súlyu, bőtermő, 2 éves átlag 15 mm., Hegyfalva állomásra szállítva 20 koronáért, a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett vevő zsákjában. Nagygyeresden, dr. Mesterházy Ernő földbirtokosnál. 25 mm. felbőli megrendelésnél 19 korona számitattik. Ugyanott eredeti utántermésű **Hanna árpa** 18 k.-ért kapható. 3382

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti HANNA vetőárpat
Kubicek Ferenoz, földbirtokos, Celechovitz, Mähren. 2933

Eladó vetőmagzab.
A mikosdi uradalom eladásra bocsájta az alanti eredeti utántermésű vetőmagzabokat, méter-mázsánként 21 koronával ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1903 tavasszal szállítva. **Duppai, Milton, Ligovó, Leutewitz.** Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: **Uradalmi Intézőség, Mikosdi-puszta, per Zalabér.** 207

Gazdák figyelmébe!
50% olcsóbb mint bármely más világítóanyag

pyroleum világítása.
A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett.

Degen Jakab Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

Számos kiállításon első díjjal kitüntetett **Nemesített Hanna-árpa** tetszés szerinti mennyiségben kapható a termelőnél. Ára 19 korona a balassagyarmati vasutállomáshoz szállítva. Megrendelések intézendők: **Dr. Öfler Oszár Leszenye, u. p. Montujfalu.** 3325

Eredeti Hanna vetőárpat
ajánl **FR. VODICKA** földbirtokos, Smrztitz i. d. Hanna, Mähren. 271

vetőmagzabot
ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bánfityhunyád vevő zsákjában, dr. gróf Bánfity Miklós zentkei gazdasága. Kívánatra mintát küld **Nagy Sándor** intéző, Zentke, u. p. Bánfityhunyád. 3180

Stádel-Torkos földmérő-taliga
kapható Stádel gépgyárban, Győrött.

Vétel
Tejtermelők figyelmébe. Tenyiséget (azonnali szállításra is) legmagasabb árban veszek. Ugyanint vaját és sajtot bizonyonyban elfogadok óvadék mellett. H. Fleischmann Salamon Kirdy-utca 12. (Fűszer, csemege és tejkereskedőknél kitűnően bevezetve.) 3409

Keresek április elején való szállításra 400 q vevőmag burgonyát korán érő faját szeszgyár céljára. Szíves ajánlatát Rákossy Lajos berzetei gazdasága Berzete Gömör-Kishont m. czimre küldje. 3393

Igás-kocsik 10-20 db 4-5 q. súlyban, vastag gyelyvel, megvetésre kerestek Pinczi bérzadaság, u. p. Losoncz. 3389

Burgonyát veszek és eladok minden fajban, vevő, étkezési és gyári burgonyát, a vevő vagy eladó állomásáról. Kérdezősködések v. ajánlatok keretnek **Polák L.** burgonya exporteur, Bonyhad. 307

Veszek 10 mázsa vetőmagnak alkalmas baltaczimmagot és kerek árajánlatot és mintát küldeni Mautner József sashalmi gazdaságának, Hatvan. 3437

Keresek megbízom részére jó uradalmi birtokot 8-12,000 hold körül megvetésre, ajánlatokat a birtok részletes leírásával, árjával részletes leírásával, árának megjelölésével kizárólag a tulajdonosoktól kérek. „Konzorcium“ Sztygyártó-u. 42. Rimaszombat. 3421

Vesznék bármely vidéken parádiókódásra is alkalmas kisebb-nagyobb birtokokat. Ajánlatokat a birtok részletes leírásával, árának megjelölésével kizárólag a tulajdonosoktól kérek. „Konzorcium“ Sztygyártó-u. 42. Rimaszombat. 3422

MINDENFÉLE használt zsákot,
zsákrongyót (Emballage) ilyenmü hulladékokat állandóan veszek. 6308
POLNAUER SÁMUEL
használt zsák- és fémkereskedő Budapest, Rombach-u. 5.

Birtok
2000 hold, Felső-Magyarországban, gazdasági szeszgyárral, teljesen felszerelve öszi vetéssel együtt kedvező feltételek mellett eladó. Kérdezősködések „Szeszgyár 2000“ alatt Mosse Rudolphhoz Budapestre intézendők. 352

Göbölbirkát
veszek bármily mennyiségűt, ajánlatokat kérek. 347
Fuchs A. Fia, Szigetvár.

DRÓT-KERITES
legolcsóbb az 1872. évben alapított **Stadler Mihály** sodrony-fonal-, szitaárú- és Kerites-gyárnál **BUDAPEST, VI., Váci-körút 41 t.sz.**
Árjegyzék díjmentes.
Megbízható! pontos! Kiszolgálás!

Most jelent meg A MAGYAR GAZDASÁGI SZAKIRODALOM 1908. KÖNYVJEGYZÉKE
Kiadja a „PÁTRIA“ r.-t. gazdasági saakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Ullői-ut 25. szám. Kívánatra ingyen küldjük.

16. Sz.
30 drb, szőlő...
Eladó berni...
Eladó stinn...
Félvérmen...
Első...
vöröstarka...
üszöl...
1-2-3...
tehe...
Spitzer...
Első...
bon...
tehe...
hasas...
BAU...
Iroda: VI...
Telef...
Elsőrend...
Bony...
Ökör...
1-2-3...
romba...
röket...
ket a...
han egy...
vála...
Nolzer...
T

30 drb. szép, egyéves, fehér-szöld eladó. Czim Dobrin Richárd Somogy-Szt-Miklós 3415

Eladó bérni számfelüti tehenek és üszökről bővebb felvilágosítást ad méltóságos Hertelendy Ferencz ur gazdasági hivatala Lesenczetomaj (állomás) 3416

Eladó simmenthali bikák. Domahidai gazdaságomban 1 1/2-2 éves tenyészképes orsz. törzskönyvvezett simmenthali bikák eladók. Czim: Domahidy Pál Domahida. Szatmár m. 3414

Félvérmen eladó, 3 éves jegy-telen fekete, 107 cm. magas, hibátlan, apja: Furioso XXIII-6, anyja: Nonius angol félvérkeresztesű kanca. Ugyanott eladók szépen fejlett ütem-magyar-erdélyi keresztelésű 17/4 éves tenyészbikák. Szent-Iványi József dr. Farnos u. p. és vasút-állomás Bánffy-Hunyad. 3420

Elsőrendű fajjellegű

vöröstarka ökor és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járumba való tarka ökröket, ugyancsak hasas v. friss fejős teheneket

a legutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk 269

Spitzer és Weller

Kis-Czell

Elsőrendű eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít

BAUER MÓR

tenyésztő és haszonállatkereskedő, BUDAPEST.

Iroda: VI., Eötvös-utca 17. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95

Elsőrendű

Bonyhádi faj vöröstarka

ökor- és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járumba való tarka ökröket, ugyancsak hasas vagy friss fejős teheneket a legutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye.

GRÓF TELKI ARVÉD DRASSÓI URADALMABAN posta KONGZA, kaphatók: Magyar bikák, üszök és igásokrók, Polandkina kanok, Olasz emdeni gunarak, Pekingi gácsérok, Bronz pulykakakasok, Lámpanálküllő gépek, Fenti baromfifajok tojásai.

Pernau lenmag, Székely, putyi, prairie tengeri.

Óvári, Oberndorfi tak.

répamag Amerikai di-, köris-, szil-, disz-, sorfák.

222

FARAGÓ ADOLF szarvasmarha-, juh- és sertés-ügynök BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 32. sz. Telefon 76-85.

Elfogadja a tisztelt gazdák jóhiszemű megbízását a hízott, hizalmi való és növendék szarvasmarhák, fejős tehenek, juhok és sertések a vás- vételének közvetítésére.

Sikerese elintézés! Díjtalan felvilágosítás.

Kiválóan csontos nemes és jófejlődésű Bonyhádi-Simmenthali keresztesből eredő 1 1/2-2 éves

tenyészbikák

eladók. Fedeztetés próbálva. Yorkshire tenyészet. Pusztá-Forna, posta Csákvár. 6986 Az intéző.

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben coulansul és legolcsóbb áron szállít

Kohn Samu és József tenyésztő és haszonállatkereskedők, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25.

Fiók: Újpest, Árpád-ut 99.

Muraközi hidegvérű (nor) Igás tenyészllovak

és tenyészmének vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czimem: Idősb Heinrich Mór lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz) Sürgőnczim: Heinrich Senior, Csáktornya. 6790

222

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék - ökor és üszőborjúkat

ugyszintén legprimább lekötni való és jármosokreit

legutányosabb árakon ajánlanak!

Klein Testvérek kereskedők CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadjatnak.

Bonyhádi friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispeszt, Öllői-ut 24. Telefon: Kispeszt 1. Levél- és sürgőnczim:

Flaschner Sándor 4748 tehénkereskedő Boest, Ferencz-körtut 40.

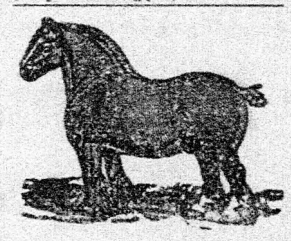
Ló, marha, juh és sertés mindennemű német, hollandi és angol fajban olcsón kapható. U. WOLF, tenyészállatkereskedő, Golzwarden i. Oldenburg. Elsőrendű referenciák. 223

Országosan törzskönyvezett nagy fehér

Yorkshire tenyésztőanyag állandóan beszerezhető nagy-gerendi tenyészetemből.

Idősebb állatokra előjegyzés szükséges.

Dr. MESTERHÁZY ERNŐ földbírtokos. NAGYGERESD. (Sopron megye.) 3383

Eladó hidegvérű ménok. Több 3-5 éves ardenai fajnem tenyészigazolvánnyal ellátottak. Bővebbet Kátay Mór kuszár Böhönye, Somogy m. 3006

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármosokrók,

ugyszintén 1 éves magyarfajú erdélyi ökörborjúkat

minden időben négy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosújvárt Szolnok-Doboka megye. 317

Somogy megyei tőgazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas 1, 2, 3 nyaras gyorsnövésű csehpontyot és mindennemű tenyészhalat ajánlok. 6941

Dr. HIRSCH ALFRÉD Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz. Vegyesek

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, borozei tiszteletdíj stb.

KOEHLER FRIGYES kertművész és kertépítő Kerttechnikai iroda: Budapest VII., Gizella-ut 15. szám. (lakás: VII., Thököly-ut 46.) TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb. Tájéktérzeti képes utmutató kívánatra ingyen küldetik.

Szarvasmarhát, esiköt nyári legeltetésre elfogadok. Megvételre keresek használt szénaprést gőz- vagy járgányhajtásra. Nádát eladok vasúthoz szállítva. Schwarz Arthur Dömsöd pályaudvar. 3193

Eladás Alkalmi zongoravétel

Bösendorfer Schweighofer Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 forinttól feljebb. Pianók 160 ft. új zongora, vagy pianó 250 ft. feljebb, minden árban. Zongora-, oximbalomhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. KEMÉNYI MIHÁLY a Magyar Kir. Zenakadémián tanított, BUDAPEST, VII., Király-utca 58. 5472

Gödöllőn közvetlen a vasút és mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szép szoba, hozzávaló összes melléképítmények, parkírozott udvar elkülönített gazdasági udvartól áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés „Ház” jelige alatt a kiadóhivatalban nyerhető.

Aladár Snagymélt. Sárszentmiklósi gépjárató műhelyében eladó egy teljesen felszerelt stabil benzínmotor jókarban. Vasutállomás: Sárkövár, posta Sárszentmiklós. Intézőség. 3344

Eladó vetőmagvak. Mailáth József gróf karádi uradalmában a következő vetőmagvak eladók: 250 q. rostált elsőrendű tavaszi búkköny, 500 q. rostált és trióróztott elsőrendű tavaszi rozs. Mintával és árnyékkal készírtől szolgál. Kazik István uradalmi tisztartó Pta-Karád, u. p. Sárospatak. 336

Eladó vetőmag! Kétféle Duppai zab q-ja 17 kor., minősége 52 kg. Hanna árpa q-ja 15 kor., minősége 72 kg. Nagyszemű lencse 50 kor. q-ja. Körnéző székely tengeri 20 kor. q-ja. Réty-Erezs tevény állomásra szállítva a vevő szájkába. Hadnagy Gyula földbírtokos Dálnok, Háromszék m. 3269

Burgonyaszárítógép üzemeltetésre alkalmas változás miatt eladó. Különösen szeszgyártáshoz alkalmasan előnyösen használható. Kétféle romlási mentesített burgonya konzerválására úgy elmezés, mint takarmányozási célokra. 3274

Ákáczfacsémete 2 éves magból tenyésztett, 1 1/2 méter magas, ezrenként 20 korona, 3 éves, 2 méter magas, 2-3 czeinti erős, ezrenként 40 korona, 2 1/2 méter magas, 3-4 cm. erős, ezrenként 60 korona árban, nagy mennyiségben kapható tavaszi s őszi szállításra. Csomagolás olcsón számítatik, vasútra szállítás ingyenes. Rudnyánszky János barsfüsi földbírtokosnál, Bars megye. 3345

Eladók most tavaszi szállításra 3-4 méter magas, sora akáczsémetek, 3 éves gyökérhajtás) százanként ab Sárosd vasutállomás 25 koronáért Esterházy László gróf jószágigazgató-ságánál Sárosd, Fejér megye. Ugyanott egy darab 4 éves, jó hágokeppességű telvér borzderes schvitz-fajta tenyészbika 300 koronáért eladó.

Ákáczfák, 4 évesek, átültetettek, gyökérűek, 2 méter magasak, feladva 100 drb 25 korona, 1-2 évesek, csomagolva, feladva ezre 6t korona. Szabó Lajos, Apostag. 3365

Facsémete, Sorsának alkalmas jegenyenyár, nyár, eger, juhar, apróbb akác, juhar, szofora, kosárfüzdüvany jutányos árban eladó pározott-olajban és fahéjban, nyíregyházi v. állomásra szállítva Liptay Jenőnél. 3376

Tavaszi buzavetőmag. Harkányi Béla báró zalaszentgróti uradalmában bőtermő tavaszi buza eladó q-ként 26 koronával vevő szájkában, frankó vasut Zalaszentgrót. Mintával az uradalom budapesti központi jószágfeüyelősége, Andrassy-ut 4. sz. szolgál, hova a megrendelések is intézendők. 3366

A szügyi tejszóvetkez (Nógrád m.) összes gépei s felszereléseivel felhasználás miatt jutányosan eladók. Tudakozódhatni reiszámoló bizottságnál Szügy. 3

Eladó fák. Akáczsémete egy éves 10, két éves 15, három éves 20 korona ezre. Nemesített alma, körte 40 fillér darabja. Luczfenyők nagyság szerint. Csomagolás olcsón számítatik, vasútra szállítás ingyenes. Magyarj Andor Óbány, Győr megye. 338

Eladó burgonya „Uptodate” igen bőtermő, egészséges ellenálló faj, vetőmagnak és élelmzési célra kézzel válogatva gazdasági intézőségénél Dunaszendrőhelyen, vevő szájkában ab állomás 4 kor. 3397

Tavaszi vetésre ajánlom saját-termesztésű kékű Hanna Árpamag q-kint 17 kor.-ért, vetőzabot q-kint 17 kor.-ért, vevő szájkában ab Bőda állomás. Ugyanott árpa- és zabvalma eladó. Czim: Simai, Miskolcz, Urak-utca 49. 3387

Eladó 10 000 kőve prima nád á 25 kor. száza, továbbá 600 szediú beérett sima szőlővessző, 40 000 darab Chasselas croquant blanc és Ch. Fontaine-leau és 10 000 drb. Muscat Lunel á 10 korona és 40 000 drb olasz rőlving á 6 korona ezre Sarlay Sándor tabai pusztai gazdaságban, u. p. Csegőd, Pest megye. 3395

Központi tejoszarnok 3 üzet-része eladó. Bővebbet Talszky, Mátraverébély. 3412

718 m. hold, Kisköröstől 7 km-nyire, új épülő vasútvonal megállóhelye, 230 m. h. szántó, a többi erdő és rét egy tagban. A mult évben 7 waggon szemesgabona termés volt. Kládó f. é. szept. hó 1-éveli. Van rajta szép tanya, melékételekkel. Évi bér 8000 korona, biztosíték 5000 kor. 3249

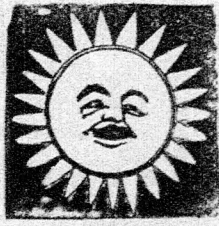
Birtokparcellázás miatt egy 4 hl. mezőgazdasági szeszgyár i. évi április hóig üzemben, ugyszintén mindennemű mezőgazdasági felszerelések 1 db Rushton Proctor oseplo garnitúra és 1 db 8 löerejű egy éves magyar állami oseplo garnitúra eladó. Bővebb felvilágosítással szolgálnak Bruck Testvérek Csernye, pr. Bodajk Veszprém megye. 3394

Hirdetmény. Akáczsémete 60-70 czeinti magas, ezrenként 3 frt, 70-80 czeinti magas 3-50 frt, 2 éves akáczsémete 150 czeinti magas, ezrenként 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezrenként 5 frt. Gleditsia elő sövény, 2 éves, 120 cm. magas, ezrenként 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezrenként 5 frt, legjobb minőségűben, díjmentesen csomagolás és házalóki vasútra feladás mellett, alólírotnál kisebb és nagyobb mennyiségben, őszi és tavaszi szállításra kapható. Százezeren felüli megrendelésnél 5% kedvezmény. Dobos Imre főszolgabíró Tiszalökön, Szabolcs m. 6856

Duppai zab Karánsebes vasut-állomásra szállítva 18 koronáért a pénz elő eges beüldése vagy utánvé mellett. Szálok önköltségen számláztatnak. Klein Sándor, Ruzs, posta Karánsebes. 3391

Cseplo, magyar államvasuti gyártmány, hat löerejű, teljesen használható állapotban eladó ezer koronáért Vertán 7 állami földbírtokosnál Szombatvári Bihar megye; állomás Szombathely-Rogoz.

Keltetőgépek díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatuk egész Ausztria és Magyarországból, melyek bármiké díjtalanul megküldetnek. Keltetőgépek: tyuk-, liba-, fogoly-, fészán- és kacsafojásokhoz. Keltetőgépek: részletes leírás. Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedüli készítője G. Mücke, Reichenberg 2. szám, bei Wien. — Ezen szakmában egyedüli gyár 690

Keltetőgépek díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatuk egész Ausztria és Magyarországból, melyek bármiké díjtalanul megküldetnek. Keltetőgépek: tyuk-, liba-, fogoly-, fészán- és kacsafojásokhoz. Keltetőgépek: részletes leírás. Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedüli készítője G. Mücke, Reichenberg 2. szám, bei Wien. — Ezen szakmában egyedüli gyár 690

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KALLAI LAJOS motorgyárában
 Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.,
 a legfinnyesebb benzínlocomobil cséplő-
 készletek

Teljes
 jótállás kitű-
 nős cséplésért

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül magán kezelteti szalmafüdeles házak között is.

Kallai Lajos motoresztruktúrák készlettel kitérő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: báró Kemény József urad., Maros-Némess. Zeykálvi Zeyk Dániel v. főispán urad., Nagynyed stb. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Védelem a baleset ellen!
 Nem törhet ki a ló többé, ha a szab. biztonsági zablá használjuk.

Ára 4-9 korona darabonként. :: Prospektusok ingyen.

Vezér-
 képviselő: **Pfeifer J. Wien, III., Stammgasse 15.**

FISCHER és TSA NAGYENYED
 FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete.
 1.000.000 Gyümölcsfa-alany.
 1.000.000 Élő sövény csemete
 setanyák, díszcserejek, tülvelvél-
 ták, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Euro-
 pal és amerikai sima és gyö-
 keres vessző.
 Különlegesség: Csemegeszőlő-
 oltványok.

30.000
 Kiváló szőlő
 beszüretelési és posztinzi
 eszközei csemete.

Árjegyzék
 ingyen

„ASPINVALL“ burgonya-ültető-gépeket,
 ug mint
„ROCK ISLAND“ tengeri-ültető-gépeket

ajánlja az egyedüli képviselője:
TOLNAI ERVIN, VI., Podmaniczky-utca 71. sz.
 Megrendelhetők a Magyar Mezőgazdák Szövetkeze-
 ténél Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

**Magánjáró
 gőzeke**

használt, kerestetik megvételre. Ajánla-
 tok „Magánjáró 5340“ jelige alatt Mosse
 Rudolf hirdető irodájába, Budapest
 kéretnek.

Préselt szénát és szalmát

bérmertve minden állomásra szállít:

Guttman Jakab
 takarmány-nagykereskedő

Budapest, VII., Bezerédi-u. 4.
 Telefon 88-49.

Szívógázmotorok. Eredeti „**BENZ**“
 gyártmányú, legol-
 csóbb és legbiztosabb fűzőgép, továbbá **benzinmotorok** és
benzínlokomobilok malom, ipar és gazdasági célokra.

Vozérképviselők:
Kalmár és Engel BUDAPEST, V.,
 Lipót-korut 18.
 Költségvetéssel készséggel szolgálunk.
 Kedvező fizetési feltételek. 6844 Kedvező fizetési feltételek.

Unzeltig Ferencz
 cs. és kir. udvari szállító

különlegességi gyára
 teljes növényházak
 építésére és
 melegvízfűtő-
 sek berende-
 zésére.

BUDAPEST = WIEN,
 VIII., Gyöngygyuk-u. 7. XIII/2. Reinlgasse 32-34.
 Terv- és költségvetést díjtalanul készítik. Helyszíni
 megbeszélés nem lesz felszámítva. 6275

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és
 kocsigyártó-iparvezető
 védnöksége alatt álló

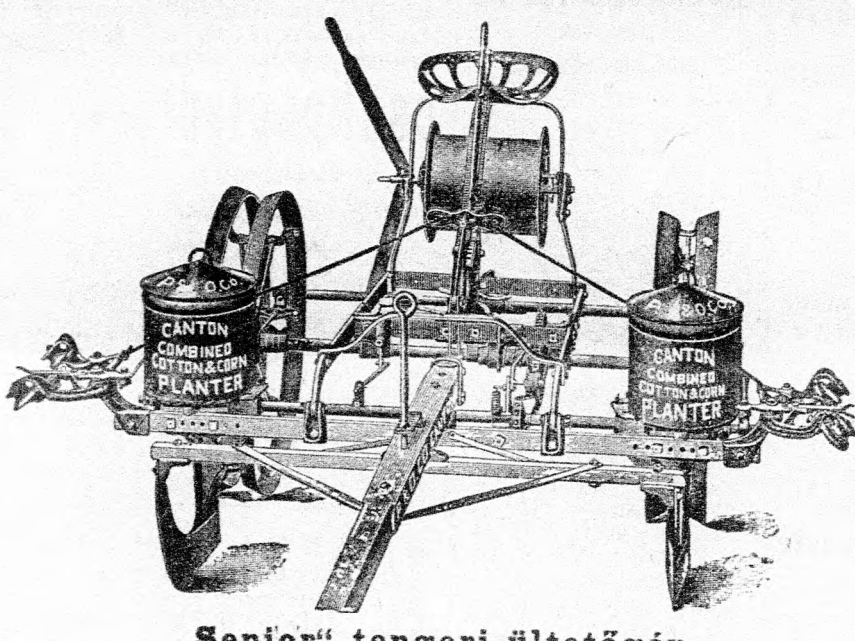
Kocsi Árucarnok Szövetkezet
 Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
 Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

TENGERI-ültetése NÉGYZETBEN

„Senior“

automatikusan 24-
 28-32 angol hüvelyk-
 ben négyzetben ültet,
 kívánság szerint 2-4
 szemet fészkenként.

„Senior“ tengeri-ültetőgép
 autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

munkaképessége sor-
 köz és táblahossz szer-
 rint, napi 7-10 m. hold
 egy pár könnyű lóval
 és egy kocsissal.

„Senior“

megkivánt mélységben
 egyformán ültet, minden
 fészket betakar, minden
 fészkesort két oldalt
 meghengerel.

„Senior“

magyar gazdaságokban
 1907. évben körülbelül
 200 példányban
 kitűnő eredménnyel
 do'gozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak.
 M. kir. gazd., akadémia, Debreczen.
 Ungar Lajos urad., Ómoravicza.
 Deutsch Sándor gazd., Valkány.
 báró Podmaniczky Endre urad., Kelebia.
 báró Hammerstein R. urad., Pusztasári.
 gyulai Gaál Rezső, Mozsor.

Mc Cormick Harvesting Machine Comp.
 Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

Referenciák:

gróf Eitz féle urad., Vukovár.
 gróf Teleki Arv d urad., Drassó.
 báró Kemény József urad., Marosnémeti.
 gróf Andrassy Sándor urad., Szigetvár.
 Csóka uradalom, Csóka.
 Piukovits József gazd., Csantavér.
 Deutsch Adolf gazd., Nagybodány.
 Gergely Károly gazd., Gyömrő.

Hirdetés
 minden
 den
 A legkisebb

Betölt

Földbirtok
 Díjmentes
 A Magyar
 és Erdős
 és Egy
 IX., Ullői
 birtokok
 figyelemet
 állást kö
 helyben ga
 bővebb áll
 gyezve.
 Az állás
 díjmentes
 esetén az
 zetésége
 lára meg
 tet ajánl
 az illeték
 selatalt é
 sikre vo
 megkülté
 Tisztelet
 birtokos
 kal, hogy
 sok betölt
 irótt az
 közele
 igényho
 kedjese
 A N. Gazda
 Országos

Betölt

Számtar
 levelezést
 elterjedt k
 javadalmaz
 tüntetendő
 központi ir
 Dorottya-u

Kevésigé
 képzett k
 tára, ki ka
 teendőket
 egy 600
 javadalmaz
 mezés, lak
 Agymenőre
 gondoskod
 séggel bí
 ványások
 kezileg írt
 nem adatk
 földbirtoko
 megye.

Kerestet
 kellő üzlet
 lehetőleg
 szorgalmas
 ból szárm
 ember, ki
 arra, hogy
 hosszabb k
 sen. A né
 kat nyújtó
 Az állás k
 nak, kik há
 után magy
 ják. Megke
 másolatok
 Ernő czin
 posta Hon

Azonnali
 egy nőten
 Fízetés
 Folyamodv
 másolatok,
 pot megjel
 házi gazdas
 dők, u. p.

Pályázat
 Györgyné
 Stefánia b
 jác urad
 segédítá
 hó 1-en ur
 évi 1200 k
 címén a
 50 korona
 fűtés, világ
 legesítés,
 kötelékbe
 sen betölt
 Akadémia
 pályázók,
 nyelvet sz
 beszélt) k
 venni ket a
 küldjék be
 ség, Dol

Gazdasá
 korlatta.
 élelmezés
 másolatok
 küldetnek
 együtt kü
 viszneki
 Visznek,

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér befizetésenként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér befizetésenként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérelő címének kitételével közölünk. A KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükségessé levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásajánlatok!
A Magyar Gazdatisztok és Erdőtisztok Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) felhívja a t. birtokos és bérelő urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, helyben gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.
Az állásajánlatok teljes díjmentes. Megkoronás esetén az egyesület ügyvezetője a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illetők bizonyítvány-másolatát és eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldve.

Betöltendő állás
Számartató keresetű, ki a gazdasági könyveket és levelezést német nyelven vinné, életrajz, kor, családi állapot és javadalmazási igény ajánlatba kitüntetendő, mely Kassal Zsigmond központi irodájába Budapest, V., Dorottya-u. 6. sz. intézendők. 3352

Kevésigényű, józan, szép írással, női természetű keresetű keresetű pusztára, ki katonament és a kulcsári teendőket is hajlandó végezni egy 600 holdas gazdaságban. Javadalmazás havil 60 kor, élelmezés, lakás, fűtés és világítás. Agymemőrlés és mosárol maga gondoskodik. Megfelelő képességgel bírók küldjék bizonyítvány-másolatokkal felszerelt ajánlatukat ir. adataikat — melyek nem adnak vissza — Kiss Lajos földbirtokoshoz Topolya, Bács megye. 3350

Keresetű egy legalább is hat évvel ezelőtől szellemmel rendelkező, lehetőleg női, de komoly, szorgalmas, energikus, jó családból származó szakképzett fiatal ember, ki kellő képességgel bír arra, hogy egy bérzadásgot hosszabb ideig is önállóan vezessen. A pénzkezelésre garanciát nyújtók előnyben részesülnek. Az állás különösen alkalmas azoknak, kik három-négy évi működés után magukat önállósítani akarják. Megkeresések bizonyítvány-másolatokkal és fényképpel Ruszha Erőti címére Hont-Kis-Kér, posta Hont-Varsány intézendők. 3353

Azonnali belépésre keresetű egy női írónk és egy női író. Fizetés megállapodás szerint. Folyamodványok a bizonyítvány-másolatok, igények, családi állapot megjelölésével az Ohat-Telek-házi gazdaság intézőségéhez címzendők, u. p. Ohatpusztákocs 3359

Pályázat. Nagymélt. övezty székelyi Maláth Györgyné, született Prandau Stefánia báróné **dojnji-miholjai uradalmának (Slavonia) segédintézői állás** jón április hó 1-én üresedésbe. Javadalmazás évi 1200 korona, melyből előltság címére a kerületi tisztnak havi 50 korona fizetendő. Szabad lakás fűtés, világítás, kiszolgálás. Véglegesítés, valamint a nyugdíj-kötelek leendő felvétel sikeresen betöltött egy év után történik. Akadémiait végzett, keresztény pályázók, kik a magyar és német nyelvet szónok és írásban bírják, (vagy valamely szláv nyelvet is beszélik) fényképpel ellátott kérvényeket alulírt címre mielőbb küldjék be. **Jóságfelügyelőség, Dojnji-Miholjai.** 3378

Gazdasági segédintéző keresetű, ki több évig gyárkorlatát, hvi fizetés 480 korona, élelmezés és lakás. Bizonyítvány-másolatok, melyek vissza nem küldetnek, folyamodványval együtt küldendők Harasztói Öszkár viznöki gazdasághoz, u. p. Visznek, Héves megye. 3413

Főgépész

Állás töltendő be április hó folyamán mélt. Károlyi Imre gróf magócsi uradalmában. Elektro-technikai tanfolyamot sikeresen végzett pályázói megkivántatik, hogy a gézek és iparvasuti mozdonyok, cséplők, stabil- és mobil-gépek, valamint kisebb gazdasági eszközök, továbbá villamos erőátviteli és világítás szakszerű kezelése, szerelése és javítása körül teljes jártassága legyen. Évi kezdő fizetése 1600 korona, azonfelül kényelmi járandóság (conventio) körülbelül 800 kor. értéket, 65-66 éves korpólék, lakás, 1 holdas konyhakert. Bizonyítvány-másolatokkal ellátott kérvények legkésőbb márczius 15-ig küldendők következő címre: Uradalmi Főintézőség, Nagymagócs. 3438

Keresetű mielőbbi belépésre és **aligepész**, ki az összes gazdasági gépek javítására értsem. Április 1-én való belépésre nőiellen küldésér. Ajánlatok Gazdasági Intézőséghez Rudna, Torontál m. intézendők. 3355

Állást keresők

Önálló intézői állást keres egy román, kat. vallású, 38 éves, magyar-óvári gazdasági akadémiait végzett, önálló állásban lévő gazdatiszt, aki helyét, változott családi körülményei folytán, változtatni kénytelen. Állást február 1-én július elejéig foglalhatná el. Szíves megkeresések L. O. jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3224

Műkörtész, intelligens, gyakorlatilag és elméletileg képzett, a kertészet minden ágában jártas, a méhészet és szőlészeten is gyakorlótt, állást keres, lehetőleg oly helyen, ahol — az egy évén — később megköszönhet. Szíves megkeresések **Thiman Rudolf** Budapest Podmaniczky-utca 33. II. em. 18. kéretnek. 3369

Gazdatiszt állást keres azonnali belépésre, 11 évi gyakorlattal, **kassal tanintézői** gyakorlati vizsgát **jó eredménnyel tett,** 35 éves, római katolikus, nős, gyermektelen, ki magyar, német és szerb nyelvet szónok és írásban köztélesen bírja, **teljesen megbízható, erélyes, józan életű, fáradságot nem ismerő, gazdasági önálló vezetését és könyvvitelt** teljes értelművel. Szíves megkeresések **B. P., Rácóalmás.**

Szorgalmas és erélyes ref. és erélyes ref. vallású, 21 éves, női író, földmivészként jó sikerrel végzett, kellő gazdasági gyakorlattal rendelkezik, annál inkább is, mert kiskorától fogva gazdaságban nevelkedett, szintén gazdaságban megfelelő állást keres. Kérve megkeresésüket szíves megkereséseket küldjék Miklós Mezőtur, Virág-utca 53. sz. 3283

Kulcsári állást keres azonnali belépéssel, 32 éves, nős, erélyes, 10 évi praxissal, ki az irodai teendőket önállóan végzi, és az összes gazdasági dolgokban gyakorlattal bír. Cím: Uradalmi kulcsári-pálya-Szakállas, Komárom megye. 3381

Gazdaasszony ajánlkozik pusztára urhoz 28 éves csinos leány, ki baromifenyésztő iskolát végzett, igen jól főz és a gazdaasszonyi teendőket minden ágában járta. Címe: Kovács Erzsike, Szentes, Pályaudvar. 3312

Önálló ispáni állást keres intelligens, nős, 30 éves, erélyes és szőlő, ízr. vall., 12 1/2 évi nagy és belterjes uradalmakról szerzett gyakorlattal azonnali belépésre is. Cím: a kiadóhivatalban. 3343

Földmivés- és tejjgazdasági segédintézői állást keres, nagyob uradalmakból 13 évi kintő gyakorlattal vannak jártas, gazdaság összes ágában, nagyobb tehenségek önálló vezetésében és a könyvvezetésében. 37 éves, román, kat. vallású, nős, kiscsaládú, szorgalmas, megbízható egyén ispáni állást keres április 1-ére. Szíves megkereséseket „L. K.” jelleg alatt Nemti, Nógrád m. kérek. 3373

Intelligens

esalásból való, 3 éves gimnásiumot, földmivészként végzett, 24 éves, hadmentes, r. kat. fiatalember, 4 évi nagyobb belterjesen kezelt gazdaságban szerzett gyakorlattal mint segédintéző, vagy közgazdagságban mint kereső alkalmazást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 3340

Művelt francia-svájci román, kassaiasszony, ki a háztartás összes ágában kintő jártassággal bír és kintő hosszú bizonyítványokkal rendelkezik, előelő helyre mint háztartásvezető (Hausrepräntantin) ajánlkozik. A francia anyanyelvén kívül a magyar nyelvet is beszéli. Cím: Marianne Tissot, jelenleg Mátyásföld, Mátyáskirály-ter 1.

Önálló állást keres kisebb belterjes gazdaságra április-májusi belépésre, tehenségtel állat-tenyésztés, cukorrépa-, dohány-termelésben 14 évi gyakorlattal bíró nős, kiscsaládú, elméletileg is képzett, román, kat. vallású, gazdatiszt. Cím: Gazdatiszt, Bodola, Háromszék m. 3374

Gazdatiszt állást keres egy földmivészként végzett, 15 évi praxissal, 35 éves, nős, gyermektelen, római kat., kisigényű, teljesen megbízható, erélyes, józanéletű, fáradságot nem ismerő, gazdasági önálló vezetést és könyvvitelt teljes értelművel. Szíves megkeresések **Thiman Rudolf** Budapest Podmaniczky-utca 33. II. em. 18. kéretnek. 3369

Intézői, ispáni állást keres junius 1-ére kassai akadémiait szakvizsgáztató gazdasági iskolát végzett, 13 évi gyakorlattal bíró, 33 éves, román, kat. vallású, nős, kiscsaládú gazdatiszt. Cím: a kiadóhivatalban. 3408

Szakképzett gépész, női, ki bil vizsgával rendelkezik, ugyan színtén az összes fajta motorokból tanfolyamot végzett, mint vezető egy évig működtött motorgyárban, mezőgazdasági gépek szakszerű javításában, azoknak kezelésében teljes jártassággal bír. Mint ilyen nagyobb gazdaságban, vagy gépmunkában éves állást avagy gépmunkában éves állást keres. Szíves megkeresések **Dziállás Géza** Parnó, Zemplén m. küldendők. 3405

Kulcsári vagy hasonló alkalmas mázást keres április belépéssel 24 éves, női, erélyes, négy évi gyakorlat, beszél magyar és román nyelvet, ki külső és belső gazdasági teendőkben kellő jártassággal bír. Boóc Jenő Nagyikland, u. p. Mező-Kapus. 3404

Földmivés- és tejjgazdasági iskolát teljesítendő, nagyob gazdaságokból 7 évi gyakorlattal bíró, szerény igényű, 27 éves, román, kat. vall., női, józan életű, megbízható, egyén felügyelői, b. ispáni női író, nős, állást keres április máj. 1-ére. Szarvasmarhatenyésztés, növénytermelés és beteg állatok gyógykezelését alapon érti. Tejjgazdasággal egybekötött kisebb gazdaságok önálló vezetését elfogadja. Beszél magyar, román és német nyelvet. Állása felmondatlan, Cím: a kiadóhivatalban. 3407

Házvezetőnő, szimpatikus, csinos, reprezentatív művel 32 éves úrnő, ki falusi gazdaságot kintőn vezetni képes, főzésben tökéletes, minden tekintetben ügyes és megbízható, urtelmberhez ajánlkozik, évi bizonyítványval rendelkezik. Leveleket kér Buday, Felsőmocsisz, Trencsén megye. 3403

Gőzekegépész, ki mozdony-mobil gépekkel vizsgával rendelkezik és ki több éven át mint szántóföldgépész, ugyancsak géplakatos-eszergályos és az összes gazdasági gépek javítását önállóan vezeti és villany- és dinamó-gépek né ki kintő tapasztalattal bír, ehhez hasonló állást keres április 1-ére. Szíves megkereséseket **Steckel Ferenc** gőzekegépész Parnó, Zemplén megye kéretnek. 3402

Akademiát

végzett, 38 éves, román, kat. gazdatiszt, 16 évi gyakorlattal, magyar és német nyelven egyaránt jártas, kezelőintézői állást keres mielőbbi belépésre. „Pannonia” jelleg alatt kéretnek szíves megkeresések. 3375

Segédintézői irnok állást keres 25 éves, keresztény, intelligens egyén azonnali belépésre, 4 gimnásiumot, földmivészként kintőn végzett. Nagyobb grófi uradalomban alkalmazva volt. Cím: Hegedüs Kun-Szent-Miklós, Nemesi gróf birtok. 3400

15—20 ezer koronát adó gyakorlatilag képzett, családos gazd, befektetésre alkalmas ingatlanokkal bíró, 40-500 holdas gyengén insurált birtokra, ha azt önállóan kezelheti. Cím: a kiadóhivatalban. 3398

Földmivészként jelen és kintőn végzett katonai kötelezettségek elvégzett, 23 éves, román, kat. vallású, női, kiscsaládú vagy munkafelügyelőnek április 1-re vagy esetleg előbbi belépésre ajánlkozik, a cím fizetés megjelölésével **Gulyás Péter**, v. g. Jászadány, I. /1. szám, Szolnok megye. 3401

Állást keres 26 éves, római kat. vallású, 7 évi gyakorlat, nős, gyermektelen és hadmentes, földmivészként végzett, ki a külső és belső gazdaságban különösen tehenségtel, házilakás, magtárkezelés és elszámolásban teljesen járta, a magyar és német nyelvet szónok és írásban teljesen bírja, a román nyelvet némileg érti. Cím: K. J. Zombor, Rádissis-utca 40. 3399

Ki volna hajlandó társul fogalmaz, jellems, jómódu, uric-salásból 28 éves, izraelita, nagy intelligenciájú, kereskedelmi is képzett akadémiai **okleveles gazdát,** kinek az állat-tenyésztés, tehenségtel, házilakás, cukorrépa-termelés területén kiváló gyakorlata van és néhány ezer korona tökével rendelkezik. Címe a kiadóhivatalban megadható. 3389

Német háztartásasszony, ki a gazdaságban és baromifenyésztésben kintő gyakorlattal bír, pusztán vagy vidéki városban állást keres. Ajánlatok „F. S. 900” jelleg alatt **Blocker J.** hirdetőirodába Budapest, IV., Sütő-utca 6. kéretnek. 3441

Fiatal házaspár, józan előéletű, férfi szakképzett műkörtész a szőlészethez, gyümölcsészethez, konyhakertészethez és a méhészethez is ért. Felesége kintő gazdaságban van alkalmazva. Leveleket kérek „Szorgalmas” címre a lap kiadóhivatalához. 3432

Ispáni vagy ehhez hasonló állást végzett, 39 éves, földmivészként, erős egészségese testalkatú, munkabíró, 19 évi nagyobb mintauradalmakban szerzett gyakorlattal. Az áll. mi nemese mint altszint szolgált. Jelenleg egy pestimegyei nagy tehenségtel egybekötött gazdaságban van alkalmazva. **Beszél a magyar, német, tót és szerb nyelveket.** Szolgáltatást április elejére vagy előbb is elfogadhatná. Szíves megkereséseket **B. T. jegy** alatt Dunagyháza (Pest megye) kér. 3434

Földmivészként végzett szerény igényű gazda állást keres április elejére: nős, 43 éves, erélyes, ért sörézhálaláshoz, tehenségtel, kisgazdasági vezetéshez, szőlő és gyümölcsészet, szarvasmarha-tenyésztéshez, cukorrépa műveléshez, jó bizonyítványokkal rendelkezik, több évi gyakorlattal bír. Szíves megkereséseket „Felügyelő” címre kér a kiadóhivatalba. 3431

Felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, 25 éves, román, kat. vall., ökl. gazdász segédintézői állást keres. 14 évi gyakorlatát belterjesen kezelt ipari gazdaságban szerelte. Jártas cukorrépa-termelésben, tejjgazdaságban és házilakásban. Beszél magyarul, románul, németül. Cím: a kiadóhivatalban. 3433

Kertes

46 éves, magányos ember, többnyire Bécsben, Budapest és Fiumében nagyobb kertészetekben volt alkalmazva. Magyar, német és tót nyelven beszél, állást keres. Címe **Czi Lajos** kertész, X. ker., Maglódi-ut 121. szám Budapestben. 3435

Gőzeke-főgépész, azonnali belépésre éves fizetésű állást keres, vagy 1-6 áprilisra, elfogad 2 vagy 3 cséplőgépet is. Szíves megkereséseket fizetés megjelölésével „3430” szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3430

Földmivés- és tejjgazdasági szakiskolát kintő és jelesen végzett, kiskorától gazdaságban nevelkedett, több évi gyakorlatról jó bizonyítványokkal bír, nős, egy családn egyén, jártas a mérő- és tejjgazdasági összes ágában, számadatok vezetésében, szerény igényű, józan gondolkodású, megbízható ember, kívánatra biztosított az ad. elfogad képzettécséhez képest bármiféle állást azonnali, esetleg későbbi belépéssel. Szíves megkereséseket **G. D. jel** alatt Letenyé, Zala megyébe kér. 3432

Ügyes kertész, nős, gyermektelen, elsősorú bizonyítványait alapján állást keres, mint uradalmi városi vagy intézői kertész. Cím: a kiadóhivatalban. 3429

Egy jó házból való 18 éves fiatal ember gazdasági gyakorlathoz kintő kintő, fizetést nem igényel. Cím: **Schillinger Mór** birtokosnál Nagyvárad, Beőrit-Ödön-u. 2. 3440

Gazdasági oklevéllel bíró, keresztény, női, tejjgazdaság minden ágában kellő jártassággal bír, tapasztalatait nagy és tekintélyes uradalomban szerelte, jelenleg mint önálló tiszt felmondatlan állásban van alkalmazva, nyugdíjképes állást keres, csakis magyar vidékre. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jelleg alatt **Kereki** a kiadóhivatalba. 3428

Állatok

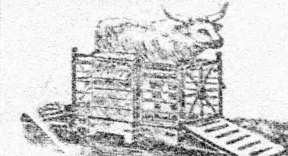
Sovány és h:zott sertéseket legjobban értékes és beszerző — **BAUER B. GYULA** sertésbizományos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79—41. Minden fevilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Eladó lovak méltóságos Esterházy Sándor gróf kemensis ménéséből: 1 pár jegytelen angol félvér pejkanca 5 és 6 évesek, 15 magasak, árnk 1100 kor. 1 pár könnyűfogata alkalmas angol félvér, száke herét és pejkanca, 15 évesek, 15 évesek, 700 kor. 1 hibátlan telvér, írlandi erős hátasló, pejerhelt, 15-2 magas, 7 éves, 2000 kor. 1 pár dupla póni pejerhelt és kanca, 6 és 7 évesek, 1000 kor. Értekezhetni az Urad. tisztartósnál **Pta-Kemenesen**, u. p. Kemenes-Magasi, Vas m. 3264

Eladó a gróf **Lázár Imréné** öméltsősége **Sófalvai** (Beszterce-Naszód megye) gazdaságában **Sperker-féle** bikák után nevelt, számfeltett, részben kiscsaládú, részben felízett, 10 drb magyar fajta, tejlőjellegű tenyésztehén; 6 drb 2 éves tenyész-bika és 1 drb 6 éves, **Sperker** szentdemeteri tenyésztehéből vásárolt, kiváló borjakat nemzett és még legjobb tenyész-képességgel bíró, magyter és hatáms csoportu bika. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt **Sperker Ferenc**, Lakása Szentdemeter, u. p. Nagy-Kend. 324.

Yorkshire tenyészállatok elsőrendű minőségű kaphatók **dukat Takács Ferenc** gazdaságában, **Duka**, Vas megye. 3188

Eladó 1 drb montafoni, 18 hónapos tenyészbika, ritka szép példa **Bővebbet Meller**, **Dávid** tótvaszonyi bérzadásga, **Tótvaszony**, Veszprém m. 3385

Marhamérlegek!

Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre a leg-erősebb szerkezettel.

Szekér-Hidmérlegek

szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszú, 2 m. széles, a leg-erősebb kivitelben.

Raktári-mérlegek!

pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelesített, 2 évi jókarbantartás mellett.

DÉNES MANÓ

gazdasági szekérhidmérleg-és marhamérleg-gyáros **Budapest,** Iroda és raktár: **VII., Dohány-u. 92.** Gyártalep: **Gizella-ut 53—55.** (Csömöri-ut sarok). 318 Javitások eszközlése céljából szerelők azonnal küldők. **Telefon és Interurbán 88-30.**

Eladó 100 drb szépen fejlett **harmanói tinó,** választva 125-ből, a mélt. **Zamory Mária** urnó, nagyjarmú gazdaságkudló. Venni szándékosok forduljanak **Vengrinzky Gyula** intézőhöz, posta és távirata **Kismarja.** 3361

Hollandi tehén és **Dojnji-Miholjai** mint **bika,** eredeti Hollandiából importáltak (4 tehén, 12 úzó és 1 bika) kintő tenyésztejjel, azonnal eladó helyszükre miatt. **Bővebbet Földes György,** Budapest, V., **Alkotmány-u. 16. I. 3.** Állatok megtakarítások **Rusza, szilva, v. áll. Sárberg**, Fejér m. 3073

Sertésveszén átnemt 2 kan és mangalica, nagyob része hasas és márczius elején márczius **Mária** Kamond, Veszprém m. vasutállomás **Boba.** 3384

20 darab husasizsú a kúttácsi gazdaságban eladó; **bővebbet a Kúttácsi intézőség,** posta **Polgárdi, Fehér megye.** 3381

Nagyméltóságú özv. székelyi Györgyné és Prandau Stefánia báróné dojnji-miholjai uradalmának többszörösen kintített magyar törzsgyűlése **3 drb 3 éves, 15 drb 2 éves tenyészbika,** többszörösen kintített fehérszörű mangalica-sertészetből pedig **100 drb éves tenyészkanca** kerül szabadkúttából eladásra. **Bővebb felvilágosítást nyújt Sillay Gyula** jóság felügy. eio, **Dojnji-Miholjai.** (Posta, távirata és vasutállomás.) 3379

Topolovaczi (Zágráb m.) uradalmi eladó, fiatal, hasas tehent és ezek ott hátriorok megkintetők **Uradalmi intézőség** 3413

Tacskókutyá, him, vöröszörű, tisztavérű, nem származású, 5 hónapos, eladó. **R. Pichler** India, Szerém m. 3410

Eladók 10 drb három éves bonyhádi iszót, melyek márcziusban leellenek. **Ára kgr.** kint 80 fillér. **Szabó Deszö** Demend, Hont megye, vasut Ipolyzakállós. 3417

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

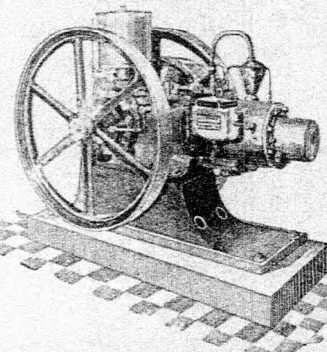
a legfőkétezebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST—KELENFÖLD**
a budaörsi-ufon, a vasutállomással szemben.

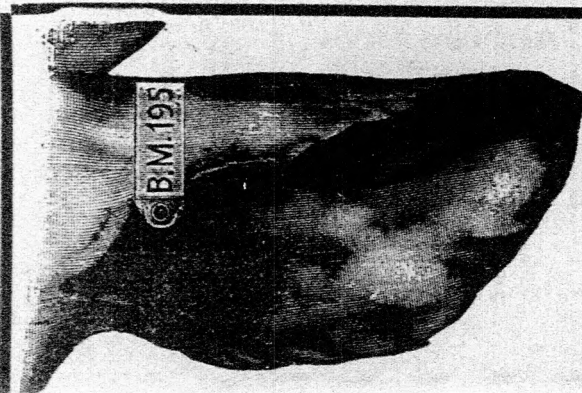
CLIMAX ÉS ECLIPSE NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély,
se pénzügyi ellenőrzés.
Elsőrangú referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA
MOTORGYÁR
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

Szegecselhető

„Crotalia”

fűjelző

a legbiztosabb s törzskönyvezésre is legjobban megfelelő állatjelző.
Kimerítő árjegyzékkel egy fűjelzőkről, mint gyomorsonda, fecskendők, herélfogók, nyírógépek stb., összes állattenyésztési eszközökről készülni szolgálnak.

GEITTNER és RAUSCH BUDAPEST, VI.,
Andrássy-ut 8.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezetű aratógéphez használható

manila kévekötőfonalára,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, **a külföldinél jelentősen olcsóbb árban szállít.**

Mult évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonál kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárúk, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

Kwassitzi hannaárpa

eredeti utántermés 150 mm. a 22 korona és másodutántermés a 18 kor. elsőrangú áru, legalább 10 métermázsás részletekben **vetési célra eladó. Dr. Deutsch József bérgazdaságába Nagy-Surány, Nyitra megye.** 350

Minta készséggel küldetik.

A ki földet

bérbe adni vagy bérbe venni, eladni vagy venni akar, forduljon bizalommal a

Földbérleti és parcellázó bank részvénytársasághoz
Temesvár—Belváros, Losonczy-tér, (Vimmer-féle ház).

A bank különösen foglalkozik telepitések és parcellázások keresztülvitelével és e célból megvesz vagy bizományban átvesz nagybirtokokat s ezeket kedvező feltételek mellett kisgazdáknak a tulajdonos közreműködése nélkül eladja.

Mindenemű szóbeli vagy írásbeli felvilágosítással díjmentesen szolgál.

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb a Cséry-féle szemétrágya,

mely a legolcsóbb phosphort, kált és nitrogént tartalmazó természetes trágya. Az istállótrágyát tartalomban és hatásban jóval felülmúlja. Rövid idő alatt rengeteg népszerűsége telt szert.

Ismertetések, analizisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási telepen:

BAYERTHAL és LEVY cégnél Budapest, V. ker., Bálvány-utca 26.

„Pátrja” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. — Az Rtó Magyar Papir-Ipar r.-t. papirosán.